

E. Filial. Foto 220/29. 12. 1987

M

KERTOMUS LESTIJÄRVEN KUNNAN MUINAISJÄÄNTEIDEN
INVENTOINNISTA TOUKOKUUSSA 1987

Arja Justander

Matti Enbuska

MJR

Ks. myös S esipuhe II
v. 1971

Lestijärven kunnan myöntämä määräraha mahdollisti arkeologisen inventoinnin kunnassa kahden viikon ajan. Oulun yliopiston historian laitoksen toimeksiannosta suoritimme kenttätyön 11.-22.5.1987. Alkuunpanevana voimana työn suorittamiselle oli kunnan alueelta tehdyt mielenkiintoiset esihistoriallisiin jäänteisiin liittyneet havainnot. Etukäteen oli myös mielenkiintoisia tutkimuksellisia kysymyksiä. Jo vanhat tarkastetut löydöt viittaavat heti jääkauden jälkeiseen esikeraamiseen asutukseen, mikä puolestaan johdattaa, tosin vielä suhteellisen hypoteettisella tasolla olevaan, Muinais-Päijänteen lasku-uoman ranta-asutuksen tarkasteluun. Tunnetusti osa Lestijärven muinaisjäänteistä liittyy pronssikautiseen asutukseen.

Koska Lestijärvellä on tehty v. 1982 Museoviraston taholta ja tutkija Markku Torvisen tekemänä osittainen perusinventointi, ei meidän tarvinnut keskittyä vanhojen yksittäisten esineiden löytöpaikkojen tarkastamiseen. Kaksi viikkoa on kuitenkin lyhyt aika ja niinpä keskityimme ennen kaikkea jo tiedossa olleisiin uusiin kohteisiin, joita oli kunnan toimesta kirjattu. Varmasti esihistoriallisesti mielenkiintoinen kunnan länsiosa, Syrin kylän alue, jäi vaille lähempää tarkastelua.

Inventoinnin ajankohta toukokuussa oli erinomainen tutkimukselliselta kannalta. Kasvillisuus ei estänyt havaintojen tekemistä ja kynnetyt pellot sekä jatkuva vesisade auttoivat havainnointia. Tutkijoista itsestään tämä ei kyllä tuntunut kovin erinomaiselta. Tutkimmekin laajat alueet kyntöpeltoja ja siksi tehdyt löydöt ovatkin etenkin poimintalöytöjä.

Olemme rakentaneet kertomuksemme peruskarttalehtien (1:20 000) mukaiseen järjestykseen. Kukin tarkastuskohde on luetteloitu karttalehtien sisäisessä järjestyksessä. Tämä tekee löytökoko-
naisuuksien ja paikkojen keskinäisen sijainnin hahmottamisen

2

helpoksi. Kertomusta on myös myöhemmin hyvin kätevä täydentää. Koordinaatistona olemme käyttäneet yhtenäiskoordinaatistoa, eli punaisella painettua viivastoa, jonka avulla paikkojen sijoittaminen käy helposti ja tarkasti. Torvisen v. 1982 tekemän luettelon kohteet olemme sijoittaneet uudelleen systeemimme mukaisesti mainiten aina myös Torvisen antaman kohteen numeron. Kaikki kohteet on myös merkitty peruskarttalehdille. Mikäli tarkkaa paikkaa ei ole tiedossa, on kohde merkitty ympyrällä, jonka kehällä on hakaset. Kaikki esihistorialliset kohteet ovat luokiteltu luokkaan II, joten emme ole käyttäneet luokkatunnusta. Tavallisuudesta poiketen olemme liittäneet kertomukseemme myös löytöesineistä tehdyt piirrookset, jotka toivoaksemme edistävät inventointikertomuksen tutkimuksellista käyttöä.

Tahdomme kiittää Lestijärven kuntaa, elinkeinoasiamies Marketta Similää ja kuntalaisia erittäin suuresta ystävällisyydestä.

Oulussa 21. joulukuuta 1987

Arja Justander
Arja Justander

Matti Enbuska
Matti Enbuska

Lestijärven inventointi 1987

Esipuhe II/ 10.1.1994

Oulun yliopiston historian laitos suoritti Lestijärvellä 1987 arkeologista jatko-inventointia. Työn tekivät maastossa Arja Justander ja Matti Enbuska. Kertomus saatiin museoviraston esihistorian toimistoon 1987. Kertomuksessa oli löydöille otettu diariosta numerot. Itse löydöt toimitettiin kuitenkin museovirastoon vasta 1992.

Kun lähetetyt löydöt oli purettu ja sijoitettu laatikoihin ja varustettu kertomuksessa annetuilla numeroilla, kävi ilmi, että aineiston joukossa oli useita kiistattomia luonnonkiviä, joissa ei ole mitään ihmisen työstön merkkejä. Niitä ei siten voitu pitää esihistoriallisina asuinpaikkalöytöinä. Tämän vuoksi koko aineisto käytiin uudelleen läpi ja kaikki luonnonkivet poistettiin. Alkuperäisessä kertomuksessa esiintyy siten enemmän löytöjä ja eri alanumeroita kuin lopullisessa luettelossa. merkinnät muutoksista on tehty myös kertomuksen kuhunkin a.o. kohtaan. Löytöjen tarkastamisen ja uudelleenluetteloinnin suorittivat 1993 joulukuussa Beatrice Sohlström ja Mirja Miettinen.

Merita Kertomuksen
25.2.94
Ray Matt

Lestijärven topografiaa

Lestijärvi on suhteellisen pieni Suomenselälle ja Vaasan läänin sijoittuva kunta - Lestijokilaakson yläpitäjä. Hallitsevana osana kunnassa on Keski-Pohjanmaan suurin järvi, Lestijärvi, jonka ympärille pääosa asutuksesta on keskittynyt. Alueella on myös runsaasti pienempiä järviä. Kanervaista ja hiekkaista kangasmaastoa on erityisesti Lestijärven eteläpuolella, mutta pääosin kuntaa hallitsevat laajat suot. Kallioista ja karumpaa maastoa on kunnan pohjois- ja itäosissa. Korkeimmat kohdat kohoavat n. 180 m.p.y. ja muuten korkeus merenpinnasta on kunnan alueella yli 120 m. Taajamista suurimpia ovat kirkonkylä, Yli-Lesti ja Syri.

Lestijärven pintaa on laskettu useamman kerran niin, että nykyinen pinta on n. 2-3 metriä alkuperäisen rantaviivan alapuolella. Entinen rantapenkki erottuu monin paikoin selvästi maanpinnasta kohoavana vallina. Viljelysmaat sijoittuvat pääosin Lestijärven ranta-alueelle.

Muinaisjäänteiden tutkimushistoriaa

Pienestä koostaan huolimatta Lestijärvi on ollut varsin runsaan muinaistieteellisen tutkimuksen kohteena. Vanhoista jäänteistä oli kiinnostunut jo 1800-luvulla runonkeräysmatkallaan liikkunut O.E. Petterson. Varsin monipuolisesti muinaisjäänteisiin kiinnitti huomiota (Esa) Eetu Takala 1800-luvun lopussa. Varsinaisen tieteellisen tutkimuksen kohteeksi Lestijärvi joutui 1960-luvulla, kun Yli-Lestin Anttilasta soranoton yhteydessä löytyi Suomessa hyvin harvinainen pronssinen keihäänkärki. Vuoden 1967 kaivauksissa paikka osoittautui pronssikautiseksi asuinpaikaksi. Myöhemmin Anttila on tulkittu olevan n. 500-luvulle eaa. ajoittuva läntistä pronssikulttuuria edustava asuinpaikka. Vuoden 1982 Markku Torvisen suorittaman inventoin-

4/

nin myötä Lestijärveltä löytyi myös kivikaudelle sijoittuvia asuinpaikkoja. Museoviraston taholta kunnassa on tehty myös pienempiä tarkastuksia.

Muinaisjäänteistä

Lestijärven muinaisjäänteet ajoittuvat kivi- ja pronssikaudelle. Rautakaudelle sijoittuvia varmoja löytöjä tunnetaan vain yksi - Niinisaaresta löytynyt kirves. Vuoden 1987 inventoinnin jälkeen kivikautisia asuinpaikkoja on ainakin neljä, sekä todennäköisesti pronssikaudelle jatkuvana ehkä yhdeksän. Röykkiökohteita tunnetaan 13. Lisäksi historialliseen aikaan sijoittuvia kohteita on lukuisia. Pääosa kohteista sijoittuu Lestijärven ympärille mainiosti asuinpaikoiksi soveltuvalla harjualueella. Erittäin mielenkiintoisia löytökokonaisuuksia ovat Järventausta Lestijärven luoteispohjukassa, kirkonkylän alue, Sammalisniemi sekä Yli-Lestin laaja löytöalue. Varmasti myös Litorinameren pohjukan tuntumaan sijoittuva Syrin kylän alue on mielenkiintoinen kohde.

5

INVENTOINNIN YHTEYDESSÄ KÄYTETTYJÄ LÄHTEITÄ JA LESTIJÄRVEN
ESIHISTORIAA KÄSITTELEVÄÄ KIRJALLISUUTTA

Painamattomat lähteet:

Oulun Maakunta-arkisto, ajoittamaton kartta Lestijärveltä.
TORVINEN, MARKKU, 1982. Lestijärven muinaisjäännökset -
luettelo vuodelta 1982.
MUSEOVIRASTO, ESIHISTORIAN TOP-ARKISTO

Painetut lähteet ja kirjallisuus:

AILIO, JULIUS, 1909. Die Steinzeitlichen Wohnplatzfunde
in Finland. 1. Teil. Helsingfors.

Esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset Vaasan läänissä,
1986. Yleisselvitys. Vaasan läänin
Seutukaavaliitto. Vaasa.

LAASANEN, PENTTI, 1977. Lestijärven seurakunnan ja kirkon
historiaa. Kokkola.

LUHO, VILLE, 1957, Esihistoria. Suur-Lohtajan histo-
ria I. Kokkola.

LUUKKO, ARMAS, 1957. Suur-Lohtajan historia vuoteen 1809.
Suur-Lohtajan historia I. Kokkola.

MUSTONEN, ALPO, 1946. Piirteitä Lestijärven seurakunnan
elämästä. Kokkola.

PAULAHARJU, SAMULI, 1981. Suomenselän vieriltä. Ensimmäinen
painos 1930. Toinen painos. Porvoo.

PETTERSON, O.E., 1904. Runonkerääjienme Matkakertomuksia
1830-luvulta 1880-luvulle. O.E.
Petterssonin kertomus. Julk. A.R.
Niemi. Helsinki.

SALO, UNTO, 1984. Pronssikausi ja varhaismetallikau-
si. Suomen historia I. Espoo.

SIIRIÄINEN, ARI, 1978. The Bronze Age Site at Anttila in
Lestijärvi and the dating of the
Coastal Cairns in Middle Ostrobothnia,
Finland. Suomen Museo 1977. Espoo.

SUOMENMAA VII, 1925.

SUOMENMAA 4, 1971.

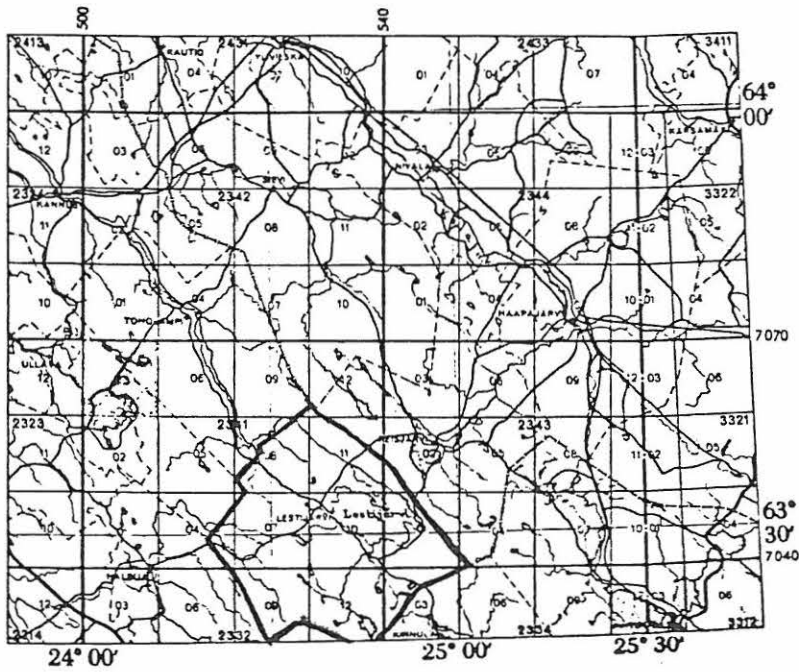
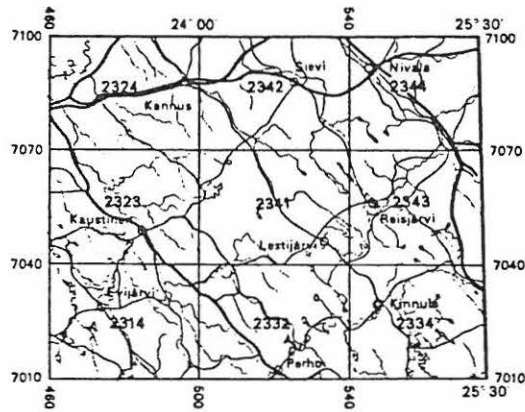
TAKALA, EETU, 1896.

Vaasan lääni. Porvoo.

Kokkola-Lestijärvi. Porvoo.

Muinaismuistoja Pietarsaaren kihlakunnan suomalaisesta osasta. Luetteloja Suomen muinaisjännöksistä 22. Helsinki.

LEHTIJAKO

TARKASTUSKOHTEET PERUSKARTTALEHDITTÄIN:

2341 08 SYKÄRÄINEN

1. Puikko-Lintilä, kivikautinen löytöpaikka
2. Perätalo, kivikautinen löytöpaikka

2341 11 JATKONNEVA

1. Aho, kivikautinen löytöpaikka
- SKL 38. 2. Urpisenkangas, röykkiö
- SKL 39. 3. Keskitalo, kivikautinen asuinpaikka
- SKL 40. 4. Kiiskinen, pelto, kivi-/pronssikautinen asuinpaikka
- SKL 41. 5. Kiiskinen, röykkiöt, röykkiöitä
- SKL 31. 6. Heinosenkangas, röykkiö
7. Hirvinen, kivikautinen löytöpaikka
- SKL 32. 8. Vasikkasaari, röykkiöitä

2341 10 LESTIJÄRVI

1. Niinisaari, rautakautinen löytöpaikka
2. Hiidenniemi, hämäläisten kalapirtti ?, kohdetta ei löydetty
3. Kultaniemi, röykkiö ja asuinpaikka, myöhäinen ?
- SKL 42. 4. Pölläsenniemi, röykkiöryhmä
5. Silta-aho, kivikautinen löytöpaikka
6. Mustasenpuro, kivikautinen löytöpaikka
7. Kusiaisneva, kvartsi-iskosten löytöpaikka
8. Sikosaari, "vanha asuinpaikka" - peltoalue ja romahtanut lato
9. Pappilanpuro, suualue, ei muinaisjäänteitä
10. Rauhala, kivikautinen löytöpaikka
- SKL 11. 11. Siltala, kivikautinen asuinpaikka
12. Vanha pappila, kivikautinen löytöpaikka
13. Hautausmaa, kivikautinen löytöpaikka
14. "Kirkonkylän pelto", kivikautinen löytöpaikka tai kivikautisia löytöpaikkoja
15. Myllykangas, kivikautinen löytöpaikka
16. Hyttialanko, Jykyrin kivi
17. Jänissaari, kivikautinen löytöpaikka

18. Jokineva, kvartsi-esineen löytöpaikka sekä tervahauta
19. Kotimäki ("Pikku-Leskelän kangas"), kiuasrakennelma ja tervahauta
20. Kotimäki, suomalmia

SKL 43. 21. Sammalisniemi, pelto, kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

SKL 44. 22. Sammalisniemi, ranta, kivi-/pronssikautisia löytöpaikkoja ^{asuinp.}

SKL 20. 23. Pikku-Kannus, kivikautinen asuinpaikka ?

24. Änäkkälä, kivikautinen löytöpaikka

SKL 33. 25. Änäkkälä, röykkiö

26. Tikankylä, talonpohja historialliselta ajalta

27. Paranta, tuhoutuneita röykkiöitä sekä kvartsi-iskosten löytöpaikka

28. Kirkkosaari, kiviesineen löytöpaikka ("uhripaikka", kirkonpaikka ja hautauspaikka ?)

29. Niittusaari, ei muinaisjäänteitä

30. Horsmasaari, kivikautinen löytöpaikka

SKL 24. 31. Jokela, kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

SKL 49. 32. Anttila, kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

SKL 1. 33. Anttila, kaivauspaikka, pronssikautinen asuinpaikka

SKL 45. 34. Harjula, kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

35. Karikangas, kivi-/pronssikautinen asuinpaikka ?

SKL 46. 36. Uusipaikka, kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

SKL 47. 37. Puroaho, kivi-pronssikautinen asuinpaikka ?

SKL 48. 38. Kasalankangas, painanteita ja kumpuja

39. Kuivaniemi, ei esihistoriallisia jäänteitä, talonpohja historialliselta ajalta

2332 12 LEHTOSENJÄRVI

SKL 16. 1. Vähä-Valvatti, Jääskänniemi, kivistä röykkiöitä ja latomuksia, historiallisen ajan asuinpaikka

2. Hylysenaho, röykkiöryhmä, kiviaita ja tervahauta

2343 01 ITÄNIEMI

SKL 29. 1. Linjakangas, röykkiöryhmä

28. 2. Välivainio, röykkiöryhmä

3. Pikku-Vänttäläinen, kiuasraunio ja mahdollinen tervahauta
4. Päivärinta, kivikautinen löytöpaikka

2343 02 REISJÄRVI

1. Peurala, ei muinaisjäänteitä, luonnonkivi

2334 03 MUSTIKANKYLÄ

- SKL 22. 1. Valkeinen, luoteispohjukka, kivikautinen asuinpaikka
2. Valkeinen, luoteisniemi, kivikautinen löytöpaikka
- SKL 2. 3. Valkeinen, länsiranta, röykkiö ja tervahauta
4. Ruonasenjärvi, "katiskan jätteet"
5. Kortelampi, rautakautinen löytöpaikka ?

Lisäksi Lestijärveltä on kolme kiviesinettä, joiden löytöpaikkaa ei ole tiedossa.

LUETTELO LESTIJÄRVELTÄ LÖYDETYISTÄ ESINEISTÄ

		peruskartta, kohde
KM 2113:10	reikäkiven teelmä	2341 10, 30
KM 2253:11	reikäkiven teelmä	2343 02, 1
KM 2675:526	tasataltta	2341 10, 14
KM 2675:527	vasarakirveen katkelma	2341 10, 14
KM 2675:528	tasataltta	2341 10, 14
KM 2678:559	"kiviase"	2341 08, 2
KM 2776	rautakirves	2341 10, 1
KM 2941:8	reikäkivi	2341 10, 28
KM 3166:1	tasataltta	2341 10, 5
KM 3166:2	kourutaltta	2341 10, 12
KM 3166:7	kivikirves	2341 10, 31
KM 3370	kourutaltta	?
KM 3625:1	tasataltta	2341 08, 1
KM 3625:2	tasataltta	2341 08, 1
KM 3625:3	tasataltta	2341 11, 1
KM 3842:7	tasataltta	2341 10, 17
KM 3842:8	tasataltta	2341 10, 5
KM 5798:2	poikkikirves	2341 10, 24
KM 5798:3	pallonuija	2341 08, 1
KM 13044	tasataltta	2341 10, 6
KM 15212	kaitataltta	2341 10, 15
KM 15866	4-sivuinen taltta	2341 10, 13
KM 17032	pronssinen keihäänkärki	2341 10, 33
KM 17093:1-2	pronssikautisia asuinp.löytöjä	2341 10, 33
KM 17487:1-55	pronssikautisia asuinp.löytöjä	2341 10, 33
KM 21539:1	liuskekärki	2341 10, 22
KM 21539:2	piikärki	2341 10, 22
KM 21607	kvartsi-iskoksia	2341 10, 11
KM 21608	kvartsi-iskoksia	2341 10, 7
KM 21609	kvartsiesine	2341 10, 18
KM 21610:1-3	kivikautisia asuinp.löytöjä (?)	2341 10, 23
KM 21611:1-2	kivikautisia asuinp.löytöjä	2334 03, 1
KM 21612	kvartsi-iskoksia	2341 10, 33
KM 21613:1-2	pronssikautisia (?) asuinp.l.	2341 10, 31
KM	kourutaltta	2341 10, 31
KM	tasataltta	2341 10, 35

	<i>KAAVIN</i>		
KM 23852:1	kivilajikeihäänkärki	2341 11, 3	
KM 23852:2	<i>KAAVIN</i> kivilajikirveen teräkatkelma	2341 11, 3	
KM 23852:3	<i>KVARTSIAIDIN</i> kvartsikeihään- tai nuolenkärki	2341 11, 3	
KM 23852:4	<i>ISKOS</i> kvartsiesine-	2341 11, 3	
KM 23852:5	<i>ISKOKIA</i> kvartsinuolenkärki	2341 11, 3	
~~KM 23852:6~~	~~piikkimäinen kvartsiesine~~	~~2341 11, 3~~	
~~KM 23852:7~~	~~piikikäs kvartsiesine~~	~~2341 11, 3~~	
KM 23852:8-10	kvartsikaapimia	2341 11, 3	
<i>poistettu</i> KM 23852:11	kvartsiittikaavin	2341 11, 3	
~~KM 23852:12-20~~	~~kvartsiesineiden katkelmia~~	~~2341 11, 3~~	
~~KM 23852:21~~	~~kvartsiittiesineen katkelma~~	~~2341 11, 3~~	
~~KM 23852:22~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2341 11, 3~~	
KM 23853:1	<i>KAAVIN</i> kivilajikeihäänkärki	2341 11, 4	
KM 23853:2	<i>KAAVIN</i> liuskekivikourutaltoa	2341 11, 4	
KM 23853:3	<i>KAAVIN</i> kivilajitaltoa	2341 11, 4	
KM 23853:4	<i>KVARTSIAIDIN KATKELMA</i> leikkuri	2341 11, 4	
KM 23853:5	<i>ETUSOTU KVARTSI-ISKOS</i> kiviesineen teräkatkelma	2341 11, 4	
KM 23853:6	<i>ETUSOTU KVARTSI-ISKOS</i> kiviesineen teräkatkelma	2341 11, 4	
KM 23853:7	<i>KVARTSIAIDIN KVARTSI-ISKOS</i> kiviesineen katkelma	2341 11, 4	
KM 23853:8	<i>KVARTSIAIDIN</i> piiesineen katkelma/pii-iskos	2341 11, 4	
KM 23853:9	<i>ISKOKIA 16 kpl.</i> kvartsikirveen terä	2341 11, 4	
KM 23853:10	<i>ISKOKIA 2 kpl.</i> kvartsikirveen tai taltan terä	2341 11, 4	
KM 23853:11	<i>RAUTAKUONAA 1 PALA</i> kvartsiesineen katkelma	2341 11, 4	
KM 23853:12	<i>RAUTAN KATKELMA</i> kvartsikärki	2341 11, 4	
KM 23853:13	<i>TULUSPII</i> tasakantainen kvartsinuolenkärki	2341 11, 4	
~~KM 23853:14~~	~~tasakantainen kvartsinuolenkärki~~	~~2341 11, 4~~	
<i>poistettu</i> KM 23853:15-31	kvartsinuolenkärkiä	2341 11, 4	
~~KM 23853:32~~	~~harjava kvartsinuolenkärki~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:33~~	~~kvartsinuolenkärjen kärkiosa~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:34-55~~	~~kvartsikaapimia, -leikkureita~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:56-57~~	~~kvartsiittileikkureita~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:58-59~~	~~kvartsiesineiden katkelmia~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:60-75~~	~~kvartsiesineiden katkelmia~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:76~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:77~~	~~rautakuonan palanen~~	~~2341 11, 4~~	
~~KM 23853:78~~	~~kiviesineen katkelma ?~~	~~2341 11, 4~~	
KM 23854:1	<i>TULUSPII / PYSSYAPPI</i> piiesineen katkelma	2341 10, 21	
KM 23854:2	<i>ISKOKIA 5 kpl.</i> kvartsikaavin	2341 10, 21	
KM 23854:3-4	<i>RAUTAKUONAA KUUTA 5 kpl. / 2g</i> kvartsiesineiden katkelmia	2341 10, 21	

poistettu

~~KM 23854:5~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2341 10, 21~~
~~KM 23854:6~~	~~palanutta luuta~~	~~2341 10, 21~~
KM 23855:1 ~~4~~	^{ISKOKKIA 2kpl./2g} ~~kvartsi-iskoksia~~	2341 10, 22
~~KM 23855:3~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2341 10, 22~~
~~KM 23856~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2341 10, 27~~
KM 23857:1	^{Pii-iskos} kivilajiesine	2341 10, 31
~~KM 23857:2~~	~~iskukivi~~	~~2341 10, 31~~
~~KM 23857:3~~	~~kivilajitaltta~~	~~2341 10, 31~~
~~KM 23857:4~~	~~kivilajiesine~~	~~2341 10, 31~~
~~KM 23857:5~~	~~kiviesineen katkelma~~	~~2341 10, 31~~
~~KM 23857:6~~	~~piiterä tai pii-iskos~~	~~2341 10, 31~~
~~KM 23857:7-8~~	~~kvartsiesineiden katkelmia~~	~~2341 10, 31~~
~~KM 23857:9~~	~~kvartsi-iskos~~	~~2341 10, 31~~
KM 23858	kvartsiesineen katkelma	2341 10, 32
KM 23859:1	^{ISKOKKIA 3kpl.} kvartsi-leikkuri	2341 10, 33
~~KM 23859:2~~	~~kvartsi-kärki~~	~~2341 10, 33~~
~~KM 23859:3~~	~~kvartsiesineen katkelma~~	~~2341 10, 33~~
KM 23860:1	^{HOTUN KIVIESINEEN KATKELMA} kivilajileikkuri	2341 10, 34
KM 23860:2	^{ISKOS!} kivilajinuolenkärki?	2341 10, 34
KM 23860:3-11/14	^{ESINEITA JA KÄRKIÄ} kvartsinuolenkärkiä	2341 10, 34
KM 23860:12-20/15	^{ISKOKKIA 32kpl} kvartsi-leikkuria ja kaapimia	2341 10, 34
KM 23860:21/16	^{ISKOKKIA 2kpl./25g} kvartsiittileikkuri	2341 10, 34
~~KM 23860:22-32~~	~~kvartsies. katkelmia/teelmiä~~	~~2341 10, 34~~
~~KM 23860:33~~	~~kvartsiittiesineen katkelma~~	~~2341 10, 34~~
~~KM 23860:34-35~~	~~kvartsiydinkiviä~~	~~2341 10, 34~~
~~KM 23860:36~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2341 10, 34~~
KM 23860:37/17	talonpoikaistiiltä ^{ASEENTEJA}	2341 10, 34
KM 23861:1	^{ESINEEN KATKELMA} kivilajitaltta	2341 10, 35
~~KM 23861:2-3~~	~~kivilajiesineiden katkelmia~~	~~2341 10, 35~~
~~KM 23861:4~~	~~kivi, jossa sulanutta metallia?~~	~~2341 10, 35~~
KM 23862:1	^{TALAN TEELMÄ} kivikirves	2341 10, 36
KM 23862:2	^{KIVIN} nelisivuinen kirves	2341 10, 36
~~KM 23862:3~~	~~liuskekirveen terä~~	~~2341 10, 36~~
~~KM 23862:4~~	~~hioinkivi~~	~~2341 10, 36~~
~~KM 23862:5~~	~~pikkutalтта~~	~~2341 10, 36~~
~~KM 23862:6-8~~	~~kivilajiesineiden katkelmia~~	~~2341 10, 36~~
~~KM 23862:9~~	~~kivilajiesineen katkelma ?~~	~~2341 10, 36~~
~~KM 23862:10-12~~	~~kvartsiesineiden katkelmia~~	~~2341 10, 36~~
~~KM 23862:13~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2341 10, 36~~

poistettu

uudelleen
23859:10
kappissa

poist.

poistettu

poistettu

~~KM 23863:1~~	~~kivilajikeihäänkärki~~	~~2341 10, 37~~
~~KM 23863:2-3~~	~~kivilajitalttojen katkelmia~~	~~2341 10, 37~~
~~KM 23863:4~~	~~kivilajiesineen teelmä~~	~~2341 10, 37~~
~~KM 23863:5~~	~~kvartsinuolenkärki~~	~~2341 10, 37~~
~~KM 23863:6-10~~	~~kvartsiesineiden katkelmia~~	~~2341 10, 37~~
KM 23863: ~~11~~	kvartsi-iskoksia 2 kpl.	2341 10, 37
~~KM 23864~~	~~kvartsipitoinen esinekatkelma~~	~~2341 10, 38~~
KM 23865:1	kvartsikaavin ^{ISKOKKA} 10 kpl.	2334 03, 1
~~KM 23865:2~~	~~kvartsiesine~~	~~2334 03, 1~~
~~KM 23865:3~~	~~kvartsiesine~~	~~2334 03, 1~~
~~KM 23865:4-5~~	~~kvartsiesineiden teelmiä~~	~~2334 03, 1~~
~~KM 23865:6~~	~~kvartsi-iskoksia~~	~~2334 03, 1~~
~~KM 23866:1~~	~~kivilajileikkuri~~	~~2334 03, 2~~
~~KM 23866:2~~	~~kivilajiterä~~	~~2334 03, 2~~
~~KM 23866:3~~	~~kvartsiesineen katkelma~~	~~2334 03, 2~~
KM 23866: ~~4~~	kvartsi-iskoksia 3 kpl.	2334 03, 2

Lestijärven museo

	reikäkivi	2341 10, 10
92	kivitaltta tai kirves	2341 10, 11
93	reiällinen kiviesine	2341 10, 11

Satakunnan museo, Pori

15380	reikäkivi	?
-------	-----------	---

Pietarsaaren historiallis-kansatieteellinen museo

408	reikäkivi	2341 11, 7
-----	-----------	------------

Reisjärven keskusoulu

	2 reikäkiveä	2341 08, 1
	hioin	2341 08, 1

K. Bruno Millerin kokoelmat, Kokkola

poikkikirves ?

Anders Wareliuksen kokoelmat

reikäkivi 2341 08, 1

Antero Kiiskilän hallussa Järventaustassa Lestijärvellä

reikäkivi 2341 11, 3

Esa Kiiskilän hallussa Järventaustassa Lestijärvellä

reikäkivi 2341 11, 4

Yhdysvaltoihin viety, Kiiskisen tilalta löydetty

reikäkivi 2341 11, 4

INVENTOINNIN YHTEYDESSÄ OTETUT DIAT:

- 0. Sikosaaren peltoalue lounaasta kuvattuna.
- 1. Pölläsenniemi, risteysalue. Röykkiö numero 7 näkyy vasemmanpuoleisen tien oikealla puolella. Saman tien vasemmalla puolella näkyy röykkiö numero 1. Kuvaussuunta lännestä.
- 2. Linjakankaan röykkiöitä idästä kuvattuna.
- 3. Välivainio. Kaiveltu röykkiö koillissuunnasta.
- 4. Yli-Lesti. Harjulan tilan peltoalue joelle päin idästä kuvattuna.
- 5. Harjulan tilalta tie kohti Karikangasta lännestä kuvattuna.
- 6. Yli-Lesti. Anttilan pronssikautinen asuinpaikka. Hajoitettu liesi. Kuvaussuunta lännestä.
- 7. Anttila, likamaata.
- 8. Jääskänniemen raunioalue. Niemen itäranta kuvattuna pohjoiseen.
- 9. Jääskänniemi. Osittain tongittu raunio kuvattuna kaakkoon.
- 10. Jääskänniemi, rakennelman raunio etelästä käsin.
- 11. Jääskänniemi, yleiskuva pohjoiseen.
- 12. Paranta. Etualalla valtatie 759. Kuva kohti Lestijärveä eteläsuunnasta.
- 13. Paranta, hajonneen röykkiö B:n paikka pellon reunassa lähellä puhelinpylvästä. Kuvattu kaakosta.
- 14. Kiiskinen. Röykkiöt idästä kuvattuna. Etualalla röykkiö 3.
- 15. Kiiskinen, yleiskuva röykkiöiltä päin luoteeseen kohti tilan päärakennuksia.
- 16. Kirkkosaari. Yleiskuva koilliseen.
- 17. Hyttialanko. Jykyrin kivi. Kuviot vasemman puoleisessa kivessä.

MUSTAVALKOISTEN KUVIEN NEGATIIVIT

FILMI 1

- 2-2a, Sikosaari, rantavallia luoteeseen.
- 3-4a, Pölläsenniemi. Yleiskuva risteyksestä, kuva lännestä käsin.
- 7-10a, Linjakankaan kiviröykkiöitä. Kuva 7-7a idästä, muut lännestä kuvattuna.
- 11-11a, Välivainio. Röykkiö, jossa pieni kuoppa päällä. Kuva etelästä.
- 16-16a, Yli-Lesti. Tie Harjulan peltojen kohdalla, pelto vasemmalla. Yleiskuva länteen.
- 17-17a, Harjulan peltoa koillisesta.
- 18-22a, Panoraamakuvaa Yli-Lestiltä. Harjulan, Karikankaan ja Uusipaikan pellot. Kuvaussuunta itään, kaakkoon ja etelään.
- 23-23a, Lähikuva Harjulan pellon reunasta. Kuvattu pohjoisreunasta kohti länttä.

FILMI 2

- 1-2a, Yli-Lesti. Anttilan pronssikautinen asuinpaikka. Tuhoettu liesi. Pohjois- ja luoteissuunnista.
- 3-5a, Anttilan asuinpaikka, likamaata. Suunnat: 3-3a etelään, 4-4a länteen ja 5-5a itään.
- 6-6a, Yli-Lesti. Karikangas, tasataltan (KM ?) löytöpaikka pölkköjen kohdalla koillisesta kuvattuna.
- 7-9a, Jääskänniemi. Maan peitossa olevia kivikasoja ja -latomuksia. Suunnat: 7-7a, koilliseen, 8-8a pohjoiseen ja 9-9a länteen.
- 10-11a, Jääskänniemi, kaiveltuja kiviröykkiöitä luoteis- ja kaakkoissuunnasta.
- 12-12a, Jääskänniemi, säännöllinen kivilatomus eteläsuunnasta.
- 13-13a, Jääskänniemi, toinen säännöllinen kivilatomus eteläsuunnasta.
- 14-14a, Jääskänniemi, pitkää kivilatomusta kuvattuna idästä.

- 11
- 15-16a, Paranta. Panoraamakuva kohti Lestijärveä. Kuvat koilliseen ja pohjoiseen.
- 17-17a, Paranta, kuva kohti hajonneen röykkiö B:n paikkaa puhelinpylvään tienoilla. Kuva kaakosta käsin.
- 18-18a, Pölläsenniemi. Röykkiö numero 8, kuvattu kaakkoon.
- 19-19a, Pölläsenniemi. Röykkiö numero 5, kuvattu pohjoiseen.
- 20-20a, Pölläsenniemi. Röykkiö numero 2, näkyvissä korkea kivi. Valokuva risteysalueelle, suuntana länsi.
- 23-24a, Yli-Lesti. Uusipaikan peltoa panoraamakuvana. Oja jää vasemmalle. Kuvattu pohjoisluoteeseen ja pohjoiseen.

FILMI 3

- 0-0a, Pikku-Vänttäläinen. Kiuasraunio itään kuvattuna.
- 1-1a, Pikku-Vänttäläinen, kiuasraunio pohjoiseen.
- 3-3a, Kiiskinen. Röykkiö numero 1 länsisuunnasta.
- 4-4a, Kiiskinen, röykkiö numero 2, kuvattu itään.
- 5-6a, Kiiskinen. Panoraama röykkiöiltä kuvattuna kohti peltoja ja tilaa. Kuvat länteen ja luoteeseen.
- 8-9a, Keskitalo. Reikäkivi kuvattuna molemmilta puolin.
- 10-12a, Keskitalo, panoraama kohti Kiiskelänlahtea. kuvat länteen, etelään ja itään.
- 13-13a, Kirkkosaari. Yksi kuopista kuvattuna idästä.
- 15-15a, Hyttialanko. Jykyrin kivi.

234108

1. PUIKKO-LINTILÄ

PERUSKARTTA 2341 08

SYKÄRÄINEN

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Syri

Tila: 1. Puikko 27:14

2. Multia 27:20

Omistaja: 1. Lintilän perikunta, hoitaa Toini Lintilä, os.
69420 Syri

2. Aulis Lintilä, os. 69420 Syri

Koordinaatit: x = 53- 54-

y = 75-

z = 120-130 m

Löydöt: KM 3625:1-2, tasatalttoja, löytänyt isäntä Zefanias
Lintilä Syrin kylässä olevan talonsa uutispeltoa
kuokkiessa, lähetetty Kansallismuseoon 1898.KM 5798:3, reikäkivi, 3/4-pallomainen, alapinta ta-
sainen, löytänyt Apraami Salo Syrin kylän Puikon
talon maalta Rytty-nimisestä paikasta kartanosta
200 metriä. Lähetetty Kansallismuseoon 1911.Reisjärven keskuskoulu, 2 reikäkiveä ja 1 hioin (ei
esihistoriallinen), löydetty Lintilän maalta.Anders Wareliuksen kokoelmat, reikäkivi, löydetty
Lintilän tilalta uutispeltoa kuokittaessa.Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 3.

Kartta: 1

Aikaisemmin tilat ovat muodostaneet yhdessä Lintilän tilan.
Torvisen mukaan alueella ei mitään muinaisasuinpaikkaan viit-
taavaa. Maastonsa puolesta, Puikonpuron koillisrannan hiekkai-
nen viljelysmaa, kohde sopisi kivikautiseksi asuinpaikaksi.

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Syri

Tila: Perätalo 26:32

Omistaja: Toivo Perätalo, os. 69420 Syri

Koordinaatit: ~~px~~ = 5424

~~ny~~ = 7550

z = 127,5-130 m

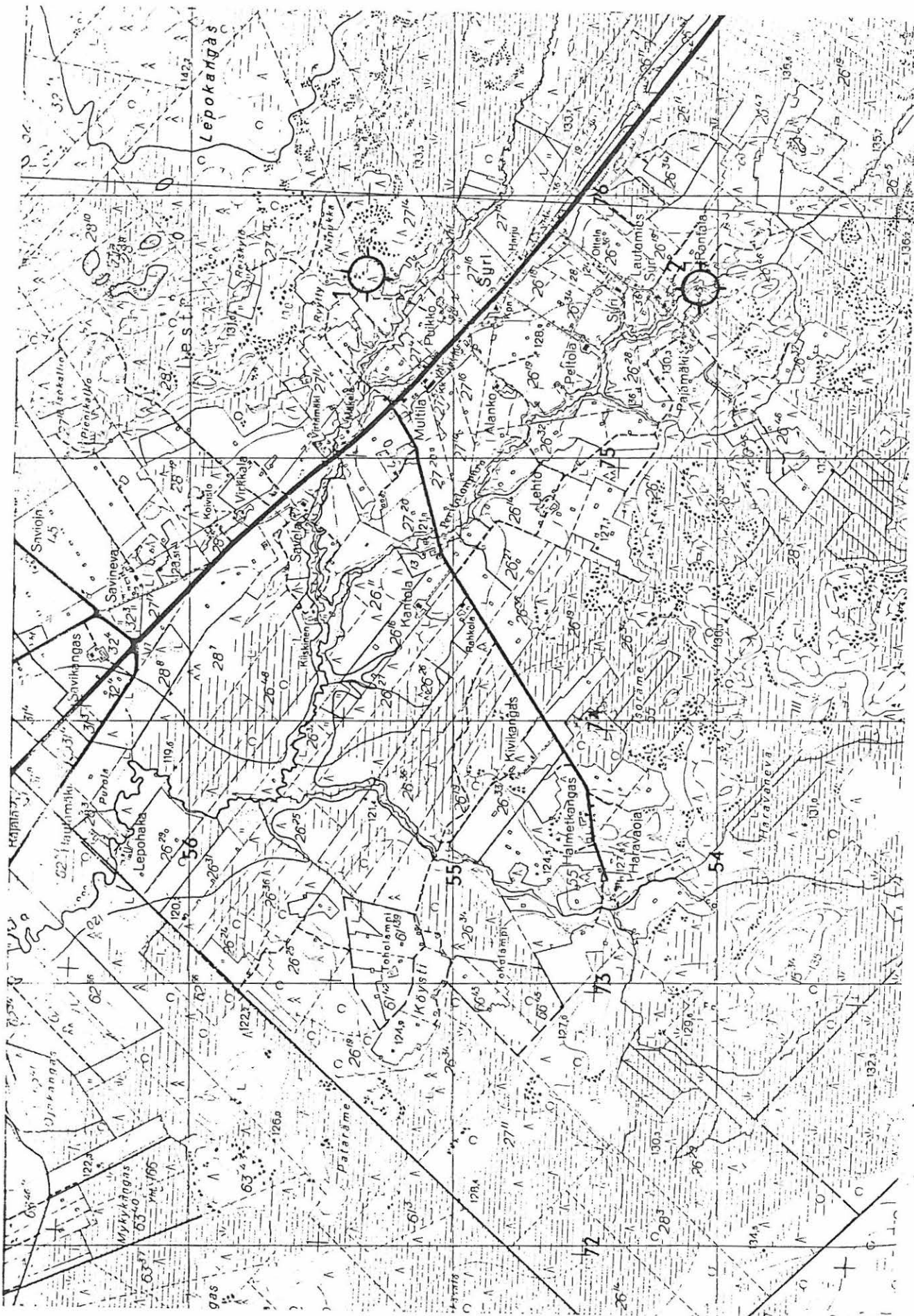
Löydöt: KM 2678:559, iso hiottu molemmista päistä vahvasti suipponeva ase (kuokka), "mustasta felsiitti-liuskamasta", jonka toisella puolen kerros vihreätä kivilajia. Toinen pää kokonaan murtunut. Löydetty Syrin kylän Perätalon maantien läheltä santaa otettaessa kyynärän syvyydestä. Saatu Kansallismuseoon 1890.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 5.

Kartta: 1

Torvisen mukaan löytöalueella ei mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Maastonsa puolesta kivikautiseksi asuinpaikaksi sopivaa aluetta voisi olla Perätalon tilalta koilliseen olevat hiekkakuopat, mutta soranotto on tuhonnut paikan.

Ote peruskarttalehdestä 2341 08 SYKÄRÄINEN. 1:20 000

2341 01
1. AHO

221
PERUSKARTTA 2341 11
JATKONNEVA

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: ~~X~~ = 5290

~~Y~~ = 8583

z = 145-147,5 m

Löydöt: KM 3625:3, tasataltta, jonka löysi entinen kruunun
metsävahti Sakari Hankala Ahon torpan maalta ojaa
kaivaessaan. Saatu Kansallismuseoon 1898.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 13.

Kartta: 4

Alueella ei muinaisjäänteisiin viittaavaa. Koordinaatit osoit-
tavat torpan sijaintipaikan.

Röykkiö

Koordinaatit: ~~x~~ = 54- (52- ?)
y = 88- (89- ?)
z = n. 143-145 m

Kartta: 4

Eetu Takalan mukaan (s. 70) Kiiskilänlahden koillisrannalla Muholan talosta luoteeseen "Urpisen kankaalla" on n. 10 m:n päässä rannasta n. 3 m halkaisijaltaan oleva röykkiö.

Muholan tila sijaitsee Järventaustassa Kiiskilänlahden koillisrannalla, mutta Urpisenperä ja Urpinen -niminen harjanne Hiidenniemen Niemenkylän tuntumassa Kiiskilänlahden etelärannalla. Todennäköisesti Takala tarkoittaa Muholan tilan ympäristöä.

Ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 38.

Lähde: Eetu Takala, 1896. Muinaismuistoja Pietarsaaren kihlakunnan suomalaisesta osasta. Luetteloja Suomen muinaisjäännöksistä 22. Helsinki.

27.4/11

3. KESKITALO

SKL (39)

MIR 421 010039

24

PERUSKARTTA 2341 11

JATKONNEVA

Kivikautinen asuinpaikka

Kylä: Järventausta, Lestijärvi

Tila: Keskitalo 2:7

Omistaja: Antero Kiiskilä, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: ~~x~~ = 5450-5453

~~y~~ = 8867-8875

z = 144-145 m

X 7052 75
y 2537 70

- Löydöt: KM 23852:1, ^{KAAVIN} tummanharmaa harjava kivikeihäänkärki
:2, ^{KAAVIN} tumma hiotun kivikirveen teräkatkelma
:3, kvartsinen ^{UPIN} väkäkantainen keihään- tai
~~nuolenkärki~~
:4, ^{KVARTSI - ISKOKS} kulmikas kvartsiesine, jossa kolmionmal-
linen terä ja tasakanta
:5, ^{KVARTSI - ISKOKS} tasakantainen kvartsinuolenkärki?
:6, piikkimäinen kvartsiesine, pora tai kärki
:7, piikkikäs kvartsiesine, leikkuri?
:8-10, kvartsikaapimia
:11, kvartsiittikaavin
:12-20, kvartsiesineiden katkelmia
:21, kvartsiittiesineen katkelma
:22, kvartsi-iskoksia, 10 kpl:ta

mitte-
siapa!

Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

Reikäkivi, tilan omistajan hallussa. Löytynyt 1960-luvulla.

Piirros: 1 (reikäkivi)

Kartat: 2 ja 4

Valokuvat: Filmi 3, kuvat 8-12

Uutta Lestijärvi-Reisjärvi -valtatieta ajetaan Reisjärvelle käsin n. 7,5 km Lestijärveltä. Valtatieltä kääntyy paikallistie Järventaustaan, jota ajetaan 1,7 km ja käännetään rantaan tilalle vievälle tielle. Kirkolta on matkaa 7 km koilliseen.

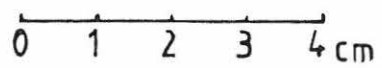
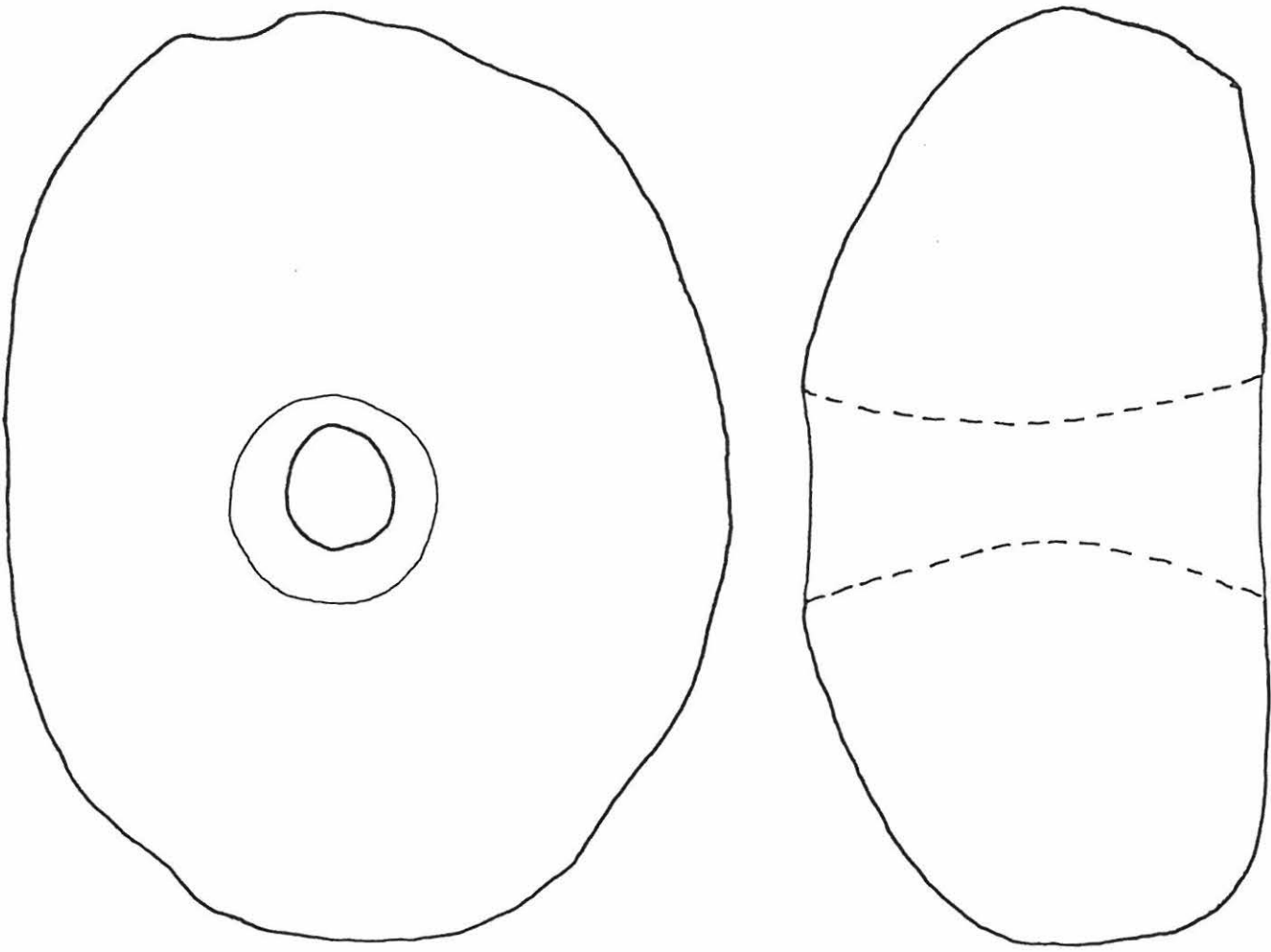
Keskitalon tila sijaitsee Lestijärven Kiiskilänlahden koillisrannalla loivan harjun rinteellä järven ja havumetsän välissä. Tilalla on useita rakennuksia pihapiirissä ja heti rakennusten tuntumasta alkaa peltoalue.

Reikäkivi on löytynyt 1960-luvun alussa ja yksi löytäjistä oli tilan nykyinen omistaja Antero Kiiskilä. Hänen mukaansa kiven löytöpaikka sijaitsee keskellä nykyistä peltoa, mutta tarkkaa muistikuvaa täsmällisestä löytökohdasta ei hänellä ollut. Joka tapauksessa pellon keskelle oltiin kaivamassa ojaa ja suhteellisen syvältä (n. 0,5-1 m) löytyi kyseinen reikäkivi ja runsaasti hiiliä. Reikäkivi, halkaisija 13 cm, on hiottu ja osin lohkeillut. Reikää on porattu molemmilta puolin kartion mallisesti. Kivi on löytäjän hallussa.

Tarkastimme 18.5.1987 kovassa vesisateessa osan kynnetystä peltoalueesta, kooltaan n. 100 x 50 m alueen. Maaperältään pelto on erittäin kivistä ja hiekkapohjaista. Omistajan mukaan isompia kiviä on kerätty joka vuosi pois pellostä. Peltoalue viettää loivasti rantaan saakka. Tarkastuksen yhteydessä löydetty materiaali oli hajallaan koko tarkastetulla alueella, kuitenkin löytöintensiteetti oli voimakkaampi pellon yläosassa. Ehkä vesisateesta johtuen materiaali on kvartsivoittoista, joukossa oleva yksi tasakantaista tyyppiä oleva nuolenkärki viittaisi jopa pronssikaudelle. Keskitalon löytöalue liittyy selvästi läheiseen Kiiskisen tilan löytöalueeseen.

leikkaus
kiviä

PIIRROS 1
KESKITALO
REIKÄKIVI

Kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

Kylä: Järventausta, Lestijärvi

Tila: Kiiskinen 2:13

Omistaja: Esa Kiiskilä, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 5430-5442

y = 8890-8895

z = 145-146 m

X = 7092 58
y = 2537 92

- Löydöt: KM 23853:1, ^{KAAVIN} tummanharmaa kivilajikeihäänkärki—
 :2, ^{KAAVIN} tumma pieni liuskekivikourutaltoa
 :3, ^{KAAVIN} pieni tumma kivilajitaltoa—
 :4, ^{KVARTSINEN, KATKELMA} pieni hieno leikkuri, savikivityyppistä
 :5, ^{REIUS OTTU KV. ISKOS} tumma kivilajitaltan tai keihäänkärjen
 —teräkatkelma—
 :6, ^{REIUS OTTU KVARTSI-ISKOS} harmaa kivilajikirveen tai taltan terä—
 —teräkatkelma—
 :7, ^{KÄYTTÖJÄLKINEN KV. ISKOS} tumma ruskeanpunertava kiviesineen katkelma
 :8, ^{KV. YDIN} piiesineen katkelma tai pii-iskos
 :9, ^{—KOKONEN 16 kpl} kvartsi kirveen terä
 :10, ^{—KOKONEN 2 kpl} kvartsi kirveen tai taltan terä
 :11, ^{DAITAKUONIO 1 kpl} iso harjava kvartsiesineen katkelma, kir-
 —veen terä ?
 :12, ^{LIIDAN KATKELMA} kvartsikärki, kirveen, taltan, kaapimen
 —terä—
 :13, ^{TULUSPIILI} tasakantainen kvartsinuolenkärki
 :14, tasakantainen kvartsinuolenkärki, terä
 rikkoontunut
 :15-31, kvartsinuolenkärkiä, osa tasakantaisia,
 osa rikkoontunut
 :32, harjava kvartsinuolenkärki, kanta lovettu,
 terä katkennut
 :33, harjavan kvartsinuolenkärjen kärkiosa
 :34-55, kvartsikaapimia, -leikkureita ja -te-
 riä, osa rikkoontuneita

poistettu

poistettu

- ~~:56-57, kvartsiittileikkureita~~
- ~~:58-59, lovikantaisia kvartsisiesineiden katkelmia~~
- ~~:60-75, kvartsisiesineiden katkelmia~~
- ~~:76, kvartsi-iskoksia, 27 kpl:tta~~
- ~~:77, rautakuonan palanen~~
- ~~:78, sileä, latteä ja säännöllisen nelikulmainen kiven palanen, kiviesineen katkelma ?~~

Inventointilöytöjä vuodelta 1987

2 reikäkiveä, toinen tilan omistajan hallussa, toinen annettu Yhdysvaltoihin. Kivet löydetty 1950-luvulla ja 1973.

Kartat ja karttaluonnokset: 2, 3 ja 4

Valokuvat: Filmi 3, kuvat 5-6;
diakuva 20

Löytöalue sijaitsee Kiiskisen tilalla Lestijärven Kiiskilänlahden koillisrannalla. Uutta Lestijärvi-Reisjärvi -valtatie ajetaan Reisjärvelle käsin n. 7,5 km Lestijärveltä, jolloin valtatieltä kääntyy paikallistie Järventaustaan. Tätä tietä ajetaan puolestaan 2 km, jolloin kääntyy tie Kiiskisen tilalle Lestijärven rannalle. Tilan naapurina on Keskitalon tila. Kirkolta on matkaa 7 km koilliseen.

Kiiskisen tilalla on suhteellisen laaja peltoalue, josta oli inventointihetkellä osa kynnettyä. Maaperä alueella on kivinen ja hiekkapitoinen. Tila sijaitsee harjun rinteellä, joka viettää loivasti Lestijärveen. Peltoalueen yläpuolella kasvaa tiheää havumetsää. Tilalla on päärakennus, navetta sekä pieni varastorakennus. Päärakennuksesta on n. 80 metriä järven rantaan. Inventoinnin yhteydessä tarkastettiin 18.5.1987 pellon kynnetty alue (n. 70 x 40 m) metsän reunasta navetan ja varaston yläpuolelta, sekä pieni, ei täsmällisesti rajautunut kynösmaa (ks. kartta 3).

Tilan päärakennusten lähetyviltä on löydetty aikaisemmin kaksi "kokonaan hiottua reikäkiveä". Toinen oli löytynyt 1950-luvun alkupuolella nykyisen talon vierestä. Sittemmin se on annettu muistona sukulaisille Yhdysvaltoihin. Toinen kivistä on löytynyt syksyllä 1973 sähkökaapelia kaivettaessa puolen metrin syvyydestä nykyiseltä pihamaalta. Kivi on omistajan hallussa,

mutta tarkastushetkellä kadoksissa. Isäntä pystyi kuitenkin kuvailemaan kiven mallin. Hänen mukaansa reikäkivi on halkaisijaltaan 15-20 cm ja kokonaan hiottu. Reikä on porattu molemmin puolin kartion mallisesti. Samanlainen oli ollut myöskin 1950-luvulla löydetty kivi. Kuvailujen perusteella esineet ovat tyypillisiä esikeraamisen ajan reikäkiviä.

Inventointihetken vesisateesta johtuen kyntömailla oli havaittavissa ennen kaikkea kvartsimateriaalia. Sitä löytyikin hyvin runsaasti, eikä kaikkia irtolöytöjä voitu varmastikaan poimia pellolta. Löytöintensiteetti keskittyi selvästi kyntöpellolle, johtuen osittain kyntösyvyydestä, mutta löytöjä kyllä tehtiin koko tarkastusalueelta. Lisäksi pellon ja metsän reunaan kaivetun syvän ojan profiilissa oli havaittavissa palaneita kiviä sekä tummempaa maata. Kysymyksessä oli mahdollisesti tuhoutuneen lieden jäännökset - ehkä useampienkin. Pellolta löytynyt raskas rautakuonan palanen on todennäköisesti nykyaikainen.

Löytöesineistössä mielenkiintoisia ovat etenkin tasakantaiset, varsin komeat kvartsinuolenkärjet. Niitä on varmuudella ainakin kaksi, lisäksi muutama epäselvempi. Ajoitukseltaan ne sijoittuvat pronssikaudelle. Kun syvältä löydetyt reikäkivet ovat esikeraamisia, voidaan Kiiskisen löytöaluetta todennäköisesti pitää varhaiskivikaudelta pronssikaudelle ajoittuvana asuinpaikkana. Varhaiskivikautinen asutus voitaisiin yhdistää jopa Lestijokilaaksossa sijainneen Muinais-Päijänteentien lasku-uoman ranta-asutukseen. Tämä tietystikin pelkästään hypoteettisella tasolla.

*aino
kivi-
löytö
kohde!*

Kiiskisen tilan muinaisasuinalue on ulottunut ainakin viereiselle Keskitalon tilalle. Voidaan olettaa, että asutusmerkkejä ulottuisi kauemmaksikin Lestijokisuulle saakka. Kiiskisen tila nimittäin sijoittuu laajan harjun itäpäähän ja maastonsa puolesta asutusta olisi voinut olla laajemmaltikin harjun alueella. Inventointiajan rajallisuudesta johtuen ei laajempaa tarkastusta ehditty suorittaa. Ennen muoin harjun pohjoispuolella nykyisen Takalonlammen ja sitä ympäröivän suomaaston alueella on ollut suurehko järvi.

Kiiskisen tilalla olevista röykkiöistä ks. seuraava kohde.

5. KIISKINEN, RÖYKKIÖT

566 (41)

PERUSKARTTA 2341 11
JATKONNEVA

30

Röykkiöitä

M/2 421 01 0041

Kylä: Järventausta, Lestijärvi

Tila: Kiiskinen 2:13

Omistaja: Esa Kiiskilä, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: $x = 5412$
 $y = 8910$
 $z = 145 \text{ m}$

$x = 7052 \ 42$
 $y = 2538 \ 12$

Piirros: 2

Kartat ja karttaluonnokset: 2, 3 ja 4

Valokuvat: Filmi 3, kuvat 3-4;

diakuva 19

Kiiskisen tilan itäpäässä aivan metsän reunassa 140 metrin päässä tilan asuinrakennuksesta on neljä matalaa röykkiötä. Ne sijaitsevat nuoren sekametsän reunalla nykyisen pellon takana. Paikalla on suhteellisen runsas aluskasvillisuus. Tilan omistajan kertoessa röykkiöistä tarkistimme kohteen 19.5.1987. Hän oli kertomuksensa mukaan ilmoittanut jo pari vuotta sitten röykkiöistä Museovirastoon, koska aikomuksena oli laajentaa peltoaluetta ja röykkiöt olisivat tällöin tuhoutuneet. Omistaja oli kuitenkin lopulta päättänyt olla tuhoamatta röykkiöitä.

Paikalla on kolme selvemmin havaittavaa röykkiötä ja yksi kokonaan turpeen ja taimikon peitossa oleva kumpu. Röykkiöt ovat matalia, maahan painuneita, korkeimmilaankin puolisen metriä maan pintaa ylempänä. Ne sijaitsevat toisiinsa nähden lounas-koillis-linjassa vierekkäin. Lounaisin, röykkiö 1, on pengotettu; kiviä on poistettu lähes koko röykkiön alueelta ja vain reunaosassa on kiviä vielä paikoillaan. Omistajan mukaan kivien poiston jälkeen oli tullut esiin jonkin verra hiiltä. Röykkiössä oli ollut pikkukiviä päällä ja isompia alla. Tämä oli todettavissa vielä tarkastushetkellä. Pohjamuodoltaan

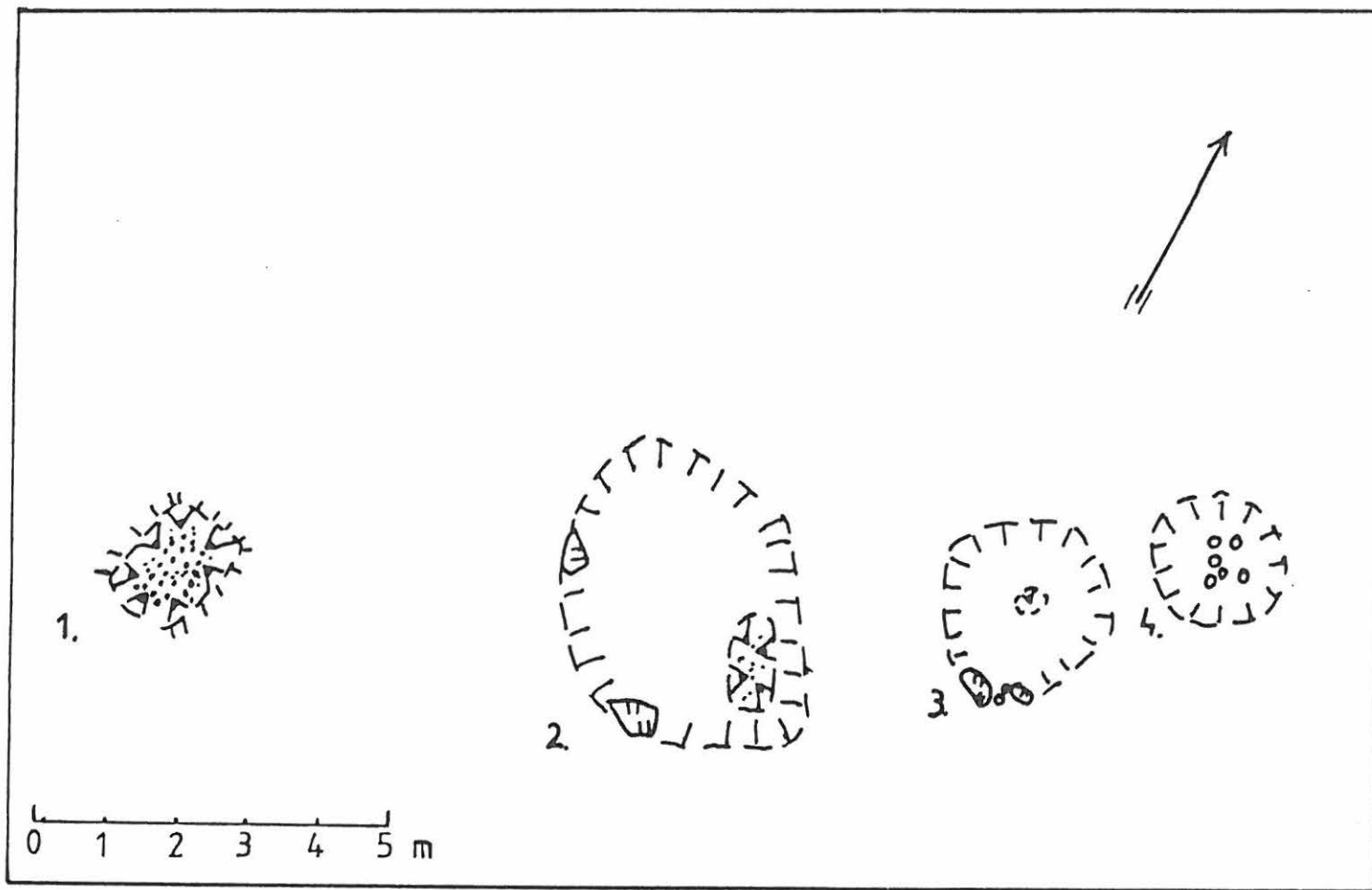
pengottu rökkiö on pyöristetyn neliömäinen ja kooltaan 1,5 x 1,5 m. Kaivanto ulottuu n. 25 cm syvyydelle ja tarkastushetkellä siinä oli runsaasti vettä.

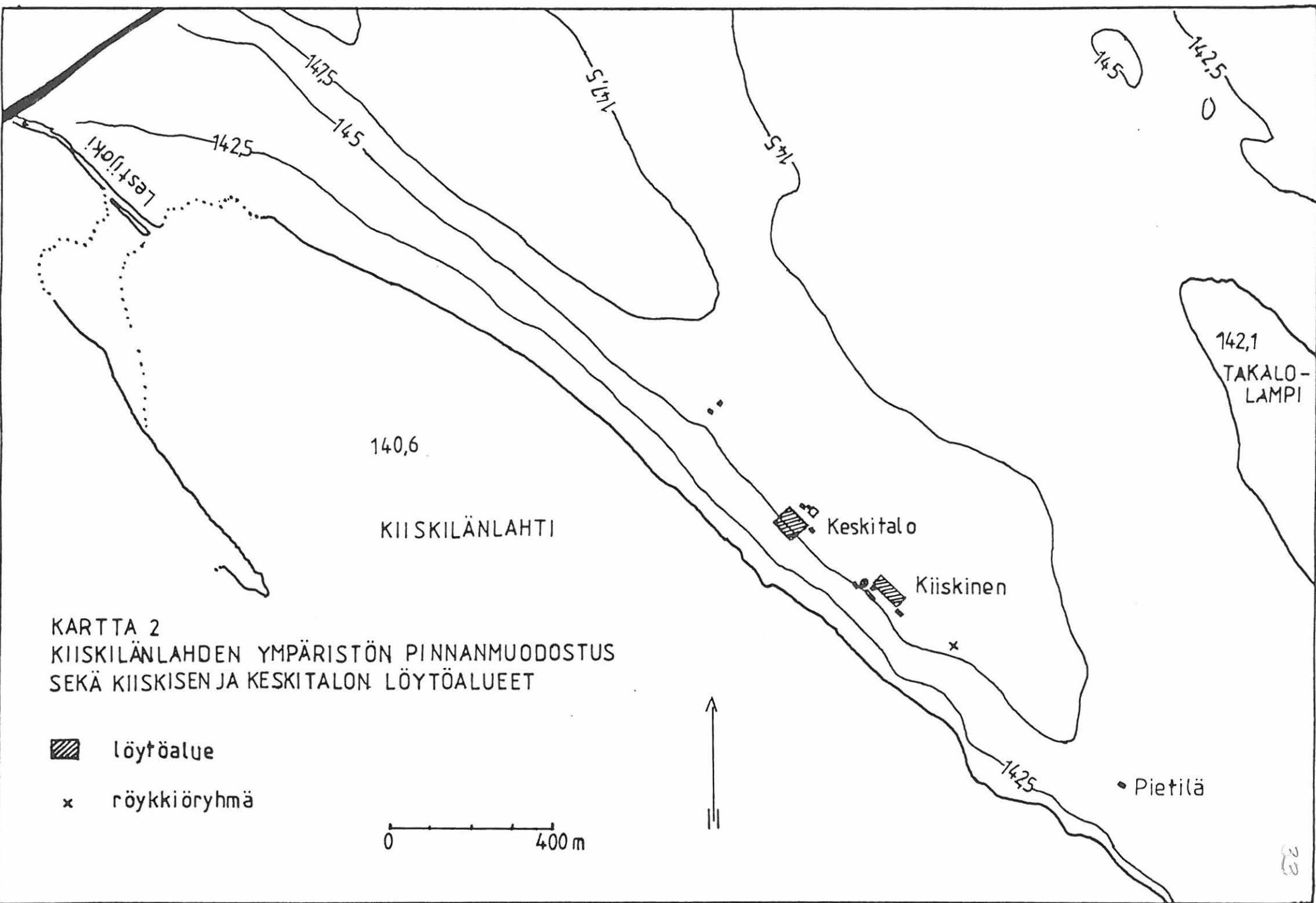
Edellisestä 4,5 m koilliseen on iso ja selvästi erottuva rökkiö 2, jota on myös hiukan pengottu itäpäästä. Siitä on poistettu kuitenkin vain pintakiviä. Muodoltaan rökkiö on epämääräisen suunnikas ja leveimmillään n. 4,5 m. Korkeus on n. 0,5 m. Rökkiön päälle on kasattu pikkukiviä ja isompia pohjalle. Muutama iso kivi on myös rökkiön reunalla. Lukuunottamatta pengottua osaa ja reunan isompia kiviä, rökkiö on turpeen peittämä.

Seuraava, rökkiö 3, on n. 2 metriä isosta rökkiöstä koilliseen ja tätä hieman pienempi. Muodoltaan rökkiö 3 on suhteellisen pyöreä ja leveimmillään 2,5 m. Se on osittain turpeen peittämä, muutama isompi kivi on näkyvissä rökkiön reunalla. Keskellä on pieni pintakaivanto.

Heikoimmin erottuva on edellisestä metrin päässä oleva rökkiö 4. Se on kokonaan puun taimien ja turpeen peittämä. Turpeen alla tuntuu isohkoja kiviä. Halkaisijaltaan kumpumainen rökkiö on 2,5 m ja korkeimmillaan n. 30 cm. Rökkiöstä on matkaa pohjoispuolella kulkevaan ojaan n. 10 metriä.

PIIPPOS. 2
ROYKKIORYHMÄ
LESTIJÄRVI
Kiiskinen

KARTTA 2
 KIIISKILÄNLAHDEN YMPÄRISTÖN PINNANMUODOSTUS
 SEKÄ KIIISKISEN JA KESKITALON LÖYTÖALUEET

- löytöalue
- röykkiöryhmä

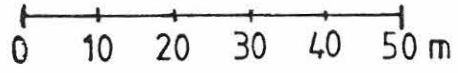
0 400 m

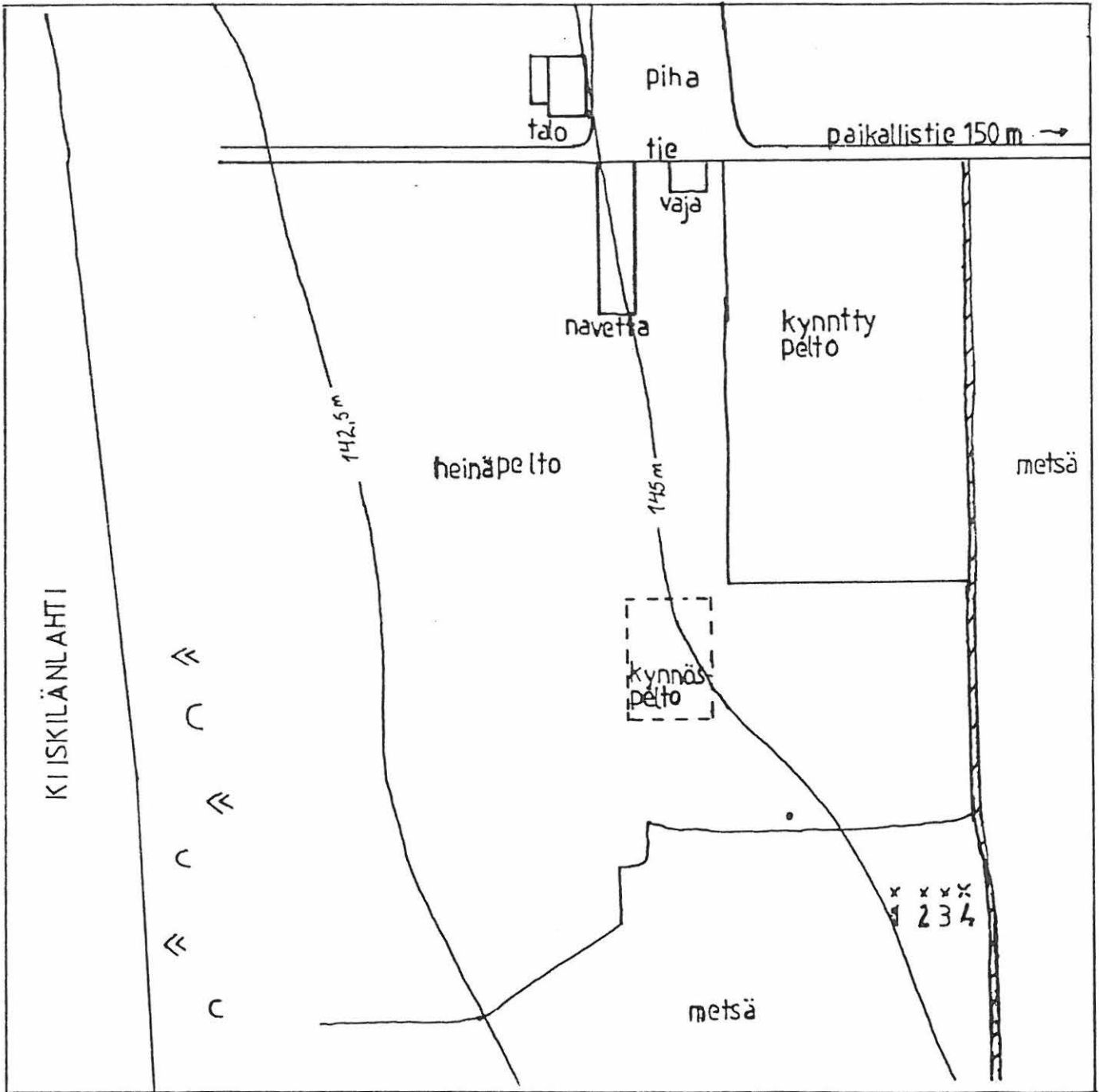

KARTTALUONNOS 3

LESTIJÄRVI
Kiiskilänlahti
Kiiskinen

- X rökkiö; 1,2,3
- × mahdollinen rökkiö; 4
- puhelinpylväs
- ≡ oja

MjR 421 01 0031

Röykkiö

Kylä: Niemenkylä, Lestijärvi

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 5450

y = 8732

z = 142,5 m

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 31.

Kartta: 4

Eetu Takalan mukaan (s. 70) Heinosenlahden länsirannalla Heinosenkankaalla on n. 10 metrin päässä rannasta hajoitettu kiviröykkiö, halkaisijaltaan n. 3 m ja korkeudeltaan n. 0,5 m.

Ennen vanhaan Heinosenlahdella on tarkoitettu nykyistä Kiiskilänlahtea (vrt. O.E. Petterson, 1904, s. 189). Heinosenkangas-nimistä paikkaa ei kartalta enää löydy. Torvisen mukaan Takalan mainitsema kohde on nykyisen Lohiniemen tyvessä oleva hajoitettu röykkiö.

Lähteet: Eetu Takala, 1896. Muinaismuistoja Pietarsaaren kihlakunnan suomalaisesta osasta. Luetteloja Suomen muinaisjäännöksistä 22. Helsinki.

O.E. Petterson, 1904. Runonkerääjien Matkakertomuksia 1830-luvulta 1880-luvulle. O.E. Pettersonin kertomus. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia. 109 osa. Julk. A.R. Niemi. Helsinki.

7. HIRVINEN

PERUSKARTTA 2341 11

JATKONNEVA

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Niemenkylä, Lestijärvi

Tila: Hirvinen 4:4

Omistaja: Kerttu Björgrenin perikunta

Koordinaatit: $x = 5328$

$y = 8811$

$z = 142,5-145 \text{ m}$

Löydöt: Pietarsaaren historiallis-etnografinen museo 408, reikäkivi, joka on löydetty Lestijärveltä ja saatu Jaakko Hirviseltä maanmittari Br. Kuhlefeldtin välityksellä.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 14.

Kartta: 4

Reikäkiven löytöpaikasta ei tarkempaa tietoa. Koordinaatit osoittavat Hirvisen tilan päärakennuksen sijainnin.

8. VASIKKASAARI

CEL (2,2)

PERUSKARTTA 2341 11

JATKONNEVA

Kylä 421 010032

Röykkiöitä

Kylä: Lestijärvi

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 53-

y = 88- 89-

z = 140,6-144m

Kartta: 4

O.E. Pettersonin matkakertomuksen mukaan (Petterson, 1904, s. 189) on Heinosenlahdessa "Vasikka saareksi kuhtuttu jonkulainen saari, josa on kaksi sylvää korkiaa ja kolme sylvä paksua lapin rounioa." Sanamuodosta ja mittojen suuruudesta päätellen tarkoitetaan nimenomaan kahta eikä yhtä röykkiötä. Kohteen mainitsee myös Eetu Takala (Takala, 1896, s. 70-71).

Nykyisin Heinosenlahden nimi on Kiiskilänlahti. Vasikkasaari sijaitsee lahdessa, Lestijoen luoteispäässä, kirkosta n. 6 km koilliseen. Kohdetta ei ollut mahdollista inventoida ajanpuutteen vuoksi.

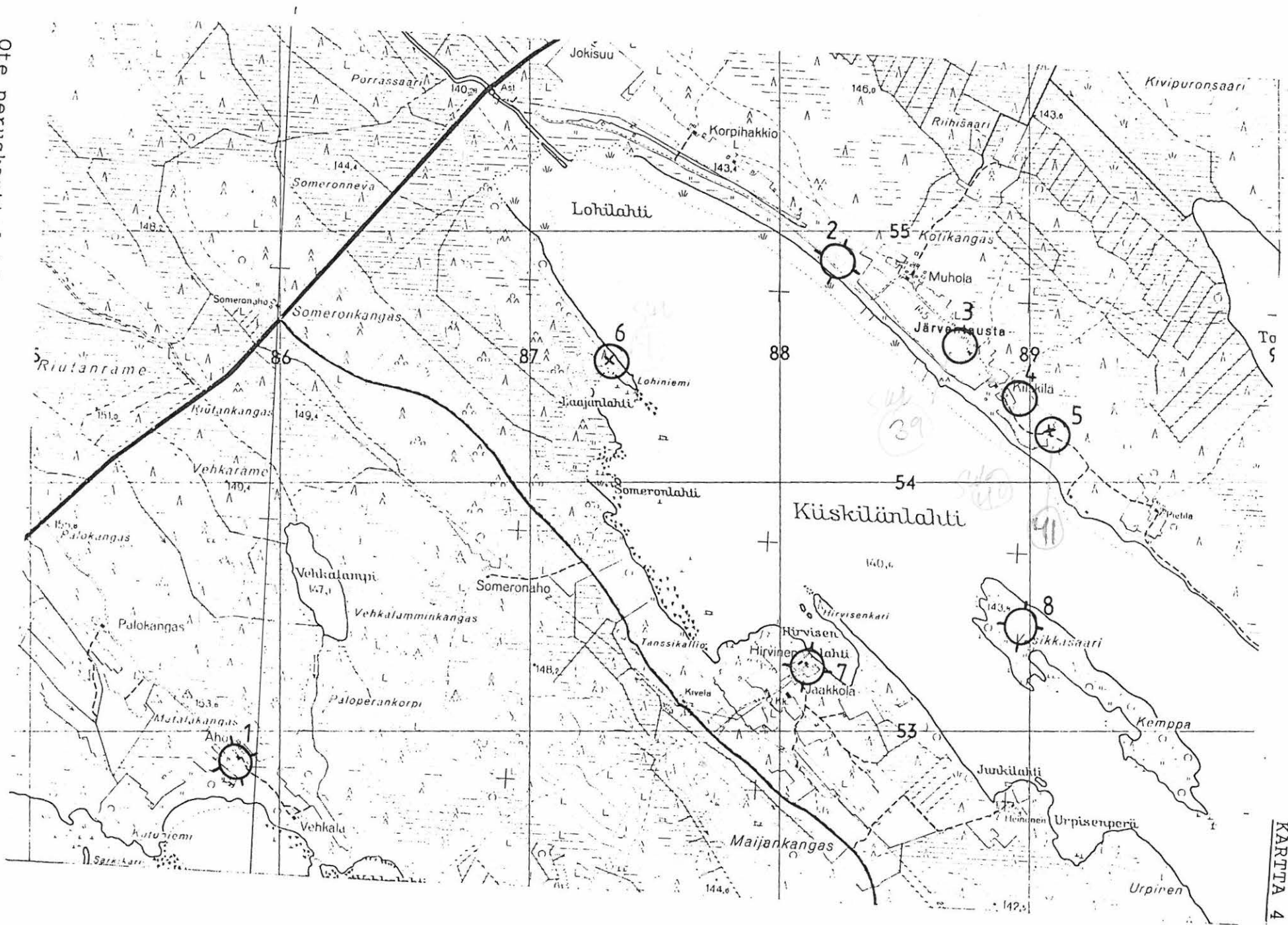
syli = 3 - 3,5 kyynärää, kyynärä = 52-64 cm.

Ks. Torvinen, 1982, Lestijärvi 32.

Lähteet: O.E. Petterson, 1904. Runonkerääjimmme Matkakertomuksia 1830-luvulta 1880-luvulle. O.E. Pettersonin kertomus. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia. 109 osa. Julk. A.R. Niemi. Helsinki.

Eetu Takala, 1896. Muinaismuistoja Pietarsaaren kihlakunnan suomalaisesta osasta. Luetteloja Suomen muinaisjäännöksistä 22. Helsinki.

Ote peruskarttalahdestä 2341 II JATKONNEVA. 1:20 000

KARTTA 4

1. NIINISAARI

PERUSKARTTA 2341 10
LESTIJÄRVI TAI
PERUSKARTTA 2341 11
JATKONNEVA

Rautakautinen löytöpaikka

Kylä: Niemenkylä, Lestijärvi

Tila: RN:o 5:3 tai 5:14

Koordinaatit: ~~x~~ = 51- 52-
y = 89- 90-
z = 140,6-143 m

Löydöt: KM 2776, rautakirves, myöhemmältä rauta-ajalta, syvä-
lä leualla ja kapealla sopsalla. Esineen löysi Heik-
ki Niemi v. 1884 Niinisaaresta. Esineen lahjoitti
metsäherra A. Gebhard v. 1891.

Niinisaari, nykyisin niemi Hiidenniemen pohjoisosassa Lesti-
järvessä, on kuulunut Niemen tilan maihin. Tarkemmasta löytö-
paikasta ei ole tietoa.

Ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 34.

"Hämäläisten kalapirtti"

Kylä: Niemenkylä, Lestijärvi

Kartta: 5

Pentti Laasasen kirjan "Lestijärven seurakunnan ja kirkon historiaa" mukaan on kansan keskuudessa perimätietona kulkenut tieto, että hämäläisten eli jämsäläisten käyttämä kalapirtti olisi sijainnut Hiidenniemessä (Laasanen, 1977, s. 8). Nykyisin Hiidenniemi työntyy laajana ja pitkänä Lestijärven luoteisrannasta. Ennen järven pinnan laskuja niemi on ollut saarena.

Eräs mahdollinen paikka perimätiedolle kalapirtistä voidaan sijoittaa kumpumaisena kohoavalle mäelle Hautalan ja Pajalan tilojen alueelle. Paikka on nykyisin peltoalueen reunamalla ja siellä on havaittavissa runsaasti isohkoja kiviä. Liittyvätkö ne kalapirttiin, on mahdotonta sanoa. Hiidenniemen keskiosassa on myös korkeampaa harjumaista aluetta. Kuitenkaan mitään muinaisjäänteisiin viittaavaa ei alueella havaittu. Toisin niemen koillisrannalla Vareskarin nimellä kulkevalla paikalla koordinaattiruudussa $x = 51$ ja $y = 90$ hiekkapohjaisessa rantavedessä havaitsimme kvartsia.

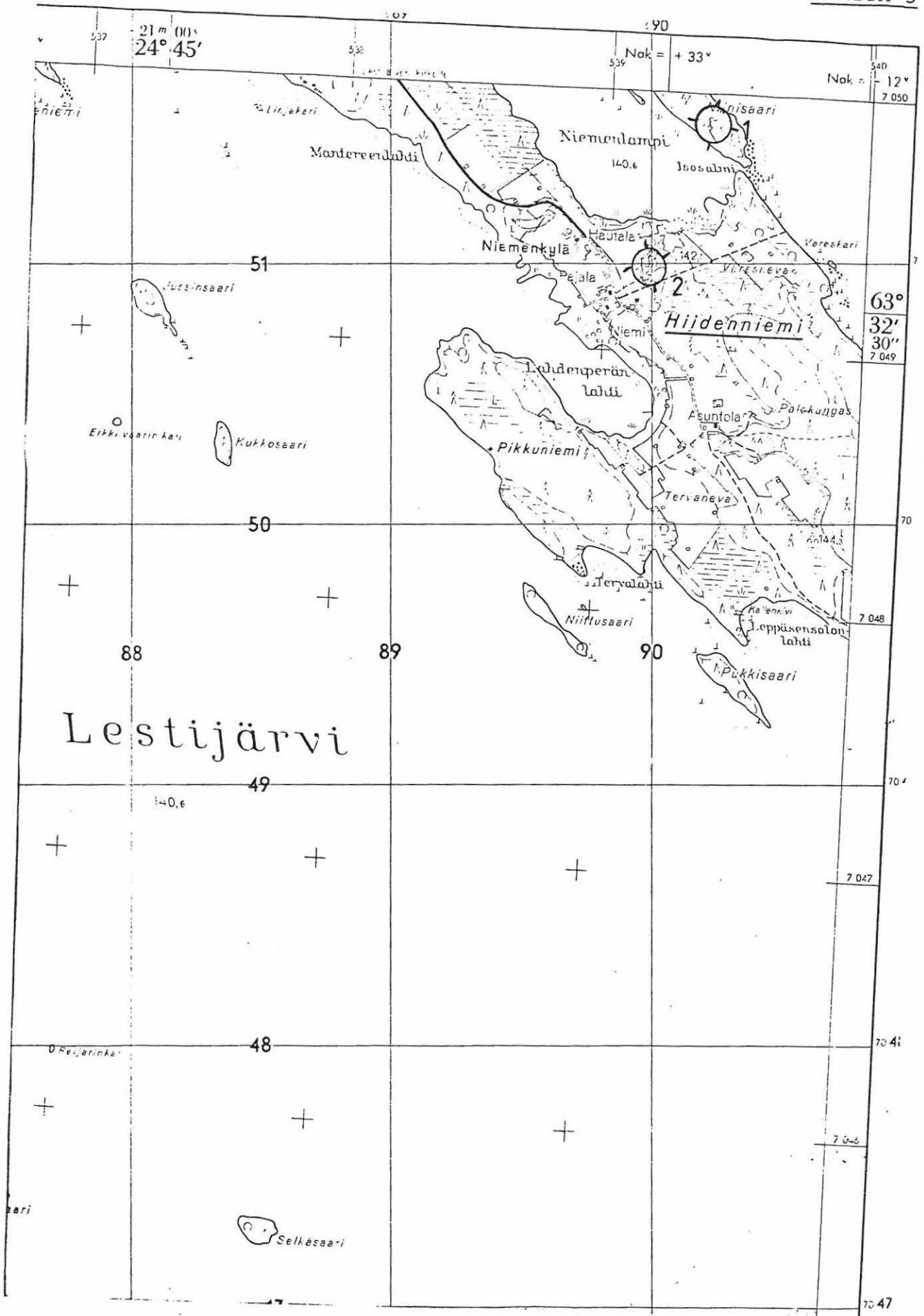
On huomattava, että aina 1500-luvun lopulle saakka Lestijärvi oli jämsäläisten voimakkaan eräntäynnin kohteena järvien kalarikkauden vuoksi (ks. Armas Luukko, 1957, s. 48). Siten on hyvin selvää, että esimerkiksi Lestijärven ranta-alueilla on ollut ja on edelleenkin pyyntiin liittyviä jäänteitä.

Karttaan 5 on merkitty kohde 2 sijoittamalla se Hautalan ja Pajalan tilojen alueella olevan mäen kohdalle.

Lähteet: Pentti Laasanen, 1977. Lestijärven seurakunnan ja kirkon historiaa. Kokkola.

Armas Luukko, 1957. Suur-Lohtajan historia vuoteen 1809. Suur-Lohtajan historia I. Kokkola.

KARTTA 5

Ote peruskarttalehdestä 2341 10 LESTIJÄRVI. 1:20 000

3. KULTANIEMI

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

Röykkiö ja asuinpaikka, myöhäinen ?

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 24:2 (?)

Koordinaatit: x = 5181
y = 8479
z = n. 145 m

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 26.

Kartta: 7

Kohde sijaitsee kirkosta 2600 m koilliseen todennäköisesti vanhalla viljelysmaaksi raivatulla alueella. Torvisen mukaan paikalla on kiukaan tyyppinen kiviraunio sekä sekakokoisista kivistä koottu röykkiö, kooltaan n. 2 x 3 m ja korkeudeltaan n. 0,5 m.

4. PÖLLÄSENNIEMI

SKL (42)

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

SKL 421 01 0042

Röykkiöryhmä (124 nel)

Kylä: Lestijärvi

Tila: Niemelä 24:12

Omistaja: Seppo Hautala, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: $x = 5084$
 $y = 8476$
 $z = 144-145 \text{ m}$

x 7048 94
y 533 96

Kartat ja karttaluonnokset: 6 ja 7

Valokuvat: Filmi 1, kuvat 3-4;

filmi 2, kuvat 18-20;

diakuva 1

Paikka sijaitsee 1,6 km pohjoiskoilliseen Lestijärven kirkosta. Lestijärven kylätien luoteispäästä haarautuu sivutie Lestijärven rannan suuntaan. Tätä tietä ajetaan n. 2 km Niemelän tilan päärakennuksille, joiden ohi tie jatkuu vielä n. 300 m rantaan kesämökkiteiden risteykseen. Röykkiöt sijaitsevat risteysalueella Lestijärven rannasta n. 150 metrin päässä.

Pölläsenniemi on maastoltaan sammal pohjaista sekametsää, jossa havupuut ovat vallitsevana. Aluskasvillisuus on runsasta, vaikka alue on suhteellisen kivikkoista. Maasto viettää loivasti järveen röykkiöalueen ollessa lähes niemen korkeimmalla paikalla. Lähettyvillä rannan suunnassa on näkyvissä valtava, n. 3 x 3 m:n suuruinen sammaleinen kivi, sekä aivan rannassa huvila ja tynnyrisauna.

Vasta rakennettu kesämökkitie haarautuu n. 150 m ennen Lestijärven rantaa kahteen suuntaan. Juuri tälle risteysalueelle sekä itä-pohjoissuuntaan haarautuvan tien varteen sijoittuvat röykkiöt, laajuudeltaan n. 40 x 30 m:n alueelle. Rakennettu tie (leveys n. 3 m) on tuhonnut osan röykkiöistä. Alueella on

havaittavissa säilyneitä ja tuhoutuneita röykkiöitä yhteensä 12. Tarkastimme kohteen 12.5.1987 ja oppaanamme oli tilan omistajan emäntä.

Risteysalueella hiekkatien pohjoisreunassa on täysin hajoitettu röykkiö 1. Emännän mukaan röykkiön kivet oli viety venelaiturikiviksi rantaan. Röykkiön päällä oli ollut isompia kiviä ja alla pienempiä. Maa oli ollut pohjalla tasainen ja hiilikerroksen peittämä. Hiiltä lukuunottamatta muita löytöjä ei emännän mukaan havaittu. Inventointihetkellä paikalla oli laaja nelisivuisuus lähenevä kuoppa, kooltaan n. 5 x 8 m. Se on jäänyt osaksi hiekkatien alle.

Hajoitetusta röykkiö 1:stä koilliseen n. 2 m:n päässä on röykkiö 2. Se on muodoltaan pitkulainen suuren maakiven reunaan rakennettu kasa. Röykkiö on n. 5 m pitkä ja maakiveä lukuunottamatta paksun turpeen peittämä. Heti tästä koilliseen on epävarmempi röykkiö 3. Se on enemmän aitamainen rakennelma, pituudeltaan n. 9 m ja turpeen peitossa. Rakennelman koillis-päässä on tuore syvä kaivanto, joka oli tarkastushetkellä kokonaan veden täyttämä. Kaivannosta itään n. 3 m:n päässä on röykkiö 4. Se on pyöreän mallinen ja turpeen peittämä. Röykkiön pohjoisreunassa on iso maakivi. Halkaisijaltaan röykkiö on 2,5 m.

Aivan itä-pohjoissuuntaisen tien pohjoisreunassa ovat tuhoutuneet röykkiöt 5 ja 6. Röykkiö 5 on jäänyt osittain tien alle ja loppuosan kohdalle on isketty puhelinpylväs. Jäljellä on vain hajallaan olevia kiviä. Röykkiö 6 on edellisestä n. 6 m itään ja myös osittain tien alle jäänyt. Loppuosa röykkiöstä on hajoitettu ja jäljellä on pyöreähkö kuoppa, halkaisijaltaan n. 4,5 m.

Risteysalueen haaraumassa on kokonaan tuhoutunut röykkiö 7. Se on jäänyt tien alle ja vain osa itäreunaa pystyttiin hahmottamaan. Risteysalueesta itään n. 12 m:n päässä itä-pohjoiseen vievän tien eteläpuolella tien tuntumassa on kookkain röykkiö 8. Se on kolmionmallinen ja selvästi suhteellisen tasakokoisista kivistä ladottu. Pituudeltaan röykkiö on n. 8 m ja leveimmillään n. 8 m. Se on osittain turpeen peittämä.

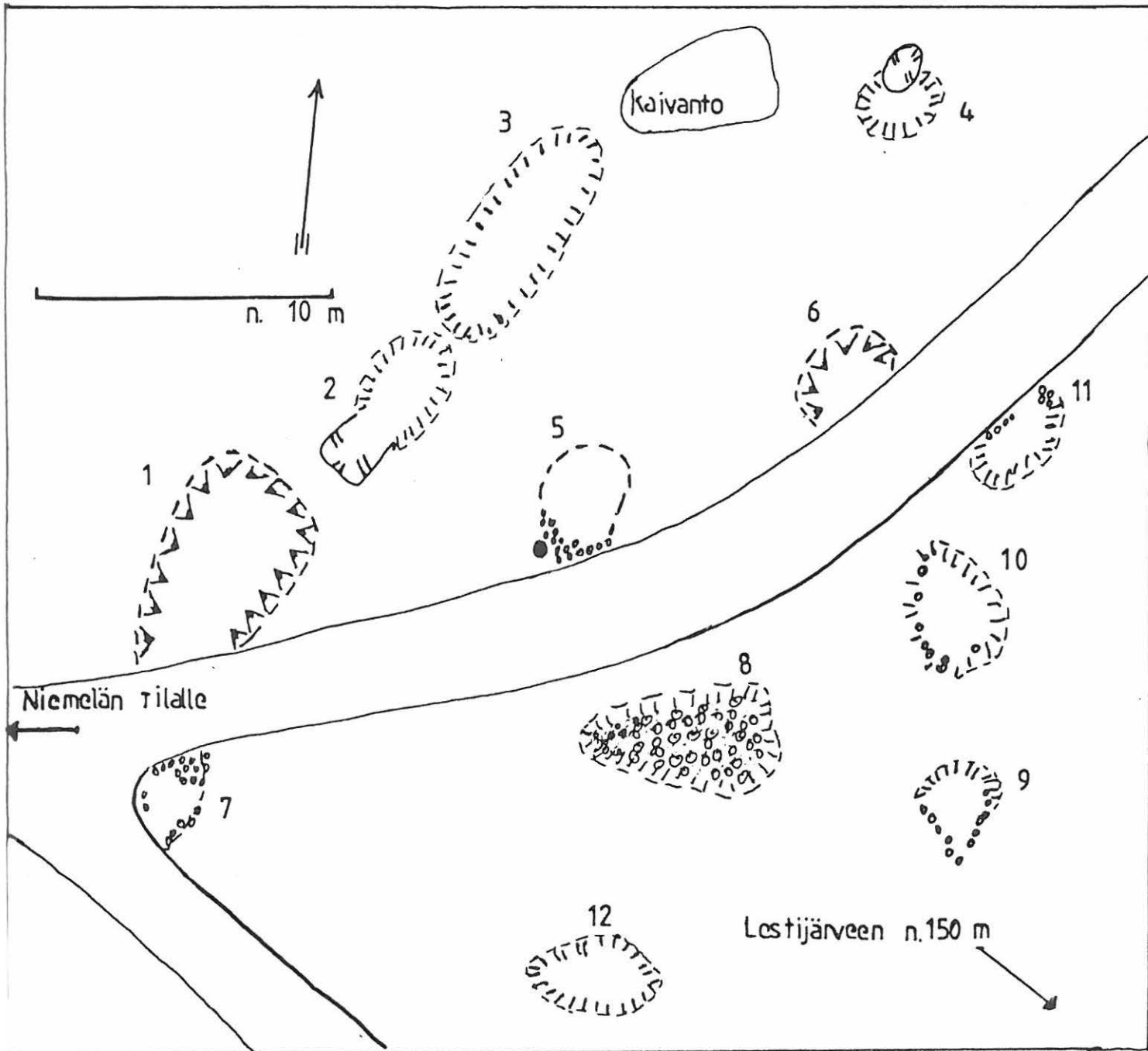
Röykkiö 8:sta itään 5 m:n päässä on röykkiö 9. Se on suhteellisen pieni, kolmionmallinen ja osittain turpeen peittämä kasa. Sen reunalla kasvaa kaksi isoa mäntyä. Röykkiö on n. 4 m pitkä ja n. 3 m leveimmillään. Siitä 4 m pohjoiseen sijaitsee röykkiö 10. Se on soikean muotoinen ja turpeen peittämä ja sen keskellä kasvaa mänty. Röykkiö on halkaisijaltaan n. 4,5 m. Röykkiö 11 sijaitsee itä-pohjoiseen vievän tien eteläreunassa n. 2 m:n päässä röykkiö 10:stä ja vastapäätä tien toisella puolella olevaa röykkiö 6:sta. Röykkiö 11 on osittain tuhoutunut tien myötä, muuten se on turpeen peittämä. Muodoltaan se on lähes soikean mallinen ja halkaisijaltaan n. 4 m. Röykkiön reunalla kasvaa paksu kuusi.

Kaikkein eteläisin on röykkiö 12, joka sijaitsee n. 5 m koilliseen kaakkoon vievältä hiekkatieltä. Iso röykkiö 8 on pohjoissuunnassa n. 6 m:n päässä. Röykkiö 12 on varsin kookas, turpeen peittämä ja muodoltaan soikea. Se on n. 5 m pitkä ja leveimmillään n. 3 m.

Hajoitetuista röykkiöistä voidaan todeta yleisesti, että niiden keskellä on tai on ollut isompi "silmäkivi", jonka ympärille on kasattu kehämäisesti vähän pienempiä kiviä. Täytteenä on ollut pieniä kiviä ja lopuksi päälle on kasattu isompia kiviä.

Niemelän tilan ranta-alue on kaavoitettu huvilatonteiksi. Itse tila on Lestijärven vanhimpia, mutta emännän mukaan ei tilan alueelta ole löytynyt mitään vanhempaa materiaalia, kylläkin "nykyaikaisia" esineitä. Niemelän läheltä Kultaniemestä (ks. edellinen kohde) tunnetaan todennäköisesti myöhemmälle ajalle ajoittuva röykkiö ja asuinpaikka.

KARTTALUONNOS 6
 PÖYKKIORYHMÄ
 LESTIJÄRVI
 Pölläsenniemi

- kuoppa
- maakivi
- turpeen peitossa
- kiviä
- puhelinpylväs

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Silta-aho 50

Omistaja: Arvo Silta-aho, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 5152

y = 8280

z = 150-152,5 m

Löydöt: KM 3166:1, tasataltta, joka on löytynyt Sillanahon torpan metsästä, saatu Kansallismuseoon 1895.

KM 3842:8, tasataltta, jonka löysi Antti Silta-aho kirkonkylän Silta-ahon kruununtorpan pellosta. Esinettä on "ukonkyntenä" säilyttänyt leskiemäntä Maria Silta-aho ja se on saatu Kansallismuseoon 1900.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 10.

Kartta: 7

Esineiden tarkkoja löytöpaikkoja ei ole tiedossa, mutta itse alue sijaitsee kivikkoisella metsäharjanteella. Torvisen mukaan alueella ei ole muinaisjäännöksiin viittaavaa. Koordinaatit osoittavat tilan päärakennuksen sijainnin.

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 23:12

Omistaja: Keijo Untinen, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 5124

y = 8277

z = 142,5-145 m

Löydöt: KM 13044, tasataltta, Silta-ahon tilan rajalta n. metrin syvyydestä suomudan ja sen alla olevan saven rajasta. Saatu Kansallismuseoon 1952.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 9.

Kartta: 7

Mitään muinaisjäänteisiin viittaavaa ei Torvisen mukaan paikalla ollut.

Kvartsi-iskosten löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 71

Koordinaatit: x = 5155

y = 5142

z = 147,5-150 m

Löydöt: KM 21608, Heikkolaatuisia kvartsi-iskoksia v. 1982
invntoinnin yhteydessä

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 12.

Kartta: 7

Löytöalue hiekkakuopan koillisreunaa noudattelevalla metsä-
tiellä. Torvisen mukaan alueella ei muinaisjäännöksiin viit-
taavaa.

"Vanha asuinpaikka" - peltoalue ja romahtanut lato

Kylä: Lestijärvi

Koordinaatit: x = 5019

y = 8402

z = 140,6-142,5 m

Kartta: 7

Valokuvat: Filmi 1, kuva 2;

diakuva 0

Lestijärven kunnan muistiossa mainitaan Sikosaari vanhana asuinpaikkana (ks. Liite 1). Nykyisin Sikosaari on pieni niemi Lestijärven kylän tuntumassa. Tarkistimme kohteen 12.5.1987 emmekä havainneet paikalla mitään muinaisjäännöksiin viittavaa. Sikosaari on maastoltaan varsin rehevää sekametsää ja alueen keskiosassa on pieni niitty. Niityn itäreunassa on vanha romahtanut lato.

Ei muinaisjäänteitä

Kylä: Lestijärvi

Koordinaatit: x = 4992

y = 8406

z = n. 142 m

Kartta: 7

Lestijärven kunnan muistion mukaan Pappilanpuron varrella suu-
alueella piti olla "löydöspaikkoja", tarkempi määrittely puut-
tui (ks. Liite 1). Puron pohjoispuoli on lehtimetsäpohjaista
risukkoa, eteläpuoli on pakettipeltoa ja kuivattua suota. Koh-
de tarkastettiin 12.5.1987, eikä mitään muinaisjäännöksiin viit-
taavaa havaittu. Mahdollisesti muistiossa tarkoitetaankin pap-
pilan alueen löydöspaikkoja ylempänä puron varrella.

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Rauhala 187:1

Omistaja: Eino Kangasvieri, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 4962

y = 8347

z = 142,5-145 m

Löydöt: Lestijärven museo, reikäkivi, jonka on löytänyt silloinen tilan isäntä Aimo Niskanen pihapiirin puutarhasta.

Hioinkivi (hukattu), joka on löydetty viljelysmaasta 400-500 m tilan rakennuksista länsiluoteeseen.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 23.

Kartta: 7

Rauhalan tila on kuulunut aikaisemmin pappilan maihin. Torvisen mukaan löytöpaikoilla ei mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

11. SILTALA

Siltala (11)

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

KJR 421 01 004

Kivikautinen asuinpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Siltala 187:2

Omistaja: Lauri Palevaara, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 4953
y = 8390
z = n. 145m

x 7047 58
y 832 80

Löydöt: Lestijärven museo 93, litteä pitkänomainen ja pisaranmuotoisella reiällä varustettu hiottu liuskekiviesine ("kivinen verkkokäpy kivikaudelta").

Lestijärven museo 92, terästä hiottu taltta tai kirves. KM 21607, kvartsi-iskoksia tilan ulkorakennuksen lounaispuoleisesta perunamaasta, inventointilöytöjä vuodelta 1982.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 11.

Piirroksat: 3 ja 4 (esineet 92 ja 93)

Kartta: 7

Lestijärven museossa on kaksi Veikko Palevaaran lahjoittamaa kiviesinettä, joista toinen (no 93) on lueteltu vuoden 1982 inventointikertomuksessa Siltalan tilalta löytyneeksi. Inventointimme yhteydessä kävimme Siltalan tilalla 19.5.1987 ja saimme selville, että myöskin museon esine no 92 on löytynyt tilalta. Lahjoittaja on jo kuollut, mutta tilan emäntä muisti esineet. Vuoden 1982 inventoinnin yhteydessä on tilalta löytynyt myös kvartsi-iskoksia, joten aluetta on pidettävä kivikautisena asuinpaikkana.

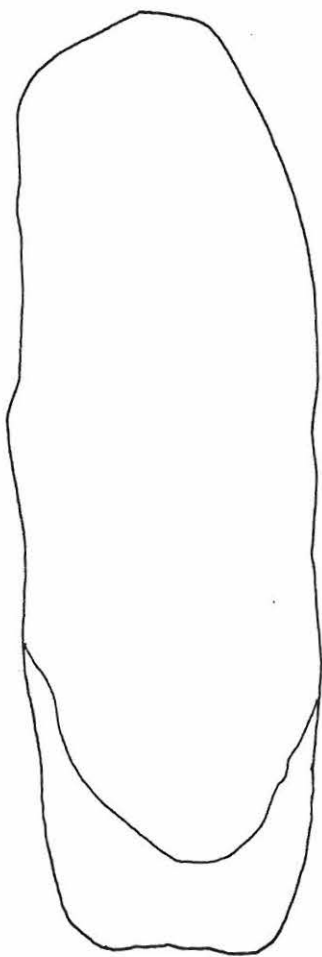
Lestijärven museossa oleva sukkulanmallinen ja kalaa muistuttava verkkokävyksi luokiteltu tumma liuskekiviesine on kauttaaltaan hiottu ja litteä. Suhteellisen terävä reuna kiertää

kantaa lukuunottamatta koko esineen. Etuosassa on keskellä molemmin puolin pisaran muotoinen lovi, jonka keskellä on pieni reikä. Kooltaan esine on 150 mm x 37 mm x 50 mm.

Toinen taltaksi tai kirveeksi luokiteltava kiviesine on teräosastaan hiottu. Esineessä on havaittavissa käytön jälkiä, mm. terä on lohkeillut. Kooltaan esine on 178 mm x 59 mm x 30 mm.

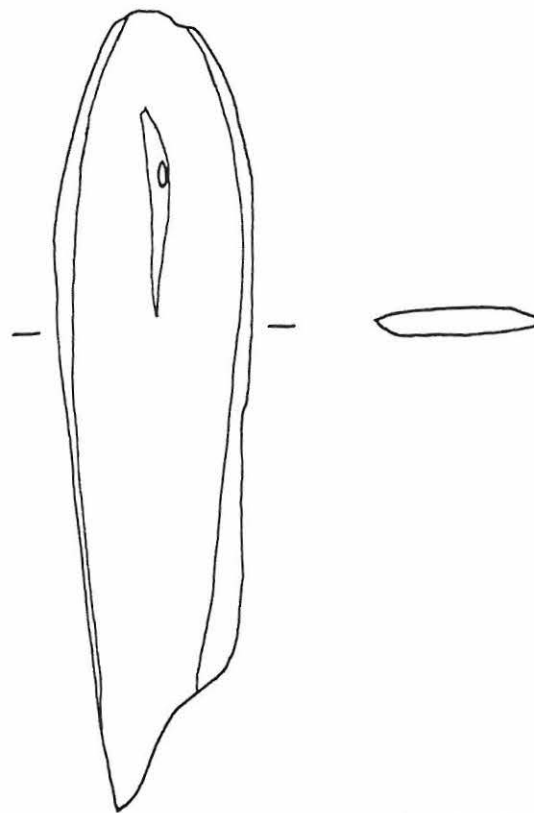
Maastoltaan Siltalan tila sopii kivikautiseksi asuinpaikaksi. Se sijaitsee rinteessä Pappilanpuron luoteisrannalla maaperän ollessa alueella hiekkaperäistä. Löytökokonaisuuteen voidaan yhdistää myös läheiset Rauhalan tilan ja vanhan pappilan löydöt (kohteet 10 ja 12).

PIIRROKSET 3 JA 4
SILTALA

0 1 2 3 4 cm

LESTIJÄRVEN MUSEO 92

0 1 2 3 4 cm

LESTIJÄRVEN MUSEO 93

Kivikautinen ^{Löytsä} asuinpaikka ?

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 22:6

Omistaja: Lestijärven seurakunta

Koordinaatit: x = 4964

y = 8358

z = 145-150 m

Löydöt: KM 3166:2, kourutaltoa, joka on löytynyt pappilan läheltä someropaikasta. Saatu Kansallismuseoon 1895.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 8.

Kartta: 7

Nykyisin vanhan pappilan alueella toimii vanhainkoti. Vanha pappila sijaitsee koordinaattien osoittamassa paikassa. Maastoltaan hiekkaharjuisella alueella ei Torvisen mukaan ole mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Pappilan maihin ovat ennen kuuluneet myös läheiset Rauhalan ja Siltalan tilat (kohdet 10 ja 11).

13. HAUTAUSMAA

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Hautausmaa

Omistaja: Lestijärven seurakunta

Koordinaatit: x = 4937

y = 8392

z = 150 m

Löydöt: KM 15866, 4-sivuinen taltta, jonka löysivät mv. Erkki Tuikka ja khra Seppo Lavi v. 1963 hautausmaan korttelista n:o 4 haudasta n:o 51 ja 110 cm:n syvyydestä. Esine lähetetty Kansallismuseoon 1963.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 4.

Kartta: 7

Torvisen mukaan ei hautausmaan löytöpaikalla eikä ympäristössä ole merkkejä muinaisjäännöksistä.

Kivikautinen löytöpaikka tai kivikautisia löytöpaikkoja

Kylä: Lestijärvi

Löydöt: KM 2675:526, tasataltta, pieni ja terältään kapeneva mustasta felsiittiliuskamasta valmistettu. Terä on melkein kalson tapaan laskulla. Esine on löydetty kirkonkylän pellostä ja saatu Kansallismuseoon 1890.
KM 2675:527, vasarakirveen katkelma, "ylipuolisko" kirveestä, materiaali mustaa felsiittiliuskamaa. Reijän kohdalla varttamisjälkiä. Löydetty ja saatu kuten edellä.
KM 2675:528, pieni ainoastaan terältä hiottu kalso mustasta felsiittiliuskamasta. Löydetty ja saatu kuten edellä.

Tarkoista löytöpaikoista ei ole tietoa.

Ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 37.

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Myllykangas 187:2

Omistaja: Lauri Palevaara, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 4912

y = 8288

z = 140-142,5 m

Löydöt: KM 15212, kaitataltta, joka löytynyt Kangaspuroa perattaessa purosta nostetusta savesta.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 17.

Kartta: 7

Torvisen mukaan alueella ei muinaisjäännöksiin viittaavaa. Löytöpaikka sijaitsee Kangaspuron pohjoisrannalla savikkoisessa viljelysmaassa.

Jykyrin kivi, Museoviraston rauhoittama kivi ²

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 21:55

Koordinaatit: x = 4900

y = 8450

z = 141 m

Piirros: 5

Kartta: 7

Valokuvat: Filmi 3, kuva 15;
diakuva 22

Lestijärven kirkolta ajetaan kylätietä 800 metriä kaakkoon ja käännetään vasemmalle Lestijärven rantaan omakotialueelle. Tietä ajetaan n. 200 m ja tullaan rantavallille, jolla sijaitsee huvilarakennus.

Maasto on huvilan kohdalla mäntymetsikköä. Ranta on n. metrin päässä rantavallista ollen varvukkoista ja pajukkoista. Huvilalta johtaa polku rantaan. Polun länsipuolella on kaksi kiiveä viistosti ja tiiviisti rinnakkain. Niiden pinnalla on niukasti sammalta ja itiökasvillisuutta. Kooltaan kivet ovat n. 1 x 1 m.

Ylemmässä kivessä ei näy ihmiskätten jälkiä. Alemmassa, rannan puoleisessa kivessä, näkyy kaksi kirjainta tai kuviota. Toinen kuvio muistuttaa K-kirjainta, jossa lyhyet poikkiviivat ovat huomattavan lyhyitä. Kuvio on viistottain kivessä ja ylempänä "koukkumaista" kuviota. Se on malliltaan J-kirjain, jonka ala-kaari on pieni. Suoran viivan päässä on V:n mallinen kuvio.

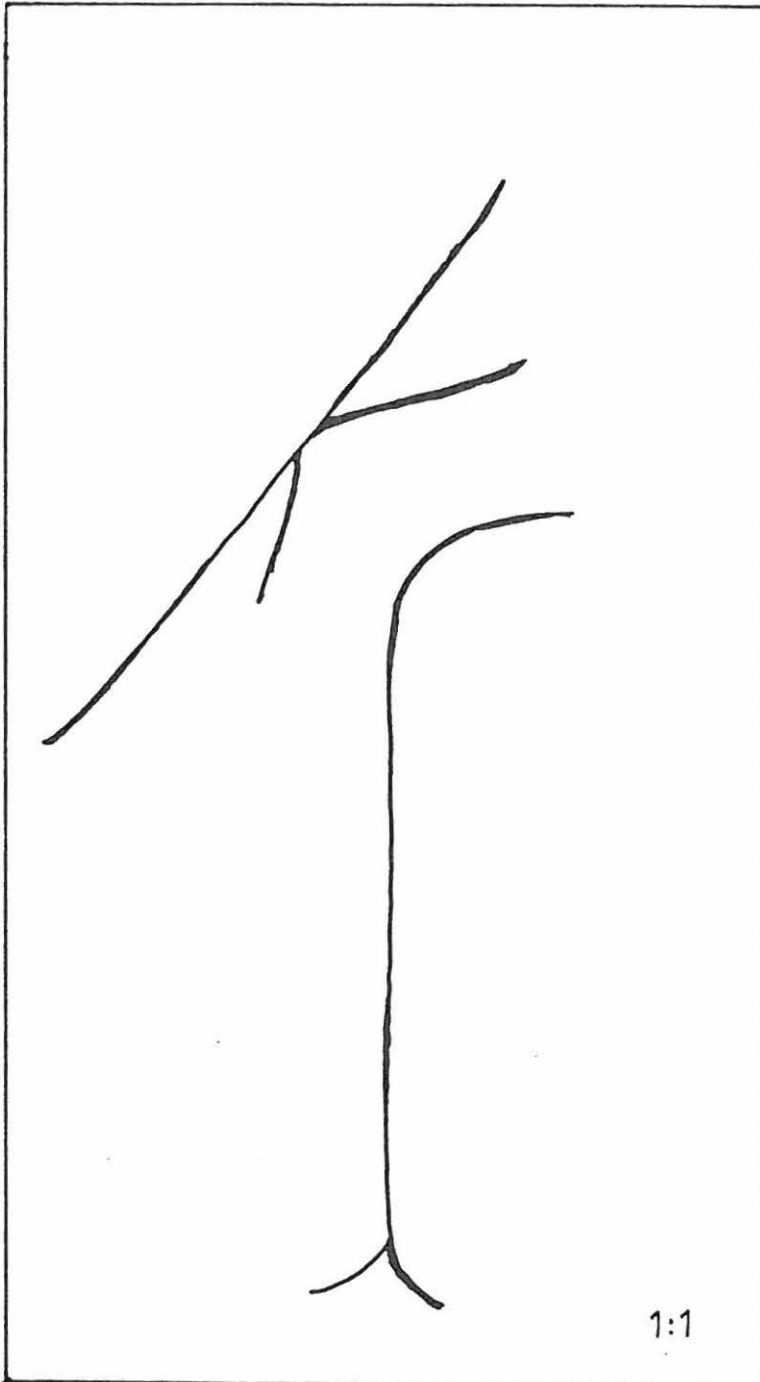
Nämä kirjaimet tai kuviot sijaitsevat loivasti alaspäin viet-

61
tävässä reunassa poikittain kiven pintaan nähden; korkeudeltaan ne ovat 20 cm. Ne ovat uurrettu kiven pintaan alle 0,5 cm:n levyisiksi. Syvyys on noin 0,5 cm.

Kiveä on epäilty rajakiveksi tai jopa miekanhiontakiveksi.

Museovirasto on rauhoittanut kiven. [?] ei löytöj. Tarkoituksena on. Kait 1982

PIIRROS 5
HYTTIALANKO
JYKYRIN KIVI

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 22:6

Omistaja: Lestijärven seurakunta

Koordinaatit: x = 49-

y = 84-

z = 140,6-145 m

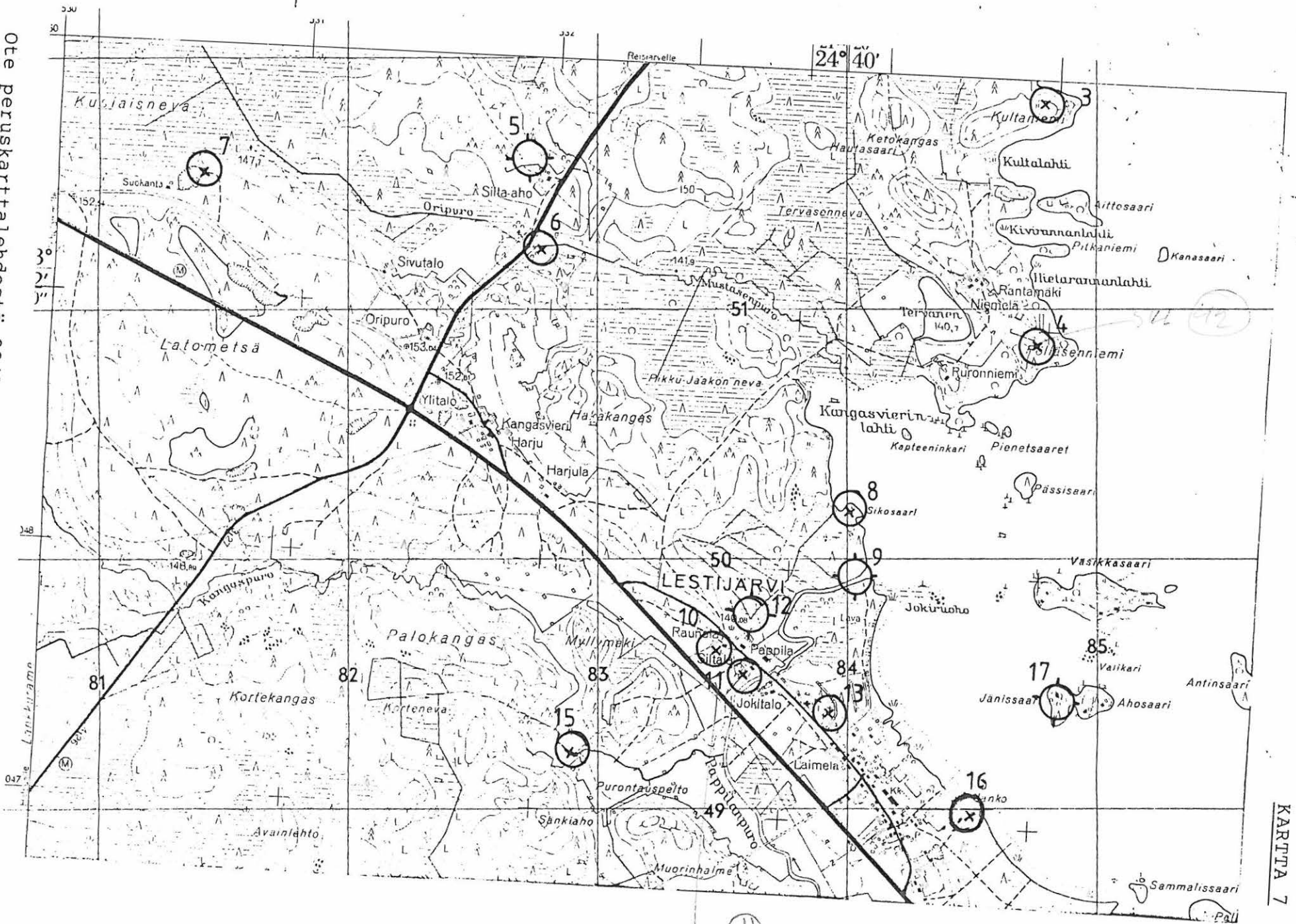
Löydöt: KM 3842:7, tasataltta, vanhasta peltorauniosta, saatu
Kansallismuseoon 1900.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 6.

Kartta: 7

Saari sijaitsee kirkosta n. 1 km itään Lestijärvessä kohoten järven pinnasta n. 5 m korkeammalle. Nykyisin saari on yhteydessä Ahosaareen.

Ote peruskarttatalehdestä 2341 10 LESTIJÄRVI. 1:20 000

KARTTA 7

SPU 11

64

18. JOKINEVA

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

Kvartsiesineen löytöpaikka ja tervahauta

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 21:93

Koordinaatit: x = 4818
y = 8413
z = n. 145 m

Löydöt: KM 21609, retusoidun kvartsiesineen katkelma, v. 1982
inventoinnin yhteydessä

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 19.

Kartat: 8 ja 9

Löytöpaikka sijaitsee Jokinevan suoalueen koillisreunassa olevalla hiekkarinteellä n. 8 m Lestijärven keskustasta Leskelään vievästä tiestä luoteeseen. Torvisen mukaan kvartsiesine löytyi paikalla olevan tervahaudan lounaisreunasta. Ei muinais-asuinpaikkaan viittaavia jäännöksiä.

19. KOTIMÄKI ("PIKKU-LESKELÄN KANGAS") PERUSKARTTA 2341 10
LESTIJÄRVI

Kiuasrakennelma ja tervahauta

Kylä: Lestijärvi

Tila: Kotimäki 25

Omistaja: Risto Paloranta, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: $x = 4750$

$y = 8332$

$z = n. 149 \text{ m}$

Kartta: 9

Valtatieltä 759 Lestijärven keskustan kohdalla kääntyy paikallistie Leskelään. Tietä ajetaan n. 1,7 km kohti Kotimäen tilaa. Kirkolta on matkaa 2 km etelään.

Leskelän ja Kotimäen tilojen välisellä kankaalla n. 200 metriä tieltä luoteeseen kaadetulla ja auratulla mäntykankaalla on selvästi havaittavissa n. 0,5 m korkea kiuasrakennelma. Rakennelma on osin metsäkoneen hajoittama. Kiukaasta 10 metrin päässä sijaitsee osin umpeenkasvanut tervahauta. Sen halkaisija on n. 5 metriä.

Kotirannan tilan vanhaisännän mukaan juuri tätä aluetta on ennen vanhaan kutsuttu Pikku-Leskelän kankaaksi.

Suomalmia

Kylä: Lestijärvi

Tila: Kotimäki -tilaan kuuluva erillinen palsta Ylitalon (21) tilasta.

Omistaja: Risto Paloranta, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: $x = 4718$

$y = 8274$

$z = n. 147 \text{ m}$

Kartta: 9

Paikka sijaitsee n. 2,6 km kirkosta lounaaseen. Valtatieltä 759 kirkonylän kohdalla Leskelään kääntyvää tietä ajetaan n. 2 km Kotimäen tilalle, jonka takaa alkaa peltoalue ja kuivatettu suo. Alueen läpi kulkevaa Salopuron vartta pitkin on n. 300 m metsän reunaan.

Alue on kuivatettua suota, joka on vasta aurattu. Ympärillä on suometsää. Maanomistajan mukaan alueella oli ollut selvästi havaittavia kumpuja ("miehen sylin kokoisia") eri kohdissa silloista metsää. Omistajan mukaan kummut olivat näyttäneet ihmisen tekemiltä. Kummut olivat tuhoutuneet metsää raivattaessa ja suota kuivatettaessa. Tällöin oli tullut näkyviin rautamalmia. Tarkastaessamme kohteen paikalla oli nähtävissä runsaasti siellä täällä suomalmia. Mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa ei havaittu.

B
22. SAMMALISNIEMI, RANTA

69
M/2 421 01 0044

PERUSKARTTA 2341 10
LESTIJÄRVI

44
Kivi-/pronssikautisia löytöpaikkoja

Kylä: Lestijärvi

Tila: Jokitalo 21:29

Omistaja: Keski-Vähälän perikunta, jonka huviloita rannalla

Koordinaatit: $x = 4816, 4827$ ja 4836

$y = 8497, 8493$ ja 4900

$z = 140,6-142,5$ m

Löydöt: KM 21539:2, tasakantainen sahalaitainen piinuolenkärki

KM 21539:1, pitkä liuskekärki, löytynyt 1945

KM 23855:1-2, kvartsikaapimia ^(iskokäsiä)

~~:3, kvartsi-iskoksia, 6 kpl~~

Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohteet

Lestijärvi 24 ja 25.

Kartat: 8 ja 9

Löytöpaikat sijaitsevat kirkosta n. 1,6 km kaakkoon Sammalisniemessä Lestijärven etelärannalla niemen kaakkoispuolella n. 200-300 metriä etelään niemen nokasta. Valtatieltä 759 on paikalle matkaa n. 300 m.

Alueella sijaitsee useita huviloita. Vuoden 1987 inventoinnin löytöalue on entistä rantapengertä, josta nykyiseen järven rantaan on matkaa n. 30 metriä. Penger kohoaa yli 2 metriä järven pintaa korkeammalle. Hiekkaisella penkereellä kasvaa sammalta ja nuoria mäntyjä, sekä alempana rantaviivalla pajukkoa ja kaislaa. Vallin poikki on vasta kaivettu oja, jonka leikkausreunasta löydöt tehtiin. Löytöalue on kooltaan n. 5 x 5 metriä.

Vuoden 1987 löytöpaikan läheisyydestä, n. 100 metriä pohjoiseen, löydettiin vuonna 1945 liuskekärki matalasta rantavedestä.

Samalta ranta-alueelta, n. 100 metriä etelään vuoden 1987 löy-
töpaikalta, on vuonna 1982 löytynyt rantavedestä tasakantainen
piinuolenkärki.

Lähilöytöalueena on n. 150 metriä lounaaseen oleva Sammalis-
niemen pelto, ks. edellinen kohde (kohde 22).

23. PIKKU-KANNUS

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

KJR 421 01 0020

Kivikautinen asuinpaikka ?

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 19:1

Koordinaatit: ~~x~~ = 4603

y = 3422

z = 142,5-145 m

Y
7
E

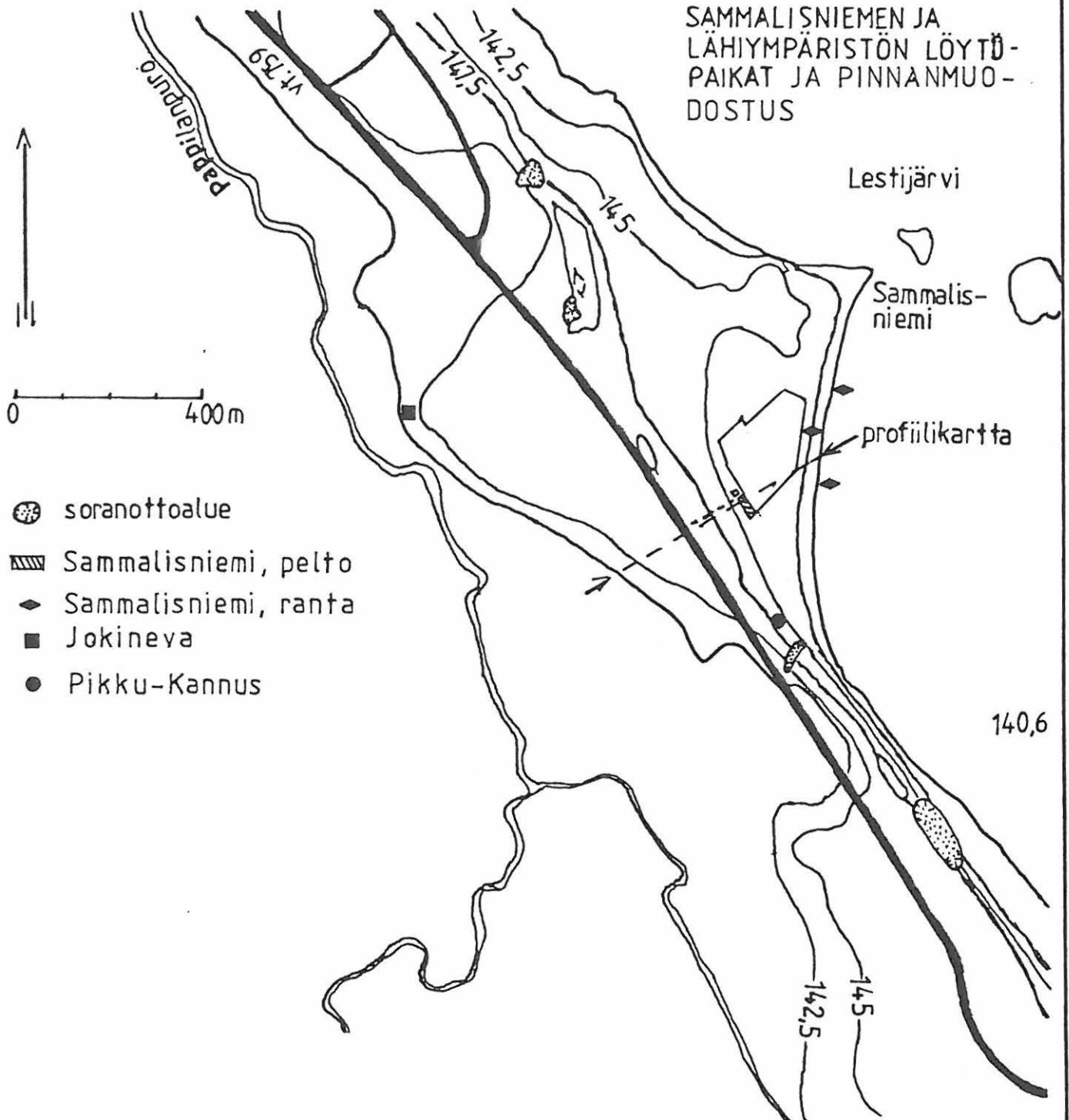
Löydöt: KM 21610:1-3, kivikautisia asuinpaikkalöytöjä (?),
vuoden 1982 inventoinnin yhteydessä.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 20.

Kartat: 8 ja 9

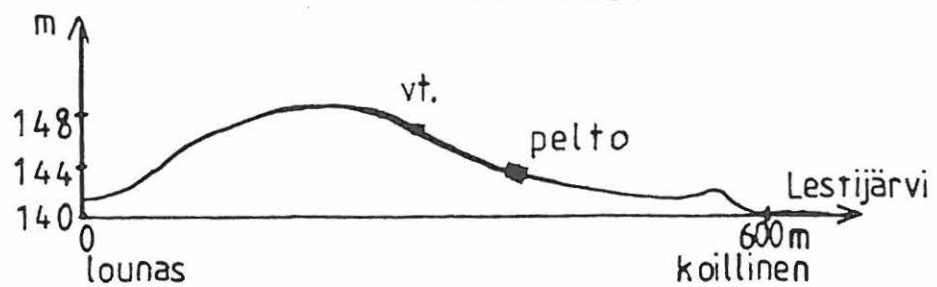
Löytöalue, n. 15 x 15 m, sijaitsee Lestijärven rannalla Pikku-Kannuksen huvilakylässä. Paikka on aukealla, rajalinjaa pitkin kulkevan palstatiien vieressä tien kaakkoispuoleisella männikkökaalla. Torvisen mukaan paikalta löytyi "heikkoja" kvartsi-iskoksia, kivilaji-iskos ja palanutta luuta.

KARTTA 8

SAMMALISNIEMEN JA
LÄHIYMPÄRISTÖN LÖYTÖ-
PAIKAT JA PINNANMUO-
DOSTUS

- soranottoalue
- Sammalisniemi, pelto
- Sammalisniemi, ranta
- Jokineva
- Pikku-Kannus

PROFIILIKARTTA SAMMALISNIEMESTÄ

24. ÄNÄKKÄLÄ

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Änäkkälä 18:62

Omistaja: Rauha Ruuska, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 4766

y = 8507

z = n. 145-147,5 m

Löydöt: KM 5798:2, poikkikirves, joka on löydetty Lestijärven rannalta 1 km Änäkkälän talosta sonkan paikan luota.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 21.

Kartta: 9

Löytöpaikasta ei ole tarkempaa tietoa. Koordinaatit osoittavat tilan päärakennuksen sijainnin.

25. ÄNÄKKÄLÄ

566 (33)

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

1712 421 010033

Röykkiö

Kylä: Lestijärvi

Tila: RN:o 18:35

Omistaja: Mooses Lapin perikunta

Koordinaatit: x = 4722

y = 8494

z = 145-150 m

x 7045 52
y 534 20
z 145-150

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 33.

Kartta: 9

Kohde sijaitsee valtatie 759 lounaispuolella tiestä 120 metrin päässä hiekkakankaalla. Torvisen mukaan röykkiö on alle 0,5 m korkea ja halkaisijaltaan 3-4 m. Muodoltaan se on laakea.

Talonpohja historialliselta ajalta

Kylä: Lestijärvi

Tila: Jussila 17:3

Omistaja: Veikko Jussila, os. 69440 Lestijärvi

Koordinaatit: x = 4590

y = 8492

z = 144 m

Kartta: 9

Paikka sijaitsee Lestijärven kirkolta n. 3,8 km eteläkaakkoon Tikankylässä. Valtatieltä 759 eroaa Änäkkälän kohdalla sivutie kylään.

Lestijärven kunnan muistion mukaan Tikankylässä on mahdollisesti ollut jotain jäänteitä (ks. Liite 1). Käydessämme mainitussa kylässä saimme tietää, että Jussilan tilan alapuolella pellon reunassa on vielä selvästi havaittavissa talon perustukset. Oppaana toimineen Veikko Jussilan mukaan talo on kuulunut "ennen muinoin" pitäjän lukkarille. Mitään esihistoriallisia jäänteitä ei kylässä tiedetty löytyneen.

Tuhoutuneita rökkiöitä sekä kvartsi-iskosten löytöpaikka

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Paranta 16:17

Omistaja: Jarmo Asiainen, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: x = 4630-4638

y = 8705-8712

z = 142,5- 145 m

~~Löydöt: KM 23856, kvartsi-iskoksia, 4 kpl, v. 1987~~

Kartta: 9

Valokuvat: Filmi 2, kuvat 15-17;

diakuvat 17-18

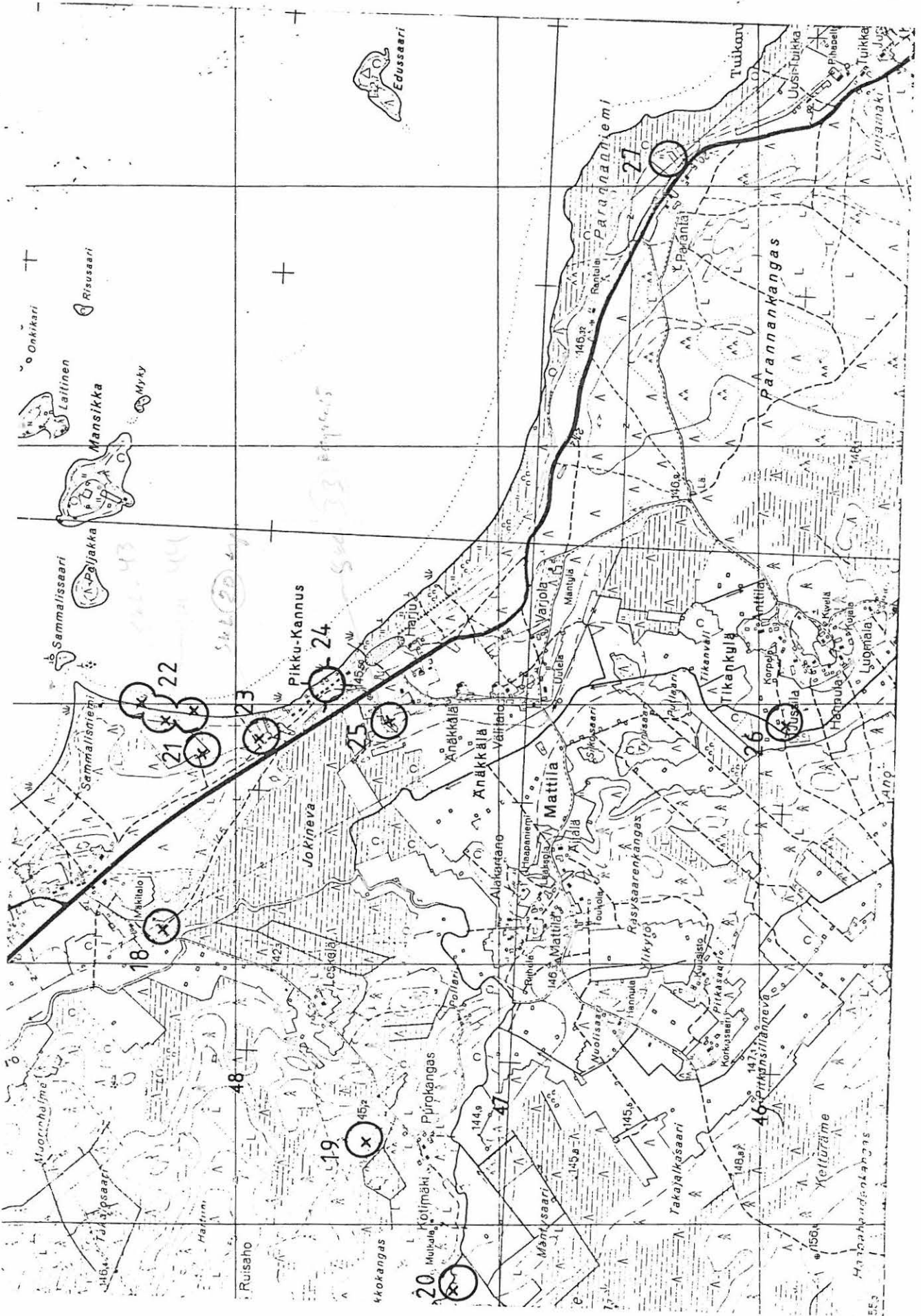
*poistettu
ei oih. esineitä,
vain luontokuva*

Tila sijaitsee Lestijärven kirkolta 4,2 km kaakkoon valtatie 759:n varrella. Tie halkoo tilan niin, että pellot jäävät rannan puolelle. Pellon alareunasta on Lestijärven rantaan 200 m. Tieltä pellon yläreunaan on kolme metriä.

Ensimmäinen mahdollinen, hajonnut, rökkiö on sijainnut nykyisen valtatie ja pellonreunan rajalla. Oppaana toimineen omistajan muistitiedon mukaan paikalla oli ollut "kivikasa". Kasan kokoa opas ei muistanut, mutta se oli koottu pienistä kivistä. Kasa oli hajonnut tien rakentamisen ja pellon aurausten yhteydessä. Esinelöytöjä ei ole. Tarkastuksen yhteydessä pellon reunasta löytyi kymmenkunta pientä nyrkkiä kookkaampaa kiveä. Niistä osa oli palanut.

Toinen mahdollinen, tuhoutunut, rökkiö on sijainnut pellon alareunassa suurten siirtokivilohkareiden kupeessa rannan puolella. Ennen Lestijärven pinnan laskuja rantaviiva ulottui tänne asti. Tämä "kivikasa" oli tuhoutunut peltoa raivattaessa. Esinelöytöjä ei ole.

Entisen rantaviivan tuntumasta löydettiin 4 kvartsi-iskosta, muuta muinaisjäänteisiin viittaavaa ei havaittu.

Ote peruskartasta 2341 10 LESTIJÄRVI. 1:20 000

Kiviesineen löytöpaikka ("uhripaikka, kirkonpaikka ja
hautauspaikka ?)

Kylä: Lestijärvi

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 4690

y = 8816

z = 142,5-145 m

Löydöt: KM 2941:8, suppiloreikäinen pallonuija

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 7.

Kartta: 11

Valokuvat: Filmi 3, kuva 13;
diakuva 21

Kirkkosaari sijaitsee Lestijärven eteläosassa lähellä suurem-
paa Niittusaarta. Matkaa Parannanniemeen on n. 1 km. Vuonna
1893 Kirkkosaaresta löydettiin suppiloreikäinen pallonuija.
Perimätiedon mukaan saarella on ollut Lestijärven ensimmäi-
nen saarnapirtti (vrt. mm. Paulaharju, 1981, s. 249). O.E.
Petterson on runonkeruumatkallaan käynyt Kirkkosaarella ja
nähty "kolmattakymmentä hau'an siaa". Yhtä kavellessaan hän
löysi n. 1,20 metrin syvyydestä hiiliä ja tuhkaa (Petterson,
1904, s. 188).

ALPO MUSTONEN kertoo kirjassaan (Mustonen, 1946, s. 6), kuinka
maata kaivettaessa löytyi "useitakin kivikiukaita ja 0,5-1 met-
rin syvyydeltä runsaasti hiiliä ym. palamisjätteitä." Mustosen
mukaan nämä ovat selviä naurishautoja.

Vuonna 1986 painetussa Keski-Pohjanmaan itäisessä retkeilykar-
tassa saari on merkitty uhripaikaksi. Saari on nykyisin ret-
keilykäytössä.

Saari on rannoiltaan kivikkoinen ja kohoaa hieman keskiosastaan. Maasto on varvikkoista, harva puusto koostuu pääosin lehtipuista. Kooltaan saari on n. 100 x 50 metriä.

Näkyvissä on kehämäisesti sijoittuneena 4-5 kpl:tta n. 0,5 metrin syvyisiä ja muodoltaan epämääräisiä kuopanteita. Niiden etäisyys toisistaan on noin metri. Kuopanteet ovat samantlaisia ja selvästi kaiveltuja, mitään erikoista ei havaittu. Kuoppien läheisyydessä, hajallaan, on havaittavissa useita erikokoisia matalia painanteita. Esineitä tai kiinteitä jäänteitä ei ollut näkyvissä.

Lähteet: O.E. Petterson, 1904. Runonkerääjienme Matkakertomuksia 1830-luvulta 1880-luvulle. O.E. Pettersonin kertomus. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia. 109 osa. Julk. A.R. Niemi. Helsinki.

Samuli Paulaharju, 1981. Suomenselän vieriltä. Ensimmäinen painos 1930. Porvoo.

Alpo Mustonen, 1946. Piirteitä Lestijärven seurakunnan elämästä. Kokkola.

29. NIITTUSAARI

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

Ei muinaisjäänteitä

Kylä: Lestijärvi

Koordinaatit: x = 4680
y = 8834
z = n. 141 m

Kartta: 11

Inventoidessamme Lestijärven saaria, tarkistimme 19.5.1987 myös Kirkkosaaren vieressä olevan suuremman Niittusaaren. Saari on maastoltaan hyvin matalaa ja runsaasti pajukkoa ja nuorta lehtipuuta kasvava paikka. Mataluudesta johtuen on hyvin epätodennäköistä, että saarella olisi muinaisjäänteitä. Niitä emme myöskään havainneet.

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Yli-Lesti

Tila ja omistaja: Kuulunut alunperin Tuikan taloon RN:o 15,
jaettu myöhemmin kymmenen tilan kesken

Koordinaatit: x = 46-

y = 88-

z = 140,6-145 m

Löydöt: KM 2113:10, soikea keskentekoinen reikäkivi

Kartta: 11

Horsmasaari sijaitsee Lestijärven eteläosassa n. kilometrin Parannanniemestä itään. Saari on suhteellisen iso (n. 360 x 150 m) ja kukkulamainen, siellä kasvaa sekametsää. Saaren keskiosassa on kaksi rakennusta sekä peltoalue.

AILIO kertoo teoksessaan, että saarella on kaksi kiviröykkiötä, joiden välistä reikäkivi löytyi vuonna 1882. Hänen mielestään paikka on ollut peltoalue (Ailio, 1909, s. 114).

Tarkastuksemme yhteydessä 19.5.1987 ei saarella ollut havaittavissa mitään muinaisjäänökseen viittaavaa.

Ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 15.

Lähde: Julius Ailio, 1909. Die Steinzeitlichen Wohnplatzfunde in Finland. 1. Teil. Helsingfors.

31. JOKELA

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

14/2 421 010027

Kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Jokela 11:72

Omistaja: Jouko Jokela, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: x = 4354

y = 8880

z = 145 m

x = 641 85
y = 538 32
z = 145

Löydöt: KM 3166:7, kivikirves, löytöpaikka tuntematon, säilytetty ukonkyntenä Jokelan kestikievarissa.

KM ~~21730~~, kourutaltoa pronssikautista tyyppiä, lähetetty Museovirastoon v. 1982 Väinö Jokelan toimesta.

KM 23857:1, ^{Pii-iskos} iso paksu kivilajiesine, kirves/nuija

- Porokala*
- ~~:2, iskukivi~~
  - ~~:3, kivilajitaltoa~~
  - ~~:4, kaareva, latteahko ja koukkumainen kivilajiesine~~
  - ~~:5, kivilajiesineen katkelma~~
  - ~~:6, piiterä tai pii-iskos~~
  - ~~:7-8, kvartsiesineiden katkelmia~~
  - ~~:9, kvartsi-iskos~~

Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

KM 21613:1-2, pronssikautisia (?) asuinpaikkalöytöjä, kvartsi-iskos ja palanutta luuta, vuoden 1982 inventoinnin yhteydessä.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982 tilan koillispäässä olevan alueen, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 27.

Kartat: 10 ja 11

Inventointimme yhteydessä tutkitulle alueelle on kirkolta matkaa n. 7,5 km kaakkoon. Valtatieltä 759 kääntyy tie ennen Lehtosenjoen siltaa kohti Lestijärveä. Tätä tietä ajetaan n. 200 metriä ja ollaan Jokelan tilalla. Tutkittu alue (sarka) sijait-

see tilan päärakennuksesta n. 100 metriä alaviistoon lounaaseen Lehtosenjoen varrelle.

Maasto peltoalueen ympärillä on kangasmaata: katajia ja mäntyjä. Maasto viettää kohti Lehtosenjokea. Tutkittu sarka oli kooltaan n. 50 x 30 metriä. Se oli vasta kynnetty ja osalle aluetta oli levitetty lantakerros - vesisateen myötä se haittasi tutkimuksia. Löytöaines koottiin koko kynnetyn peltoalueen laajuudelta, keskittymiä ei ollut.

Kourutaltan löytöpaikka ja Torvisen vuonna 1982 tarkastama kohde sijaitsevat tilan päärakennusten luona niiden koillispuolella.

Lähilöytöalueena on koko Yli-Lestin kylä.

32. ANTTILA /^w

PERUSKARTTA 2341 10
LESTIJÄRVI

Kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Anttila 11:74

Omistaja: Antti Jokela, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: x = 4362

y = 8910

z = n. 143-145 m

7041 92
538 61

Löydöt: KM 23858, kvartsiesineen katkelma

Kartat: 10 ja 11

Löytöpaikka sijaitsee Lehtosenjoen länsirannalla. Jokeen on matkaa n. 100 metriä. Lestijärvi-Kinnula -valtatiestä (759) on matkaa n. 700 m pohjoiseen. Paikalle johtaa sorapäällysteinen tie, joka kääntyy Yli-Lestin kylässä valtatiestä ennen Lehtosenjoen joen ylittävää siltaa kulkien ohi Jokelan tilan päärakennusten. Kirkolta on matkaa n. 7,9 km kaakkoon.

Maastoltaan paikka on hiekkaharjua, joka laskeutuu jyrkästi Lehtosenjokeen. Ympärillä on laajat peltoalueet. Löytöpaikka sijaitsee pellon ja pienen kangasmaastaisen mäntymetsän reunalla, jonne on vastikään kaivettu n. 50 metriä pitkä syvä oja. Paikalta on matkaa Antti Jokelan omakotitaloon n. 100 metriä; ojan lounaispuolella on n. 10 metrin päässä iso riihi.

Ojan leikkauksesta löytyi pieni kvartsiesineen katkelma ja pitkin leikkausta n. 40 metrin matkalla oli havaittavissa runsaasti palaneita kiviä. Selviä liesien jäänteitä ei kuitenkaan pystytty hahmottamaan.

Ilmeisesti läheltä tätä löytöaluetta ojan reunalta on Torvinen v. 1982 tehnyt vastaavanlaisia havaintoja. (ks. edellinen kohde ja Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 27). Muuten lähilöytöalueena on koko Yli-Lestin kylä.

33. ANTTILA, KAIVAUSPAIKKA

Suola

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

Kj2421 010001

Pronssikautinen asuinpaikka

Kylä: Lestijärvi

Tila: Anttila 11:74

Omistaja: Jokelan perikunta

Koordinaatit: x = 4354
y = 8912
z = 143 m

*4041 82
838 80*

Löydöt: KM 17032, pronssinen keihäänkärki
KM 17092:1-2, kvartsiesine ja iskos
KM 17487:1-55, asuinpaikkalöytöjä
KM 21612, kvartsi-iskoksia
KM 23859:1, kvartsiesine

isokolmit 3kpl
~~:2, kvartsikärki~~
~~:3, kvartsiesineen katkelma~~

Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

Tarkastukset: A. Siiriäinen, koekaivaus 1966;

V. Luho, kaivaus 1967

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 1.

Kartat: 10 ja 11

Valokuvat: Filmi 2, kuvat 1-5;

diakuvat 10 ja 11

Anttilan asuinpaikka sijaitsee 8 km Lestijärven kirkosta kaak-
koon Yli-Lestin kylässä Lehtosenjoen varrella. Lestijärveltä
tullessa valtatieltä 759 eroaa soratie vasemmalle. Tätä tietä
ajetaan n. 800 m läpi Jokelan tilan ja saavutaan lankkusillal-
le, joka ylittää Lehtosenjoen. Joki muodostaa tällä kohdin mut-
kan, jossa on saari. Lankkusilta ylitetään ja heti tien vasem-
malla puolen vastapäätä saarta on kaivausalue.

Paikka sijaitsee harjun alarinteessä. Maasto on hiekkainen kan-
gasmaa: varvikkoa, matalia mäntyjä ja rannassa pusikkoa. Kai-

80
vausalueen alapuolella on vanha sorakuoppa, josta pronssikärki on löytynyt.

Oppaana paikalla oli Antti Jokela perikunnan edustajana. Havaitimme paikalla, että aluetta oli vasta kaiveltu ja esille oli tullut runsaasti palaneita kiviä. Näkyvissä oli myös ehjää liesikiveystä ja palanutta maata. Kvartsiesineet löytyivät myllätystä maasta.

Lähilöytöalueena voidaan pitää koko Yli-Lestin kylää.

Lähde: Ari Siiriäinen, 1978. The Bronze Age Site at Anttila in Lestijärvi and the Dating of the Coastal Cairns in Middle Ostrobothnia, Finland. Suomen Museo 1977. Espoo.

34. HARJULA

544 (45)

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

myr 421 21 00015

87

Kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

Kylä. Yli-Lesti

Tila: Harjula 11:91

Omistaja: Arvo Kuivaniemi, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: x = 4340
y = 8920
z = 145 m

x = 3041 90
y = 8928 50
z = 145

- Löydöt: KM 23860:1, ^{niiden kivien katkelma} kivilajileikkuri
:2, kivilajinuo^{ISKOS}lenkärki?
:3-14 :3-11, kvartsinuo^{ESIVETÄ JA MYHLÄÄ}lenkärkiä
:15 :12-20, kvartsileikkurit ja kaapimet^{ISKOKSIA 32 kpl}
:16 :21, kvartsiittileikkuri^{ISKOKSIA 2 kpl/287}
:22-32, kvartsiesineiden katkelmia ja teelmiä
:33, kvartsiittiesineen katkelma
:34-35, kvartsiydinkiviä
:36, kvartsi-iskoksia
:17 :37, todennäköisesti talonpoikaistiilen palasia, acc.
2 kpl

Kartat: 10 ja 11

Valokuvat: Filmi 1, kuvat 16,17,18-22,23;
diakuvat 7 ja 8

Löytöalue sijaitsee Yli-Lestin kylässä Karikankaan ja Anttilan kaivauspaikan välissä Lehtosenjoen rannan tuntumassa harjun ala-osassa. Paikalle pääsee Karikankaan tilan läpi vievää tietä pitkin. Nykyisin kylmillän olevat tilan rakennukset sijaitsevat joen rannassa n. 350 m luoteeseen Karikankaan rakennuksista. Harjulan tilan rakennukset koostuvat pienestä asuintalosta, jonka kaakkoispuolella on pieni vaja, sekä näistä etelään olevasta kaivosta.

Harju on yläosastaan jyrkkä, mutta loivenee alaspäin. Yläosassa

maasto on kangasmaata, nuoria mäntyjä ja risukkoa. Harjun eteläosassa on TVL:n soranottoalue.

Rankassa vesisateessa 15.5.1982 tarkistettiin n. 1500 m²:n peltoalue, eli ne alueet jotka oli kynnettynä. Löydöt keskittyivät heti rakennusten viereiseen laajaan sarkaan. Kvartsi-esineitä löydettiin myös muista saroista, samoin sarkojen välisistä ojista. Ojien seinämistä näki peltokerrosten olevan paksuja, kulttuurikerroksia ei havaittu.

Lähilöytöalueena voidaan pitää koko Yli-Lestin kylää.

(p-?)

Kivi-/pronssikautinen asuinpaikka ?

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Karikangas 11:73

Omistaja: Väinö Jokela. os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: x = 4316

y = 8930

z = 147 m

Löydöt: KM ? ²¹⁷³¹, tasatalta, lähetetty Museovirastoon 1982.

KM 23861:1, kivilajitalta, ^{ESNEZEN KÄPÄLÄ} terästä rikkoontunut

^{paik.} :2-3, kivilajiesineiden katkelmia

:4, kivi, jossa sulanutta metallia ?

Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde

Lestijärvi 36.

Kartat: 10 ja 11

Valokuvat: Filmi 1, kuva 18-22;

filmi 2, kuva 6;

diakuva 8

Valtatietä 759 ajetaan kohti Kinnulaa n. 9,5 km Lestijärveltä, kunnes vasemmalle kääntyy soratie, joka johtaa Karikankaan tilalle.

Tila sijaitsee harjun rinteessä, joka viettää loivasti kohti Lehtosenjokea. Pihapiirissä on päärakennuksen lisäksi ulkorakennus, jonka alta koira oli maivanut Kansallismuseossa olevan tasataltan esiin. Ulkorakennuksen takana oli inventointihetkellä kynnettynä peltoalue, jolta harvat löydöt tehtiin. Keskitymää ei ollut, eikä maastossa havaittu mitään erikoista. Tilan omistajan mukaan ei tilan alueelta ole tehty tasataltan lisäksi muita löytöjä.

Lähilöytöalueena voidaan pitää koko Yli-Lestin kylää.

36. UUSIPAikka

46
sul

PERUSKARTTA 2341 10

LESTIJÄRVI

myr 421 01 0046

Kivi-/pronssikautinen asuinpaikka

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Uusipaikka 10:2

Omistaja: Vilpas Tuikka, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: ~~x~~ = 4300-4310

~~y~~ = 8896-8902

z = 145 m

x = 7841 40
y = 538 52
z = 145

Löydöt: KM 23862:1, ^{TALAN TEELMÄ} kirves, lehtiistä

~~:2, nelisivuinen kirves~~

~~:3, liuskekirveen terä~~

~~:4, iso hioinkivi~~

~~:5, pikkutalitta~~

~~:6-8, kivilajiesineiden katkelmia~~

~~:9, mahdollinen kivilajiesineen katkelma~~

~~:10-12, kvartsiesineiden katkelmia~~

~~:13, kvartsi-iskoksia, 5 kpl~~

7 kpl
liuskekirves
esineet

Piirroksat: 6 ja 7 (KM 23862:1-2)

Kartat: 10 ja 11

Valokuvat: Filmi 2, kuvat 23 ja 24

Valtatietä 759 ajetaan kohti Kinnulaa n. 9 km Lestijärveltä ja käännetään vasemmalle suoraan tilan piha-alueelle. Tila on Lehtosenjokeen laskevan puron varrella. Tutkituista kynnyistä pelloista ensimmäinen sijaitsee päärakennuksesta 50 m luoteeseen, toinen 150 m. Jälkimmäisen peltoalueen läheisyydessä on kaksi latoa. Se on myös lähempänä tilan alapuolella virtaavaa puroa. Purossa oleva koski on juuri pellon kohdalla.

Tilan omistaja Vilpas Tuikka luovutti esineet KM 23862:1-4 ja KM 23862:6-8, jotka hän oli poiminut kosken yläpuolelta pellostasta ja purosta. Löytöajankohdat olivat eriaikaisia, eikä omistaja muistanut niitä. Hän kertoi esineitä löytyneen enemmänkin

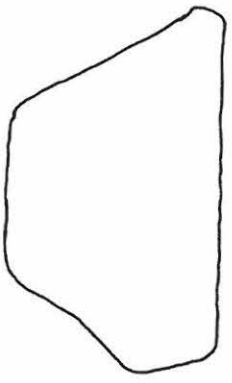
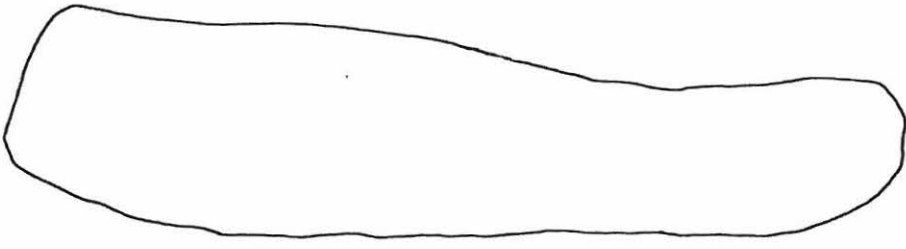
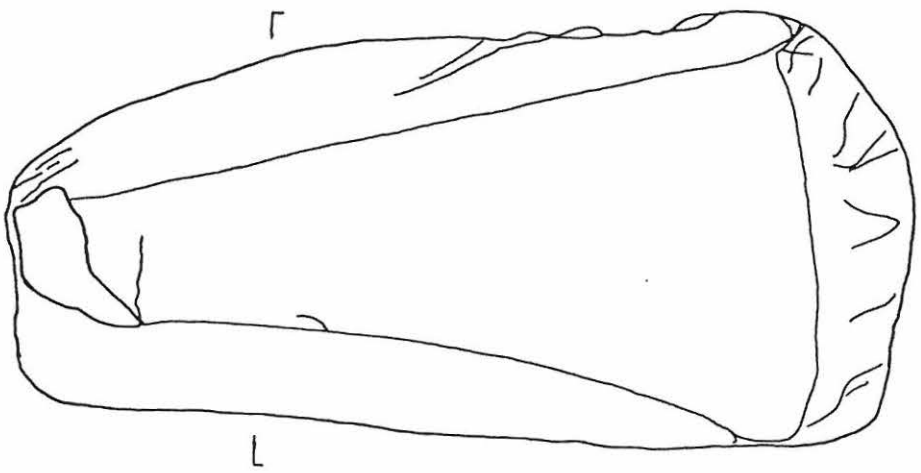
91

pellosta, mutta ne oli hukattu - joku nakattu puroonkin. Peltoalue tarkastettiin 15.5.1987. Löytöinä olivat puron läheltä pikkutaltoa (KM 23862:5) ja muutama kvartsi-iskos. Puroa ei voitu tarkastaa, koska vesisateiden ja kevättulvan vuoksi puron pinta oli korkealla.

Talon läheisyydessä olevan pellon kaksi kynnettyä sarkaa tutkittiin myös. Löydöt olivat harvalukuisempia ja heikompia (KM 23862:9-13).

Lähilöytöalueena voidaan pitää koko Yli-Lestin kylää.

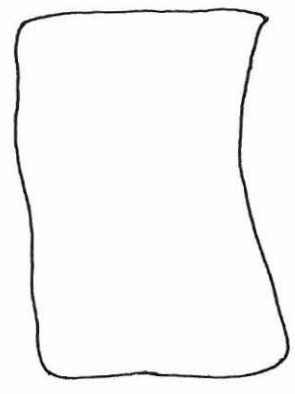
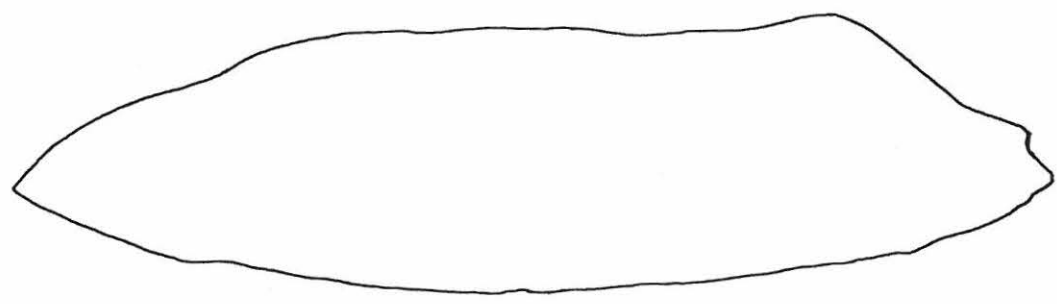
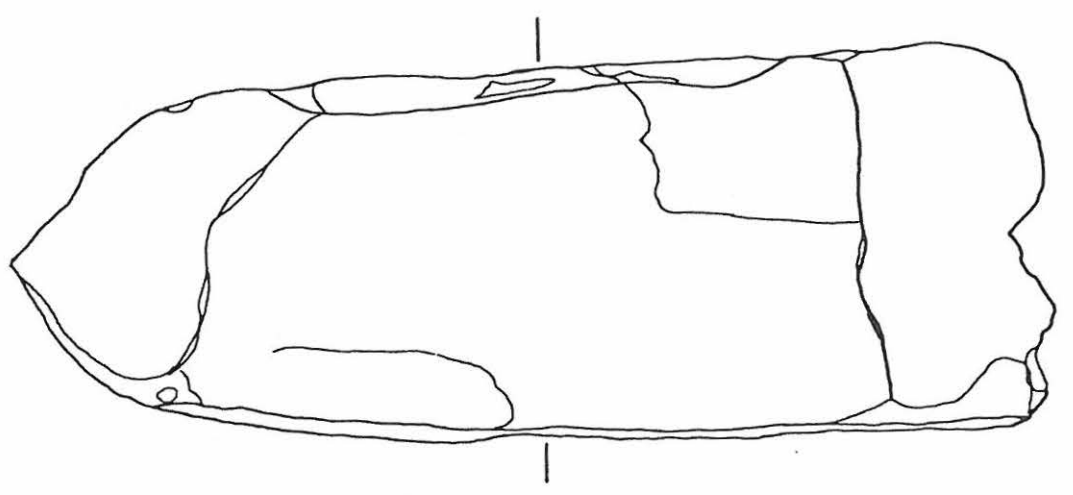
PIIRROS 6
UUSIPAikka

KM 23862:1

ei mu. oino.

PIIRROS 7
UUSIPAikka

KM 23862:2

di pih. tuisle

SKL (U7)

Kivi-/pronssikautinen asuinpaikka ?

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Puroaho 10:15

Omistaja: Eino Hakkarainen, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: $x = 4290$
 $y = 8900$
 $z = 145 \text{ m}$

$x \quad 704120$
 $y \quad 53356$

Löydöt: KM 23863: ~~1, väkäsellinen kivilajikeihäänkärki~~
~~:2-3, kivilajitalttojen kärkikatkelmia~~
~~:4, kivilajiesineen teelmä ?~~
~~:5, kvartsinuolenkärki, tasakantainen~~
~~:6-10, kvartsiesineiden katkelmia~~
~~:11, kvartsi-iskoksia, 42 kpl~~

Oart

 Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

Kartat: 10 ja 11

Valtatietä 759 ajetaan kohti Kinnulaa n. 9 km Lestijärveltä. Puroahon tila sijaitsee tien oikealla puolen vastapäätä Uusi-paikan tilaa Lehtosenjokeen laskevan puron varrella.

Tutkittu kynnetty peltoalue on kooltaan n. 30 x 50 m ja itä-länsi -suunnassa. Alue sijaitsee loivasti puroon viettävässä rinteessä. Löydöt tehtiin peltoalueen eri osista, keskittymää ei ollut. Maastossa ei havaittu mitään erikoista.

Lähilöytöalueena voidaan pitää koko Yli-Lestin kylää.

Painanteita ja kumpuja

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Katsomo 10:12 (osittain)

Omistaja: Maatilahallitus

Koordinaatit: $x = 4250$ $y = 8910-8930$ $z = 147-150$ m

$y = 7040$ 81
 $z = 538$ 68

Löydöt: ~~KM 23864, kvartsipitoinen pieni kärkekatkelma, inventointilöytö vuodelta 1987.~~ *ei enää! pois!*

Kartat: 10 ja 11

Kasalankankaan alue sijaitsee valtatie 759 oikealla puolen Kinnulaan mentäessä, ennen Reisjärvelle kääntyvää tietä, Puroahon tilan takana. Valtatieltä on matkaa metsään n. 500 metriä.

Maastoltaan alue on kuivaa kangaspohjaista mäntymetsää loivassa rinteessä hieman ympäristöään korkeammalla. Aluskasvillisuus koostuu pääasiassa kanervasta ja kuivasta jäkälämaasta. Maaperä on alueella puhdasta hiekkamaata, kiviä ei maastossa ollut juuri missään havaittavissa. Lähellä havaintoaluetta, sen länsipuolella on umpeenkasvanut pakettipelto ja sen reunassa yksi lato.

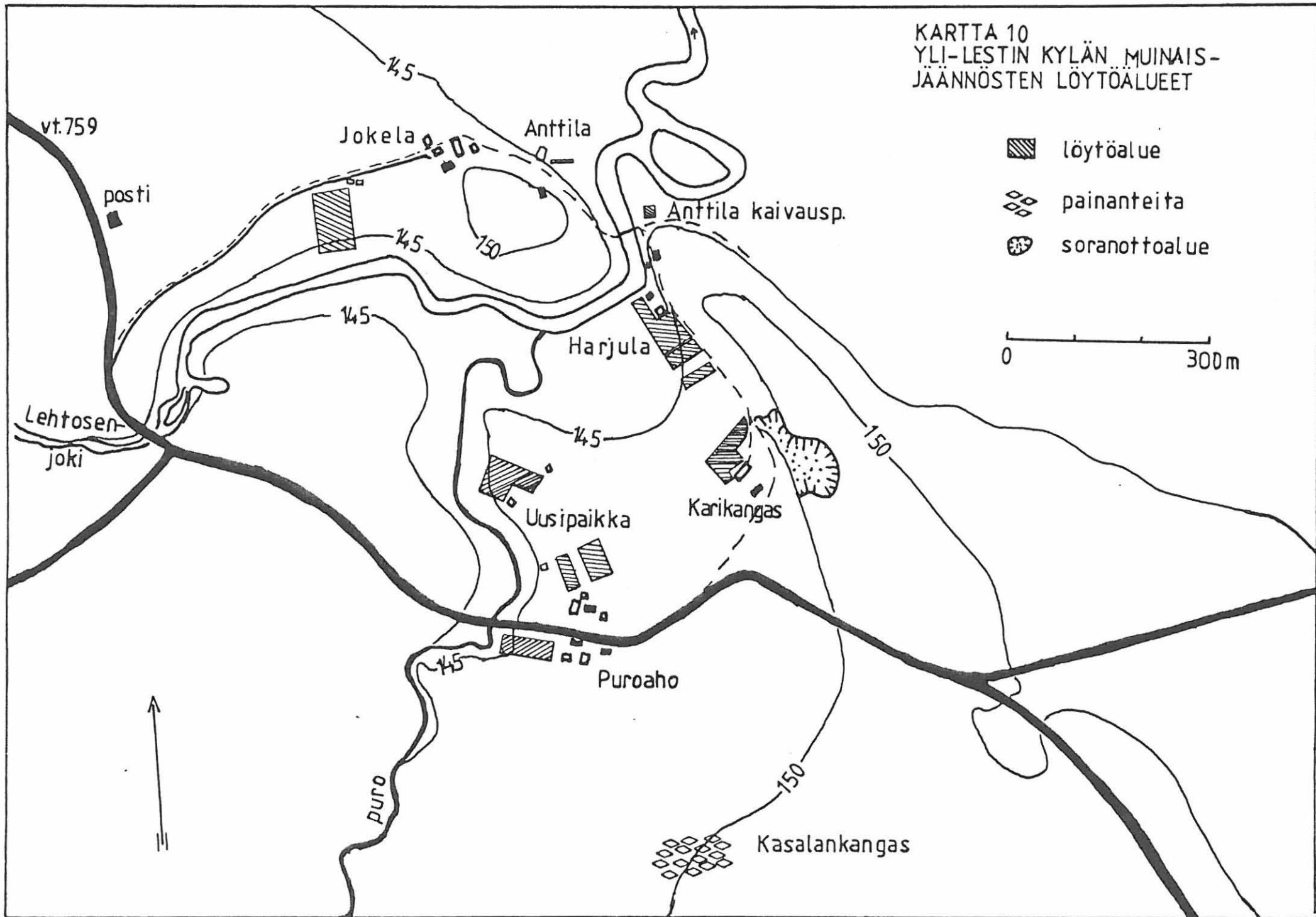
Tarkistimme Kasalankankaan alueen 17.-18.5.1987 sen jälkeen kun läheisen Uusipaikka -tilan isäntä Vilpas Tuikka kertoi alueella olevan merkillisen kivikehän. Tämä osoittautui kuitenkin Puroahon tilan isännän Eino Hakkaraisen latomaksi. Oppaanamme paikalla oli E. Hakkarainen.

Tarkastuksen yhteydessä tehtiin havaintoja metsässä olevista painanteista. Näitä havaitsimme alueella vähintään kymmenkunta.

Osa niistä oli suhteellisen syviä, puolisen metriä, kovin laajoja ne eivät kuitenkaan olleet. Suurimman halkaisija oli n. 2 metriä. Tämä oli muodoltaan pyöreä ja hiukan vallimainen. Muut olivat enemmänkin painanteen luonteisia, eikä ainakaan näitä voida yhdistää tervahautoihin. Alueella oli myös kaksi tai kolme paksun sammaleen peittämää 1,5 metrin korkuista kumpua. Kivilatomuksista ei ollut kyse.

Havaintojemme laajuus käsitti n. 100 x 100 metrin alueen. Haastattellessamme Eino Hakkarasta ei hänen mukaansa kankaalla ole tehty sellaisia maansiirto- tms. töitä, joissa painanteet olisivat syntyneet. Metsän reunasta läheltä pakettipeltoa poimimme yhden kvartsipitoisen kärkikatkelman.

KARTTA 10
YLI-LESTIN KYLÄN MUINAIS-
JÄÄNNÖSTEN LÖYTOALUEET

- ▨ löytöalue
- ◊◊◊◊ painanteita
- ☼ soranottoalue

0 300 m

Ei esihistoriallisia jäänteitä, talonpohja historialliselta ajalta

Kylä: Yli-Lesti

Tila: RN:o 9:5

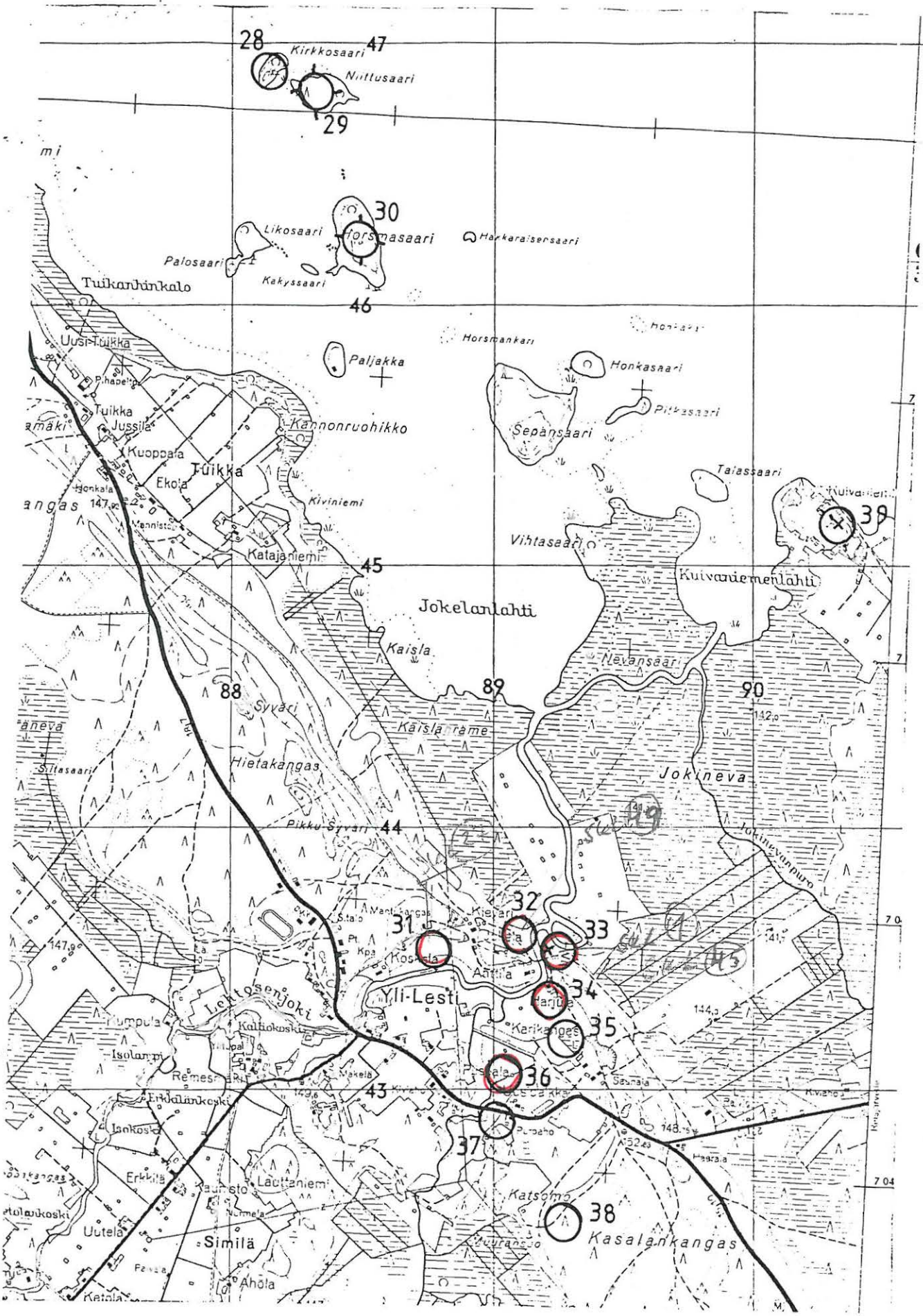
Koordinaatit: x = 4516
y = 9032
z = n. 143 m

Kartta: 11

Kuivaniemi sijaitsee Lestijärven eteläpäässä Yli-Lestin kylän tuntumassa. Paikalle johtaa n. 3 km pitkä yksityistie, joka kääntyy vanhalta Reisjärven tieltä.

Tarkistimme paikan 19.5.1987 Lestijärven kunnan muistion perusteella. Siinä ilmoitettiin epämääräisesti Kuivaniemessä olevan jotain muinaisjäännöksiin liittyvää. Haastattelimme paikalla asuvaa henkilöä, joka ei tiennyt mitään jäännöksiä, eikä myöskään koskaan ollut löytänyt mitään esineitä maastosta. Sen sijaan nykyaikaan sijoittuva talon perusta alueella oli. Mahdollisesti muistiossa tarkoitetaankin juuri tätä. (ks. Liite 1).

Ote peruskarttalehdestä 2341 10 LESTIJÄRVI. 1:20 000

1. VÄHÄ-VALVATTI, JÄÄSKÄNNIEMI

SM 16

PERUSKARTTA 2332 12

LEHTOSENJÄRVI

My R 421 010016

Kiviröykkiöitä ja latomuksia, historiallisen ajan asuinpaikka

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 3350-70

y = 8370-90

z = 172,5-177 m

x = 7031 74

y = 1533 83

z = 175

Tarkastukset ja inventoinnit: Eetu Takala v. 1896; M. Torvinen vuonna 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 16.

Kartat: 12 ja 13

Valokuvat: Filmi 2, kuvat 7-14; diakuvat 13-16

Paikka sijaitsee suhteellisen pienen Vähä-Valvatinjärven Jääskänniemessä n. 15,5 km Lestijärven kirkosta etelään "erämaa-alueella". Paikalle pääsee Yli-Lestin kylästä kääntyvää metsäautotietä pitkin (n. 20 km), jonka loppupäästä on noin kilometrin kävelymatka läpi aapasuon. Jääskänniemen läpi kulkee myös Keski-Pohjanmaan itäinen retkeilyreitti.

Muodoltaan harjumaisessa ja ympäristöään korkeammalle kohoavassa Jääskänniemessä kasvaa vanhaa sekametsää aluskasvillisuuden ollessa paikan rehevyydestä huolimatta varsin niukkaa, lähinnä varpuja ja sammalta. Harju laskeutuu loivasti järveen korkeimman kohden kulkiessa niemen keskellä. Niemi rajoittuu aapasuohon. Vähä-Valvatin järvi on kirkasvetinen ja tietojen mukaan hyvin kalaisa. Asutusta ei ole lähimain.

Koko niemen alueella, n. 350 x 200 m:n laajuudella, on runsaasti aitamaisia kivilatomuksia sekä kiviröykkiöitä. Röykkiöt ovat yleensä yhteydessä latomuksiin. Kivilatomukset kohoavat maasta korkeimmillaan n. metrin ja niiden päällä kasvaa monin paikoin

sammalta ja myös vankkoja puita. Latomukset ovat paikoin hajonneet. Muutamia kasoista on pengottu, yleensä poistamalla kiviä kasojen keskeltä. Kivistä on ladottu kaksi hyvin selvää neliskulmaista ja seinämäistä n, 2 x 2 m:n kokoista rakennelmaa. Niiden korkeus maasta on n. metri. Kaiken kaikkiaan kiviaitalatomukset muodostavat niemessä neljä selvää aluetta. Alueiden sisällä siellä täällä on suhteellisen suuria irtokiviä ja muutama pieni kivikasa. Niemen läpi kulkeva reitkeilypolku menee osittain latomusten päältä. Lisäksi niemen pohjoisreunalla aivan aapasuon tuntumassa on sammaloitunut lähde.

Ainakin kahden kiviaita-alueen sisällä on havaittavissa selvä rakennuksen pohja, joista toisessa on myös selvä kiuasrakennelma. Maa on painunut kummassakin paikassa ojamaisen kapeasti ja säännöllisen neliömäisesti sisäpuolen ollessa hieman muuta maanpintaa ylempänä. Kiuasrakennelma on säännöllisen muotoinen ja sijaitsee rakennuksen pohjan kulmassa.

Jääskänniemen "hautakasoista" kertoo jo Eetu Takala vuonna 1896 (Takala, 1896, s. 105-106). Hän on piirtänyt alueesta kartan (s. 107), joka ei kuitenkaan täysin vastaa totuutta. Takala ei ole "nähty" kaikkea alueella olevaa; hän on luokitellut irrallisesti vain osan latomuksista tulkiten ne haudoiksi. Myös Samuli Paulaharju kertoo teoksessaan "Suomenselän vieriltä" Jääskänniemestä. Hän on tallettanut perimätietona kulkeneet tiedot, joiden mukaan paikalla sijaitsi eräs hämäläisten erämiesten pyyntitukikohdista Suomenselän alueella. Niemeen oli rakennettu lato niin hyvistä hirsistä, että Salamajärven miesten kannatti purkaa se ja kuljettaa hirret kauas Salamajärvelle saakka (Paulaharju, 1981, s. 11-12). Tiedoissa voi olla perää, sillä ilmeisesti 1800-luvulta (loppupuolelta ?) olevan kartan mukaan Valvatinjärven seutu on kuulunut Salamajärven "reviiriin" (Oulun Maakunta-arkisto, ajoittamaton kartta Lestijärveltä).

Keski-Pohjanmaan retkeilyreittikartan esittelyssä Jääskänniemi on yksi esiteltävistä paikoista, siinä se mainitaan nimikkeellä "kivilatomuksia ja hautoja". Kuntalaisia haastatellessamme varsin moni heistä kertoi "joskus nuoruudessaan uteliaisuuttaan kaivelleen raunioita, mutta paikalta ei ollut löytynyt

muuta kuin hiiltä.

Lähteet: Eetu Takala, 1896. Muinaismuistoja Pietarsaaren kihlakunnan suomalaisesta osasta. Luetteloja Suomen muinaisjäännöksistä 22. Helsinki.

Samuli Paulaharju, 1981. Suomenselän vieriltä. Ensimmäinen painos 1930. Porvoo.

Oulun Maakunta-arkisto, ajoittamaton kartta Lestijärveltä.

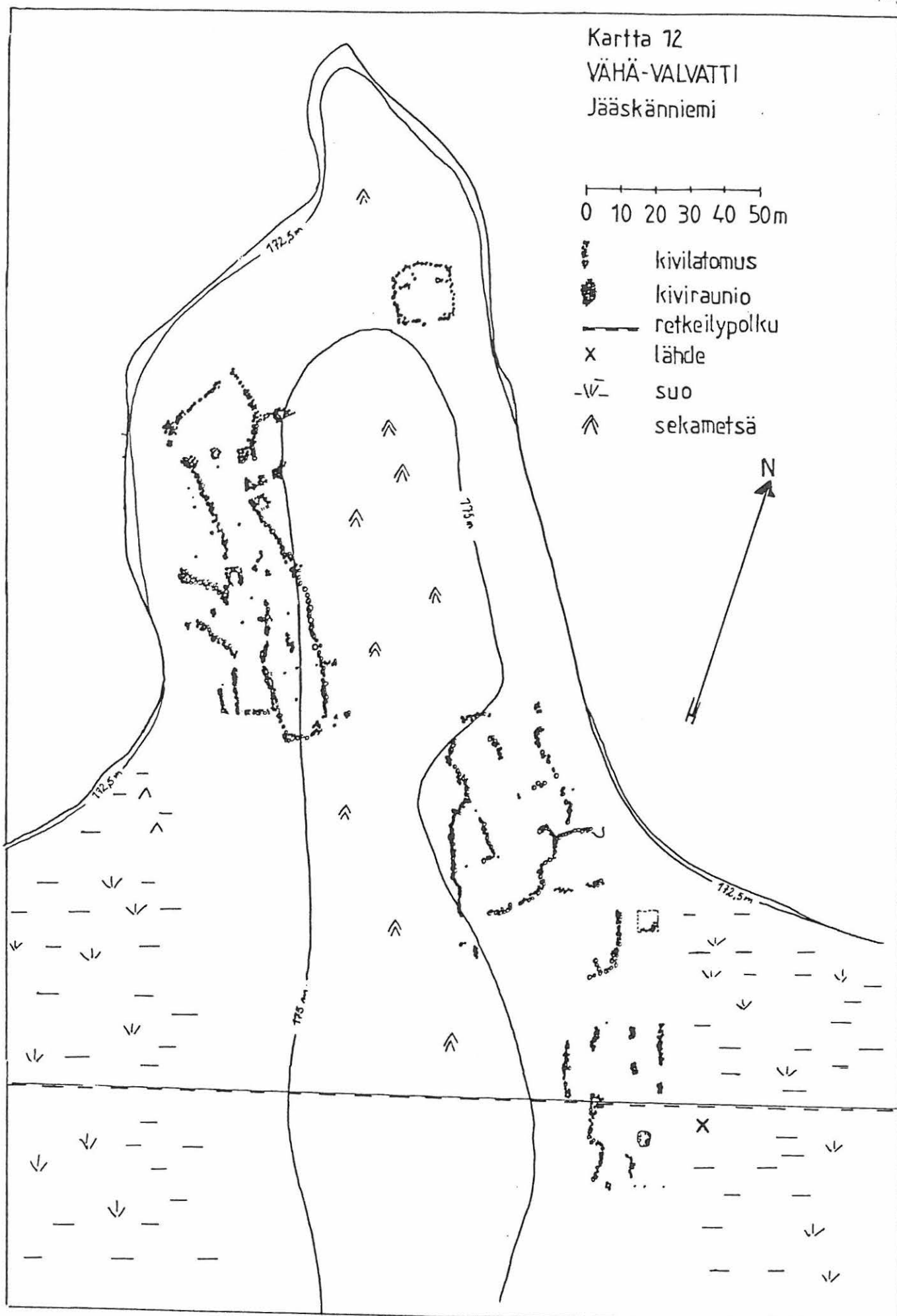

Kartta 12
VÄHÄ-VALVATTI
Jääskänniemi

0 10 20 30 40 50m

- kivilatomus
- kiviraunio
- retkeilypolku
- lähde
- suo
- sekametsä

N

2. HYLSENAHO

PERUSKARTTA 2332 12

LEHTOSENJÄRVI

Röykkiöryhmä, kiviaita ja tervahauta

Tila: RN:o 14:2 ?

Koordinaatit: x = 33- ?

y = 86- ?

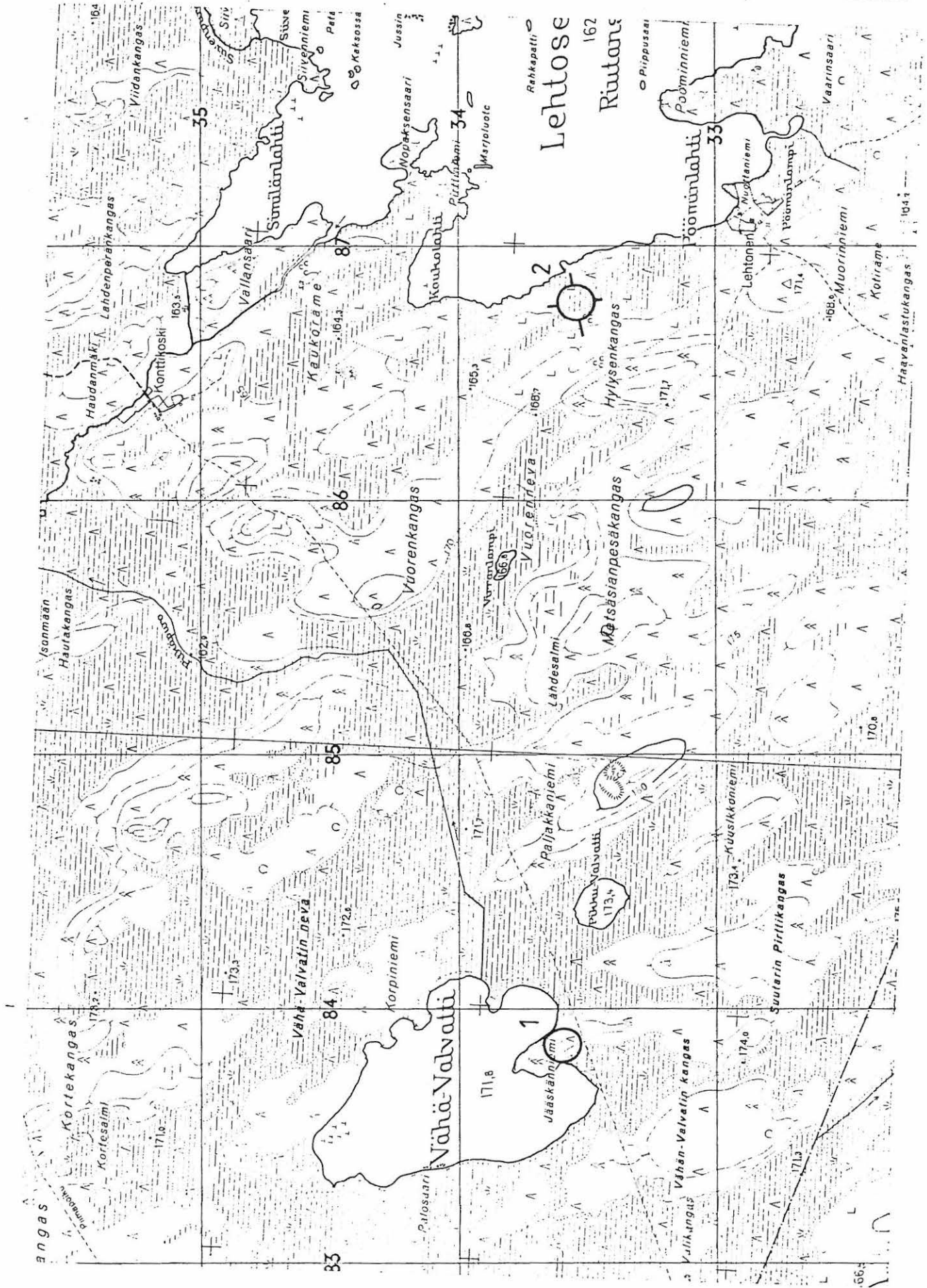
Kartta: 13

Eetu Takalan mukaan (Takala, 1896, s. 69) Lehtosenjärven länsirannalla Hylsenaholla on 15 kiviröykkiötä kooltaan 1-3 m ja korkeudeltaan n. 0,5 m. Paikalla on myöskin n. 15 m pitkä kiviaita, korkeudeltaan 0,5 m ja leveydeltään n. 1 m, sekä tervahauta.

Paikkaa ei ole inventoitu.

Ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 30.

Lähde: Eetu Takala, 1896. Muinaismuistoja Pietarsaaren kihlakunnan suomalaisesta osasta. Luetteloja Suomen muinaisjäännöksistä 22. Helsinki.

Ote peruskarttalehdestä 2332 12 LEHTOSENJÄRVI. 1:20 000

1. LINJAKANGAS

SKL 29

PERUSKARTTA 2343 01

ITÄNIEMI

MJR 421 01 0029

Röykkiöryhmä

Kylä: Yli-Lesti

Tila: RN:o 179

Omistaja: Lauri Nevala, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit:	x = 4380	x	7042 28
	y = 9314	y	542 75
	z = n. 150 m	z	n. 150

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 29.

Kartta: 14

Valokuvat: Filmi 1, kuvat 7-10;
diakuva 2

Linjakangas sijaitsee Yli-Lesti-Reisjärvi -maantien eteläpuolella. Röykkiöalue sijaitsee harjun koillisrinteessä, alueella kasvaa tiheää mäntymetsää ja aluskasvillisuus on sammalta ja varvikkoa. Ympärillä on metsäinen nevasuo. Lestijärveen on matkaa n. 250 metriä.

Röykkiöitä on alueella 50-60. Ne sijaitsevat tiheästi ja epä-säännöllisesti toisiinsa nähden, keskimäärin n. 6:n metrin päässä toisistaan. Kooltaan ne ovat useimmiten pyöreitä ja pienehköjä; halkaisija on 1-3 metriä. Suurin havaittuista röykkiöistä on suorakaiteen muotoinen, suuruudeltaan 4 x 5 metriä ja korkeudeltaan metrin. Röykkiöt on kasattu keskikokoisista kivistä ja niiden päällä kasvaa yleensä rahkasammalta. Röykkiöitä ei ole pengottu.

2. VÄLIVAINIO

562 (28)

PERUSKARTTA 2343 01

ITÄNIEMI

4/2 421 01 0028

107

Röykkiöryhmä

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 4402
y = 9319
z = 147,5-150 m

x 7042 48-62
y 542 86-73

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde
Lestijärvi 28.

Kartta: 14

Valokuvat: Filmi 1, kuva 11;
diakuva 3

Välivainio sijaitsee Yli-Lesti-Reisjärvi -maantien pohjoispuolella Välivainionlahden pohjukassa. Röykkiöalue sijaitsee Välivainion harjun lounaisrinteellä. Linjakankaan röykkiöalue sijaitsee n. 200 metriä etelään.

Välivainion röykkiöalueella on 30-40 alle 1 m:n kokoista röykkiötä. Muodoltaan ne ovat pyöreitä, pitkänomaisia tai kolmion muotoisia ja halkaisijaltaan 1-6 metrin välillä. Osa röykkiöistä on paksun sammaleen peitossa, osa kokonaan näkyvissä. Muutamia röykkiöistä on myös pengottu. Maastoltaan alue on suhteellisen kosteaa ja sekametsää kasvava harju.

Ote peruskarttalehdestä 2343 01 ITÄNIEMI. 1:20 000

3. PIKKU-VÄNTTÄLÄINEN

PERUSKARTTA 2343 01
ITÄNIEMI

Kiuasraunio ja mahdollinen tervahauta

Tila: Valtionmaa

Omistaja Metsähallitus

Koordinaatit: x = 4160

y = 9980

z = 175 m

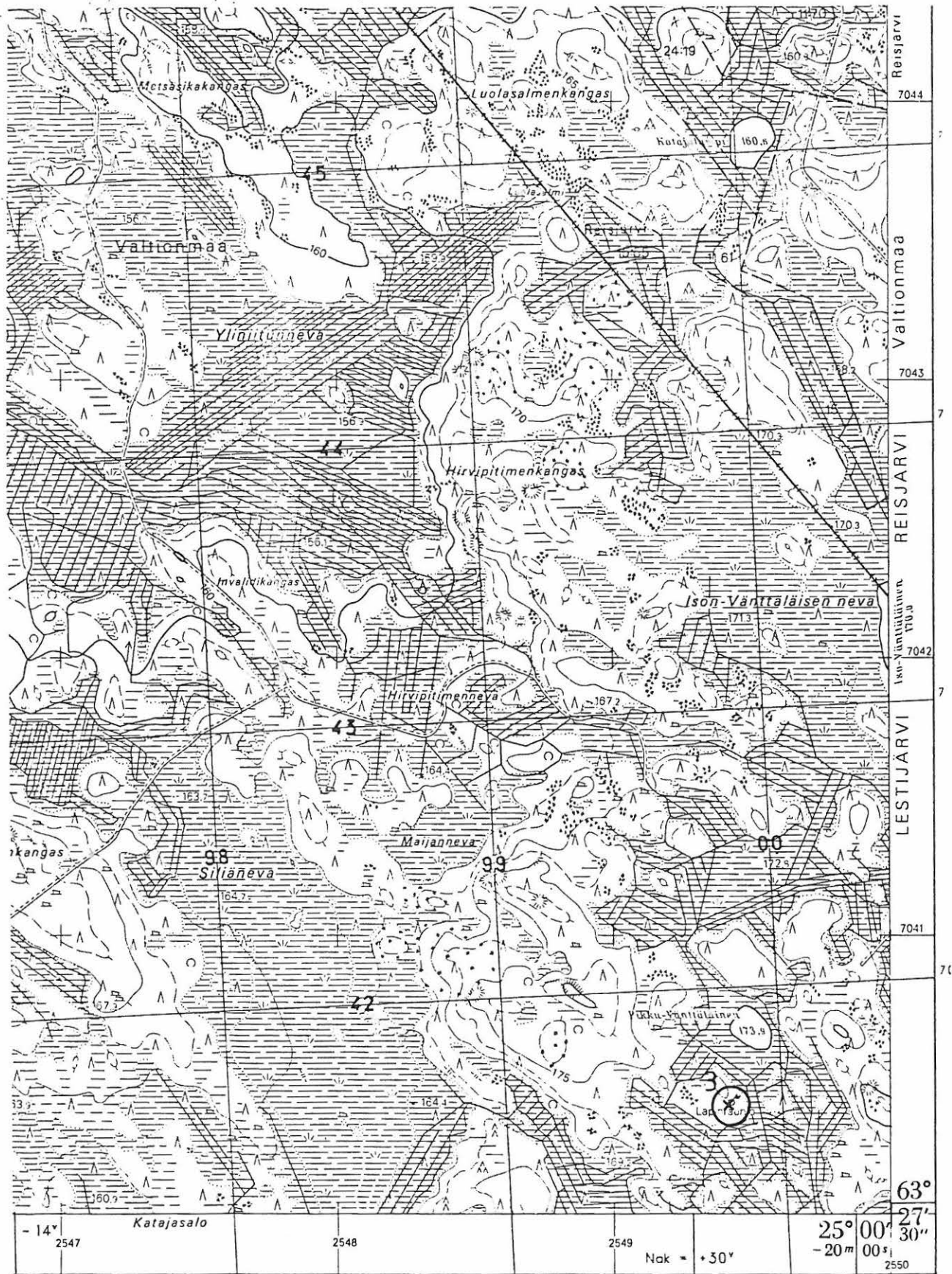
Kartta: 15

Valokuvat: Filmi 3, kuvat 0-1

Peruskartassa on merkintä "lapinraunio" aivan Lestijärven kunnan itäosassa Pikku-Vänttäläisen järven tuntumassa erämaa-alueella. Paikka sijaitsee vajaat 18 km itään Lestijärven kirkosta ja kilometrin lounaaseen Iso-Vänttäläisen järvestä. Paikalle pääsee Yli-Lesti-Reisjärvi maantieltä Reisjärven kunnan puolelta 1,7 km kunnan rajan jälkeen kääntyvää metsäautotietä pitkin, jota ajetaan n. 12 km kaakkoon. Ennen Iso-Vänttäläläistä tiehen yhtyy Keski-Pohjanmaan itäinen retkeilyreitti. Metsäautotien päästä on kävelymatkaa suoraan etelään n. 700 metriä läpi suo- maaston. Raunio sijaitsee suomaastosta kohoavalla harjulla.

Maastoltaan alue on mäntymetsää kasvavaa louhikkoharjannetta suoalueen ympärillä. Noin 200 metrin päässä paikasta on pieni Pikku-Vänttäläisen lampi. Paikalta löytyi säännöllisen muotoi- nen nelikulmainen kivilatomus, jonka kaakkoissivu oli sortunut. Kyseessä on selvästi kiuasrakennelma, jonka mitat ovat 2 x 1,5 x 1 metriä. Pienet kivet on kasattu päälle ja isommat alle. Sammal ei ole peittänyt rauniota.

Ympäristössä ei ollut havaittavissa muita raunioita, mutta kiu- kaasta n. 70 m luoteeseen on suurehko painauma, joka oli tar- kastushetkellä veden täyttämä. Kyseessä voi olla vanha terva- haudan pohja. Mitään muinaisjäänteisiin liittyvää emme havain- neet.

10 000 v 1981 A. Luukkonen-(A). K. Kalliojärvi (BCD)

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO, HELSINKI 1984

Ote peruskarttalehdestä 2343 01 ITÄNIEMI. 1:20 000

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Yli-Lesti

Tila: Päivärinta 7:2

Omistaja: Veikko Päivärinta, os. 69450 Yli-Lesti

Koordinaatit: x = 4930

y = 9439

z = n. 145 m

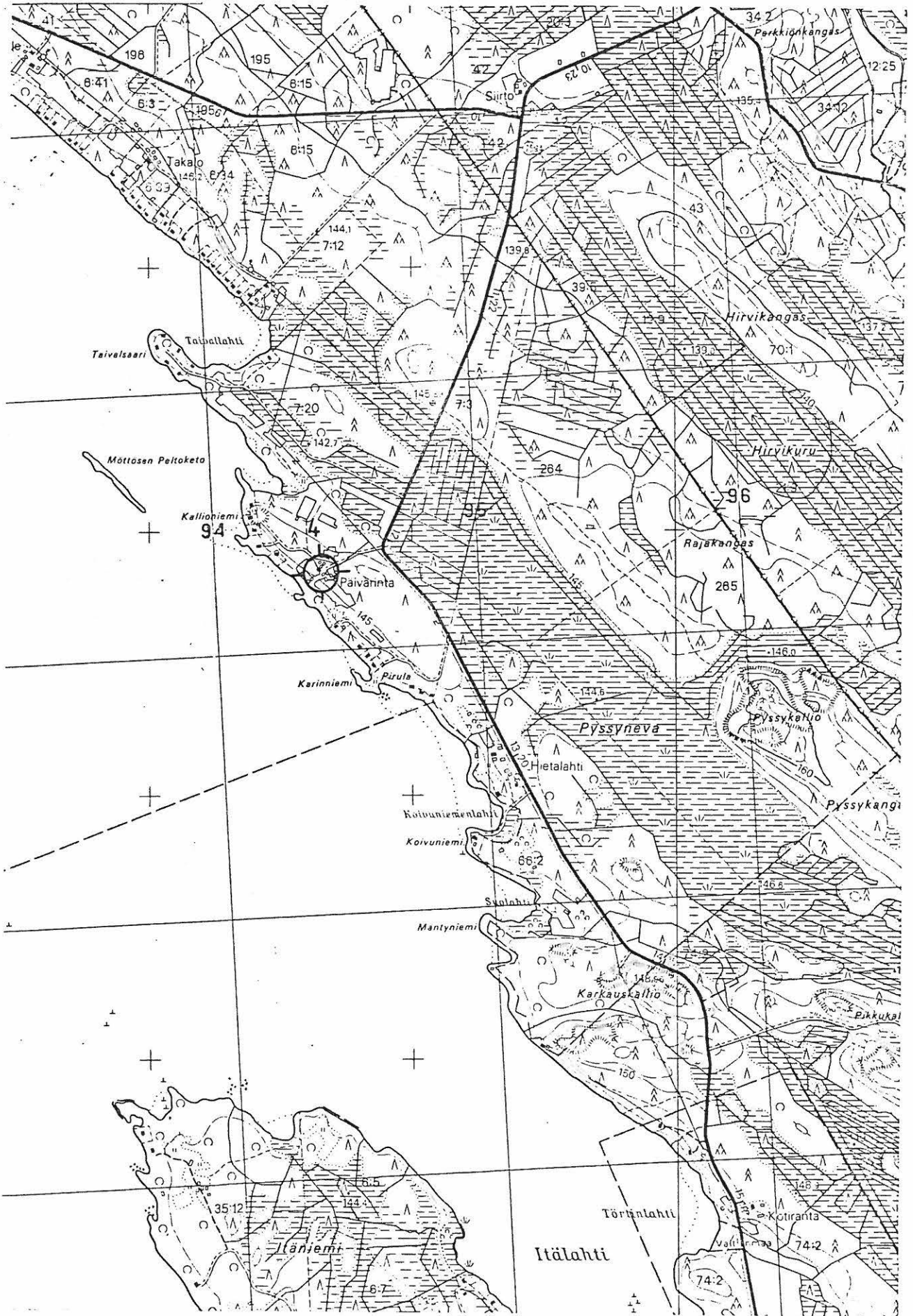
Löydöt: KM 2253:11, keskentekoinen reikäkivi, joka on löydyntyt Päivärinnan talosta Lestijärven rannalta. Lähetetty Kansallismuseoon 1884.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 18.

Kartta: 16

Koordinaatit osoittavat tilan päärakennuksen sijainnin. Päivärinnan tila sijaitsee Lestijärven koillisrannalla Yli-Lesti-Reisjärvi -maantien varressa. Torvisen mukaan ei mitään tarkempia tietoja löytöpaikasta tiedetä.

Ote peruskarttalehdestä 2343 01 ITÄNIEMI. 1:20 000

1. PEURALA

PERUSKARTTA 2343 02

REISJÄRVI

Ei muinaisjäänteitä, luonnonkivi

Tila: Peurala 8:41

Omistaja:

Koordinaatit: x = 5163
y = 9293
z = 147,5 m

Kartta: 17

Peuralan tila sijaitsee Lestijärven pohjoisrannalla järven pohjoispuolen poikki kulkevan soratien varrella. Lestijärven kunnan muistion mukaan Peurala -nimisessä paikassa olisi jostain muinaisjäännöksiin liittyvää (ks. Liite 1).

Tarkistimme kohteen 20.5.1987, mutta mitään muinaisjäännöksiin liittyvää ei tilalla tiedetty olevan. Muistion kohteella tarkoitetaan mahdollisesti Peuralan tilan rannassa olevaa luonnonmuodosteista suurta kiveä.

Koordinaatit osoittavat tilan päärakennuksen sijainnin.

vi	140,7	Valtion	24° 50'	Lesti	Reisjärvelle	LESTIJÄRVI	VAASAN LÄÄNI	O
	2541		-20 m 40 s	2542		2543	Nak = -13°	
	55 92			55 93		55 94		

NIKI 1984 Karttarunkona stereokartoitus Aviograph B B stereoköpeillä 1:10 000 Ilmakuvaus 1978
 Alueella magneettisia häiriöitä

Ote peruskarttalehdestä 2343 02 REISJÄRVI. 1:20 000

NW - OAJA
1. VALKEINEN, LUOTEISPOHJUKKA

slab 22

PERUSKARTTA 2334 03
MUSTIKANKYLÄ

Ky: 421 01 0022

Kivikautinen asuinpaikka

Kylä: Mustikankylä

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 3944
y = 9412-9440
z = 167 m

x 7078 00
y 943 91
z 167,5

Löydöt: KM 21611:1-2, pikkutaltoa ja kvartsi-iskoksia, inventointilöytöjä vuodelta 1982.

KM 23865:1, kvartsi-iskokkia 10 kpl.
kvartsi-iskokkia 10 kpl.

- ~~:2, kvartsisiesine, nuolenkärki ?~~
- ~~:3, käyttöjälkinen kvartsisiesine~~
- ~~:4-5, kvartsisiesineiden teelmiä~~
- ~~:6, kvartsi-iskoksia, 12 kpl~~

Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

Inventoinnit: M. Torvinen v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 22.

Kartta: 18

Valkeisen järvi sijaitsee valtatie 759 varrella. Löytöpaikan kohdalta on n. 2 km Vaasan ja Keski-Suomen läänin rajalle. Paikka sijaitsee järven luoteispohjukassa valtatiestä n. 10 metrin päässä. Maasto on kulunutta kangasmaata mäntyineen; maa viettää rantaan, joka on hiekkainen. Tutkittua ranta-aluetta oli n. 60 metriä. Alueen länsipää muodosti selvän terassin, jossa löytö-
materiaali oli hajallaan. Kvartsi-iskokkia löytyi idempää ranta-
alueella. Suoranaisia asuinpaikkajäänteitä ei havaittu.

Paikka on suosittu levähdysalue valtatie varressa ja siksi maasto on jonkin verran rikkoontunut. Lähilöytöalueena on seuraava kohde (kohde 2).

Kivikautinen löytöpaikka

Kylä: Mustikankylä

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 3930

y = 9418

z = 170 m

Löydöt: KM 23866:1, ^{KVARTSI-ISKOKSIA 3 kpl} ~~kivilajileikkuri~~

~~:2, kivilajiterä~~

^{post.} ~~:3, kvartsiesineen katkelma~~

~~:4, kvartsi-iskoksia, 4 kpl~~

Inventointilöytöjä vuodelta 1987.

Kartta: 18

Löytöpaikka sijaitsee Valkeisen järven luoteisrannalla jyrkällä rantatörmällä. Valtatieltä 759 on matkaa paikalle n. 300 metriä, löytöpaikka on valtatieltä johtavan hiekkatien päässä. Valkeisen luoteispohjukassa olevalle kivikautiselle asuinpaikalle (ks. edellinen kohde) on matkaa n. 250 metriä koilliseen.

Maaperältään suoraan järveen viettävä rantatörmä on hiekaista kangasmaata nuoren mäntymetsän kasvaessa rantaan saakka. Löytöpaikka käsitti vain n. 2 x 2 metrin alueen hiekkatien päässä olevan levennyksen reunassa, kolme metriä rantaviivasta. Ympäristössä ei ollut muuta muinaisjäänteisiin viittaavaa, kovan vesisateen vuoksi havaintoja oli kuitenkin vaikea tehdä.

3. VALKEINEN, LÄNSIRANTA

SUL 2

PERUSKARTTA 2334 03
MUSTIKANKYLÄ

Kjr. 421 21002

Röykkiö ja tervahauta

Kylä: Mustikankylä

Tila: Valtionmaa

Omistaja: Metsähallitus

Koordinaatit: x = 3856

y = 9360

z = 167,5 m

Tarkastukset ja inventoinnit: Anja Sarvas v. 1972; M. Torvinen
v. 1982, ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 2.

Kartta: 18

Röykkiö sijaitsee Valkeisen järven länsirannalla harjanteella polun varressa n. 20 m:n päässä vanhasta tervahaudasta. Röykkiö on pohja-alaltaan 1,5-2 m.

"Katiskan jätteet"

Koordinaatit: x = 37- ?
y = 92- 93- ?
z = 158 m

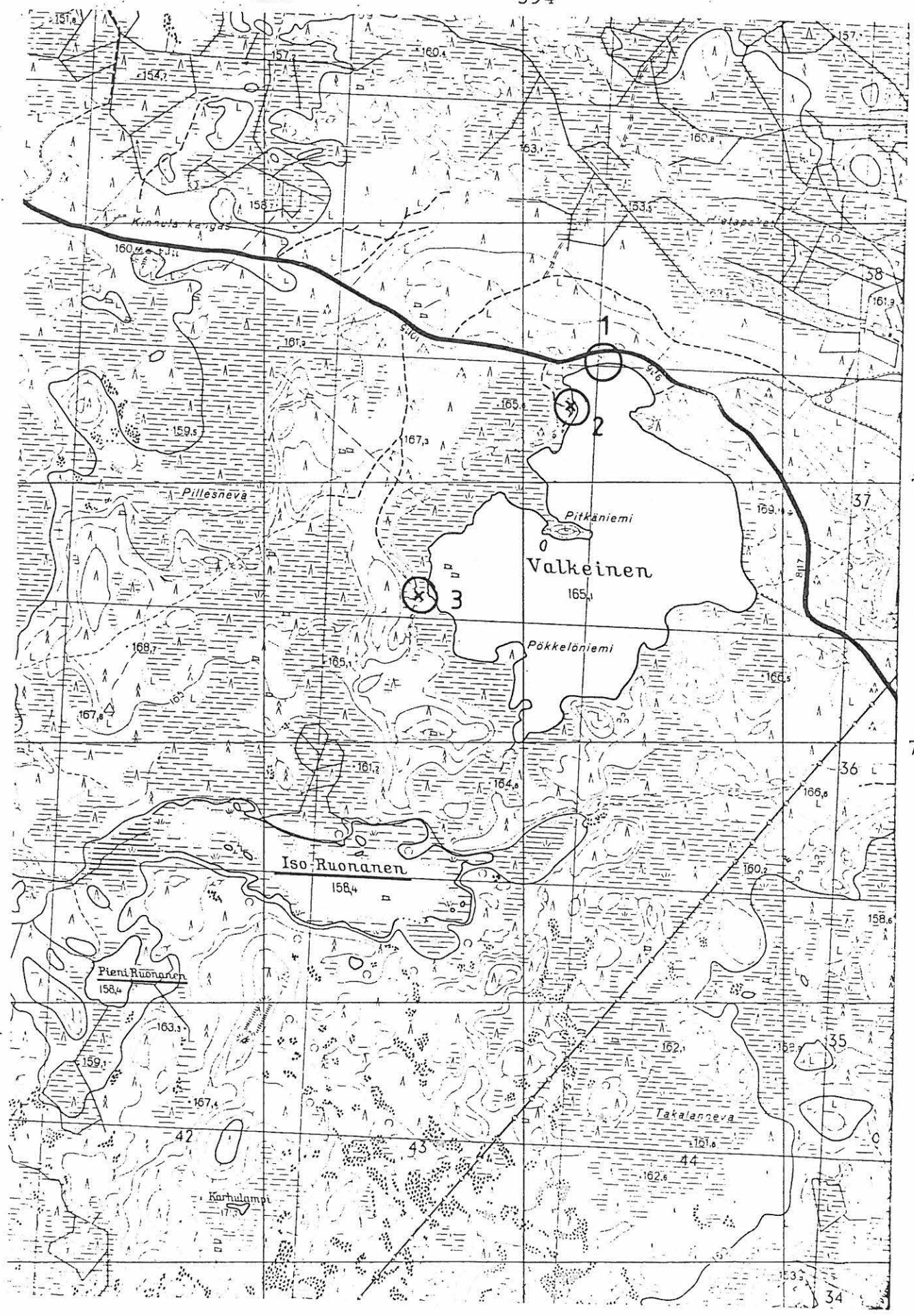
Kartta: 18

Suomenmaa -teoksen mukaan on "Ruonasenjärven salmessa katiskain jätteet" (Suomenmaa VII, 1929, s. 318). Teoksessa tarkoitetaan todennäköisesti Iso-Ruonasenjärveä Lestijärven kunnan itöosassa Valkeisen järven alapuolella. Lähellä on myös Pieni-Ruonanen -niminen järvi. Tarkempaa tietoa paikasta tai jäännöksen laadusta ei ole. Kohdetta ei ole myöskään inventoitu. Kyseessä voisi olla vanha lappalaisasutuksen muisto.

Lähde: Suomenmaa VII, 1929. Vaasan lääni. Porvoo.

393

394

Ote peruskarttalehdestä 2334 03 MUSTIKANKYLÄ. 1: 20 000

Rautakautinen löytöpaikka ?

Koordinaatit: x = 33-
y = 90-
z = 166,9- m

Kartta: 19

Eetu Takalan mukaan on Lehtosenjärven itäpuolelta Korttelammen tienoilta löydetty vaskisolki, raudanpaloja ja nuolia. Esineet olivat kuitenkin jo Takalan aikoihin hukattu (Takala, 1896, s. 60).

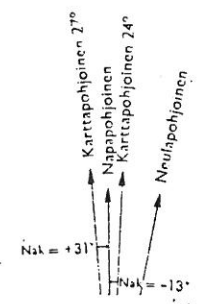
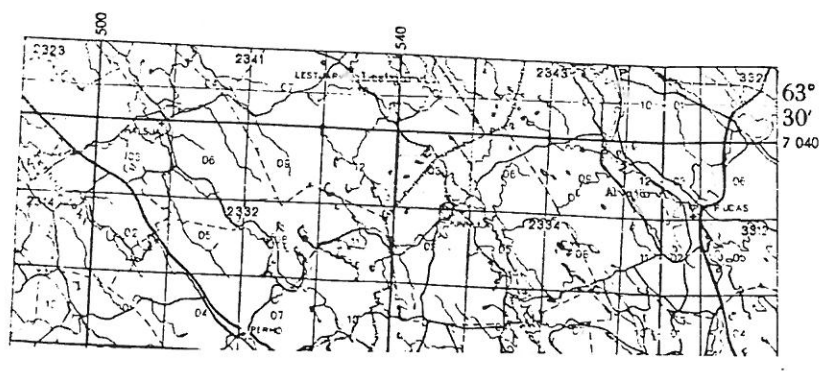
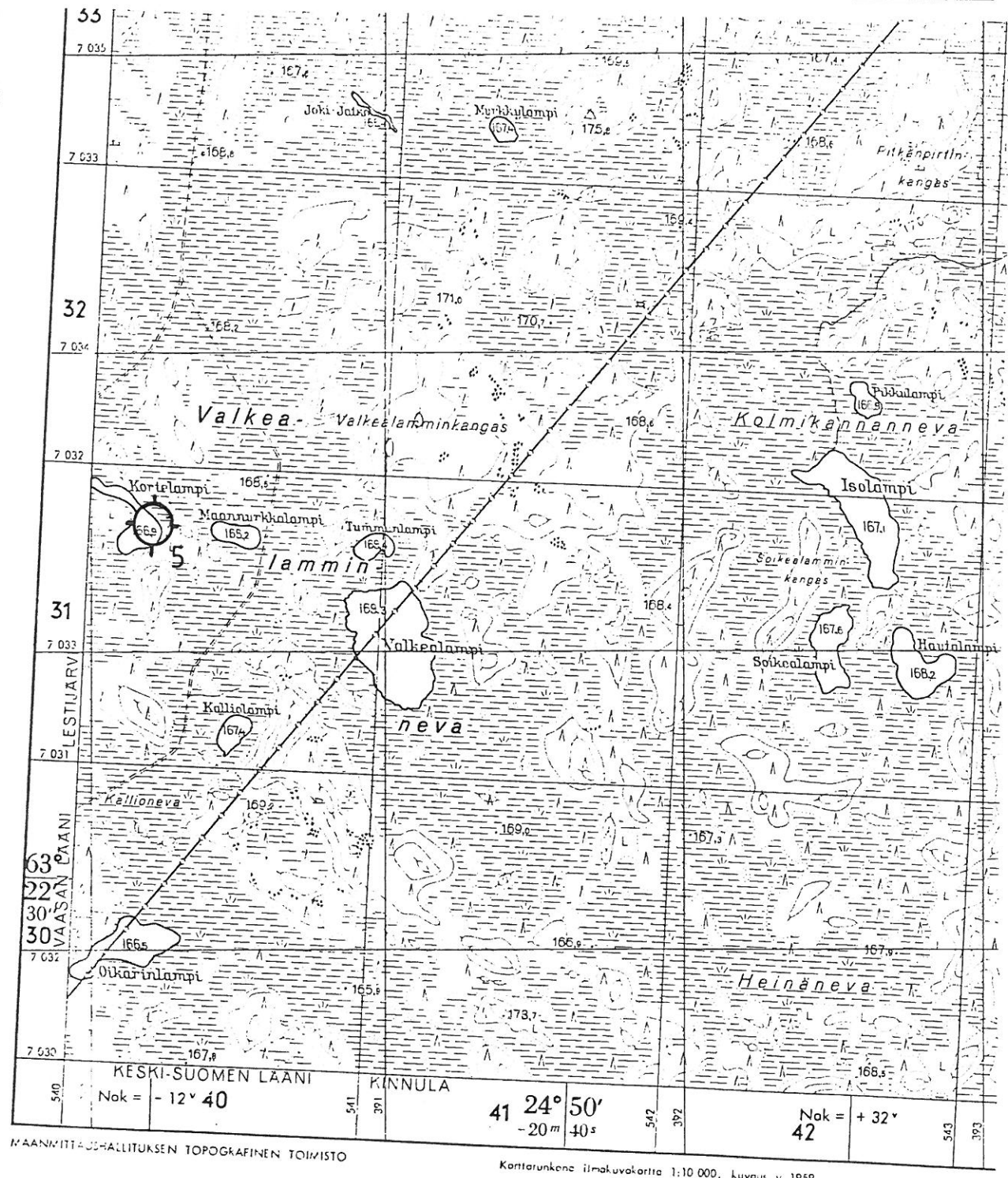
Korttelampi sijaitsee laajalla nevasuolla aivan Lestijärven ja Kinnulan kuntien rajalla n. 1 km Lehtosenjärvestä itään. Kohdetta ei ole inventoitu.

Ks. Torvinen, 1982, kohde Lestijärvi 35.

Lähde: Eetu Takala, 1896. Muinaismuistoja Pietarsaaren kihlakunnan suomalaisesta osasta. Luetteloja Suomen muinaisjäännöksistä 22. Helsinki.

KARTTA 19

Ote peruskarttalehdestä 2334 03 MUSTIKANKYLÄ. 1:20 000

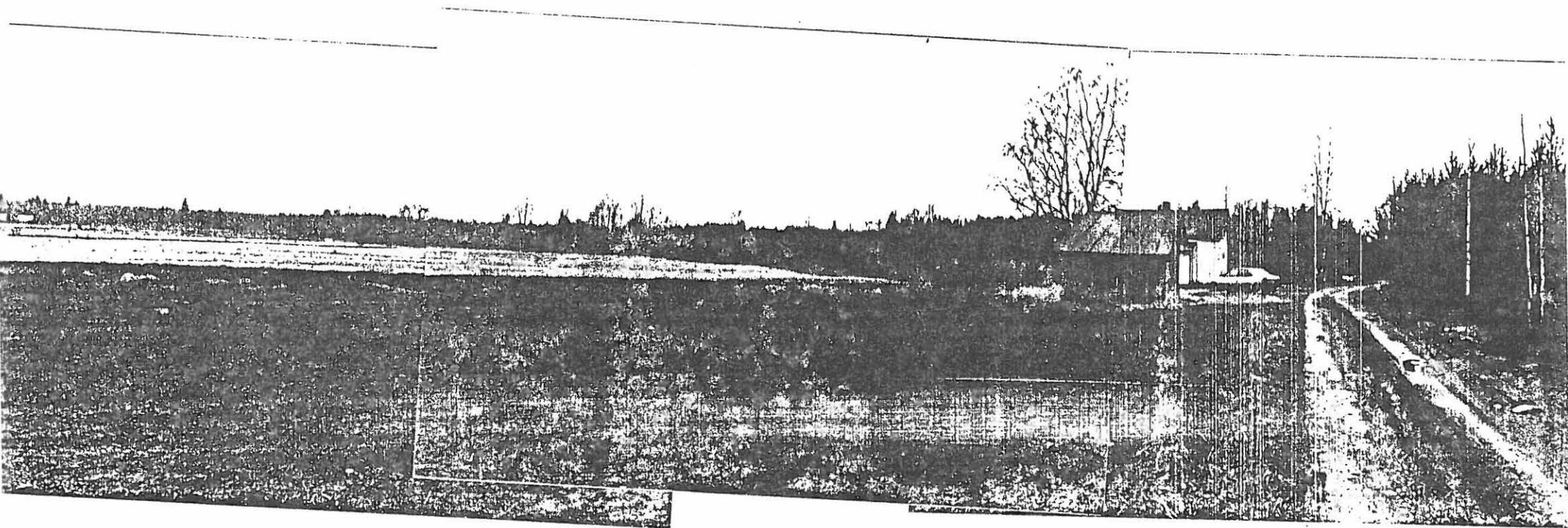
ESINEET, JOIDEN LÖYTÖPAIKKA EI TIEDOSSA

KM 3370, kourutaltta, ruskeanvihreätä kiveä, teränsuun toinen kulma lohjennut. Myös esineen toinen pää terälle hiottu. Löytänyt kruununtorppari Matti Kivimaa santakuo-
pasta v. 1896.

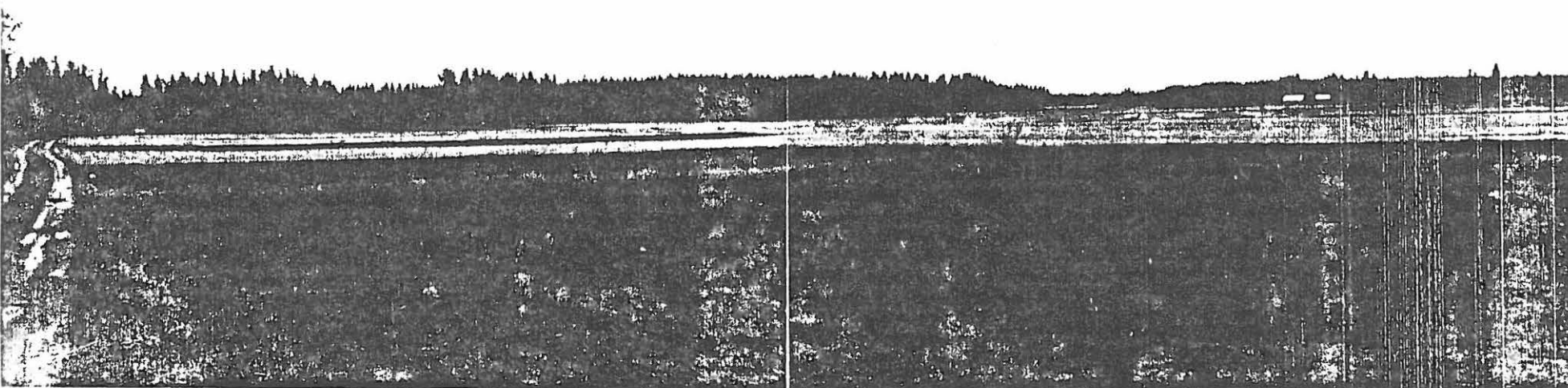
Satakunnan museo, Pori, 15380 reikäkivi.

K. Bruno Millerin kokoelmat, Kokkola, poikkikirves.

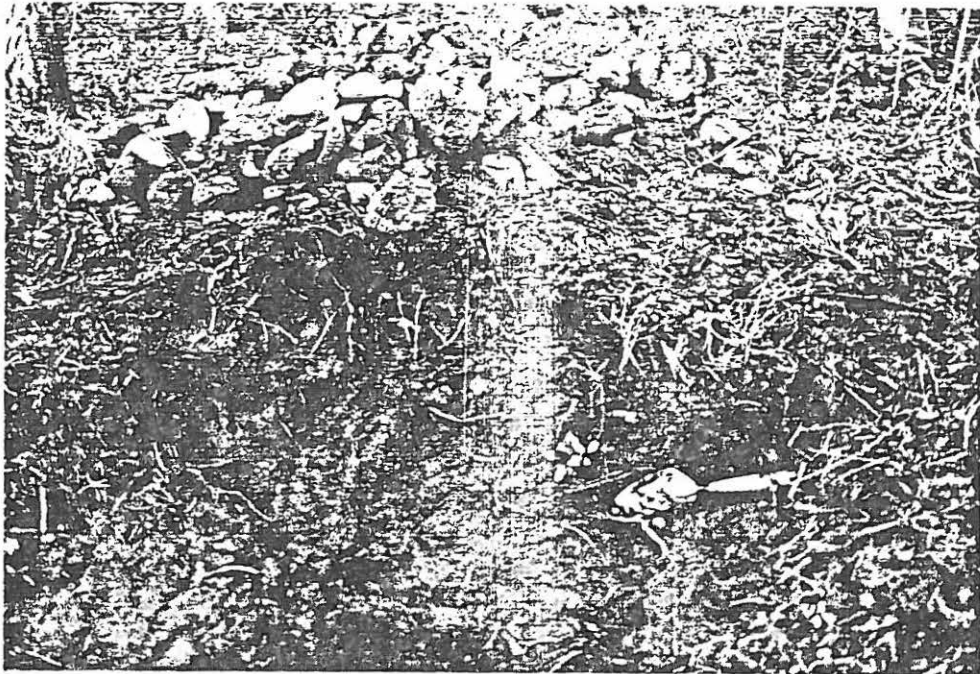

Filmi 1, kuvat 16-18, Yli-Lesti. Panoraamakuvaa Harjulan tilalta. Etualalla kyntöpellot, joista inventointilöydöt tehtiin. Puro jää peltojen taakse. Kuvattu länteen, lounaaseen ja etelään.

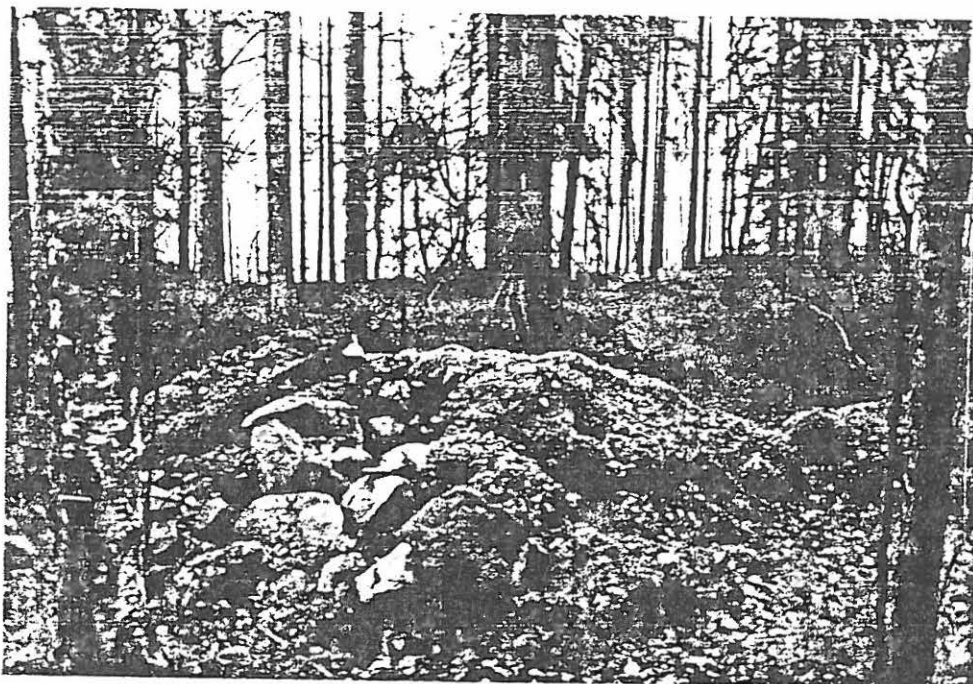
Filmi 1, kuvat 20 ja 22, Yli-Lesti. Panoraamakuvaa Karikankaan pelloista. Etualalla pieni osa Harjulan tilan pelloista, taustalle jää Uusipaikan tila. Kuvattu itään ja kaakkoon.

LESTIJÄRVI, INVENTOINTI 1987

Filmi 2, kuva 1, Yli-Lesti. Anttilan pronssikautinen asuinpaikka. Tuhottu liesi pohjois-suunnasta kuvattuna.

LESTIJÄRVI, INVENTOINTI 1987

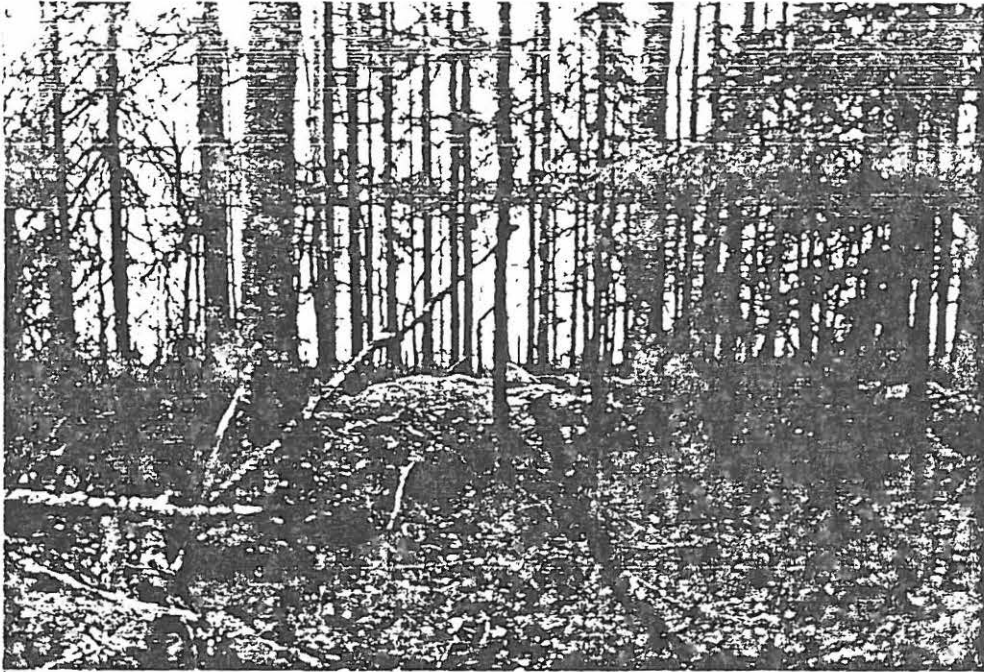
Filmi 2, kuva 11, Jääskänniemi. Kaiveltu kiviröykkiö kaakkoissuunnasta.

Filmi 2, kuva 13, Jääskänniemi. Säännöllinen kivilatomus eteläsuunnasta.

LESTIJÄRVI, INVENTOINTI 1987

Filmi 2, kuva 14, Jääskänniemi. Pitkää kivilatomusta kuvattuna idästä.

Filmi 2, kuva 12, Jääskänniemi. Säännöllinen kivilatomus eteläsuunnasta.

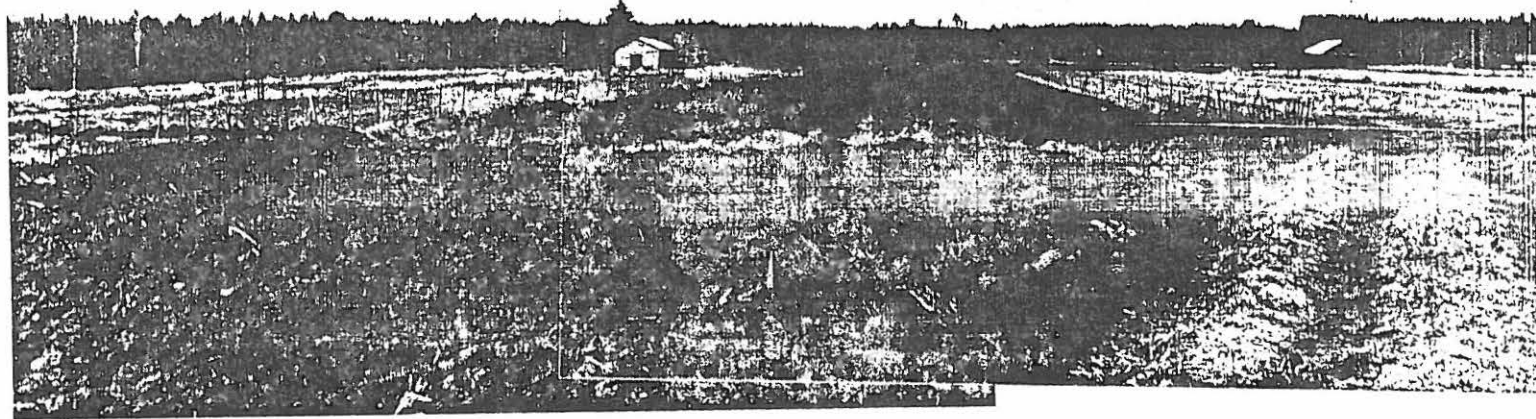
LESTIJÄRVI, INVENTOINTI 1987

Filmi 2, kuva 18, Pölläsenniemi. Röykkiö numero 8.
Kuvattu kaakkoon.

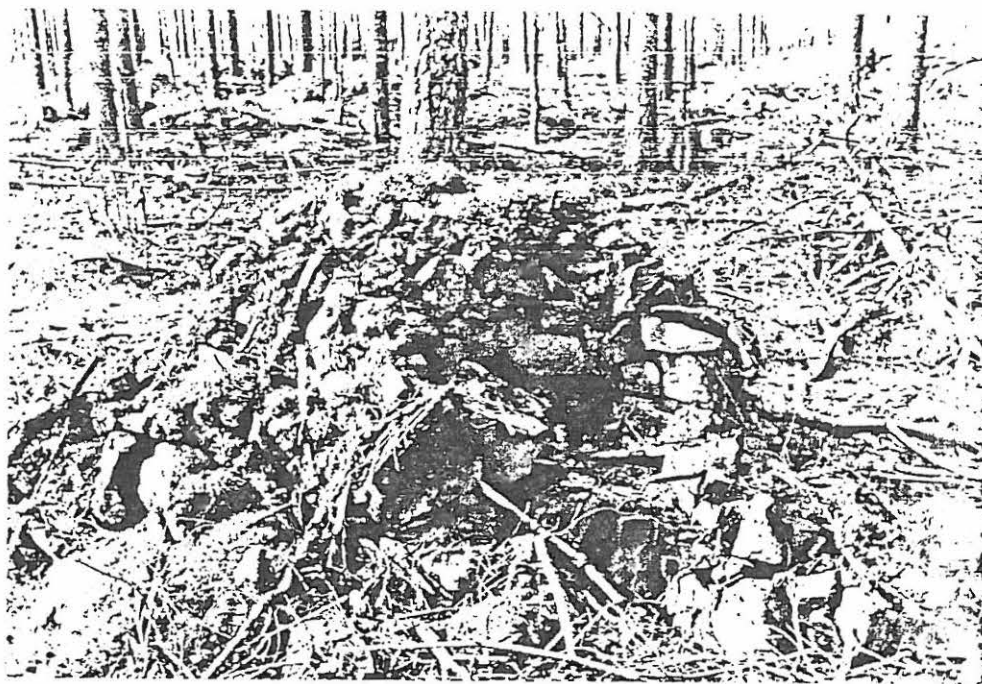

Filmi 2, kuva 19, Pölläsenniemi. Röykkiö numero 5.
Kuvattu pohjoiseen.

Filmi 2, kuvat 23-24, Yli-Lesti. Uusipaikan peltoa panoraamakuvana.
Puro jää vasemmalle. Kuvattu pohjoisluoteeseen
ja pohjoiseen.

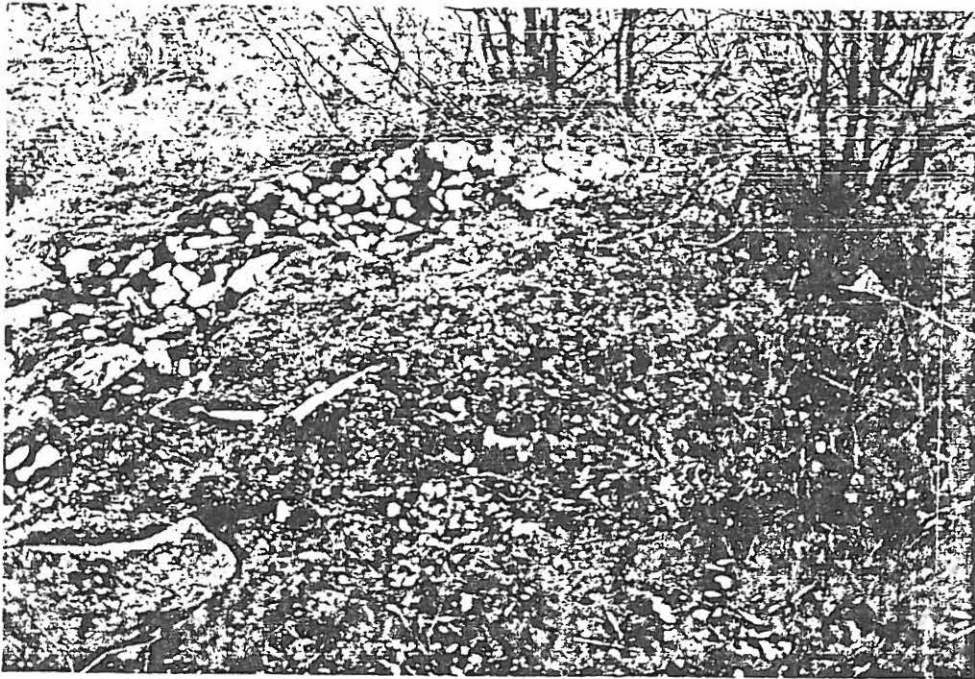
LESTIJÄRVI, INVENTOINTI 1987

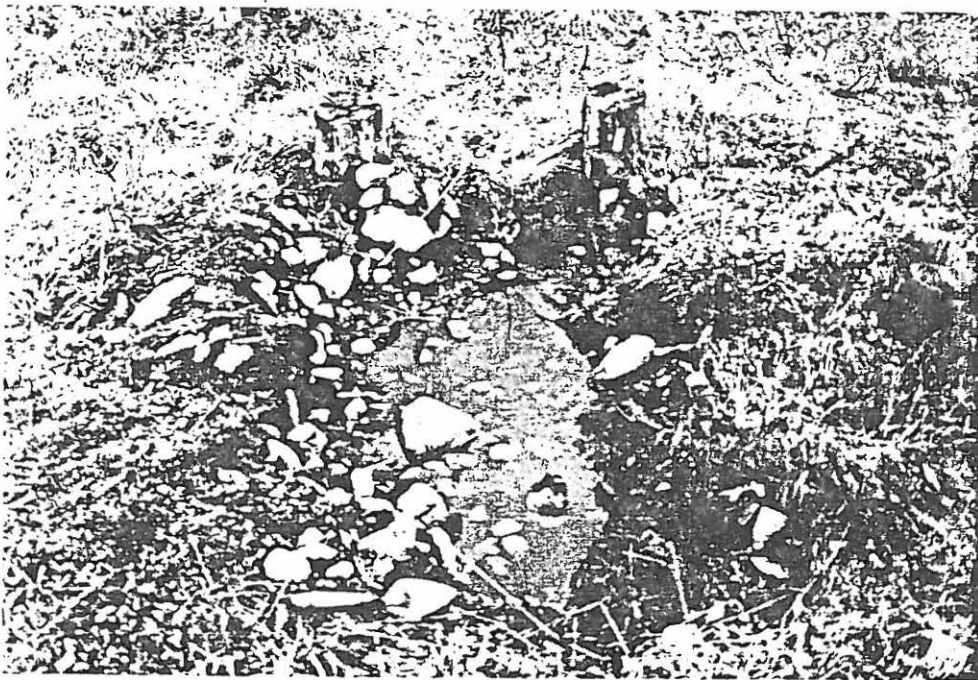
Filmi 3, kuva 1, Pikku-Vänttäläinen. Kiuasraunio
kuvattuna pohjoiseen.

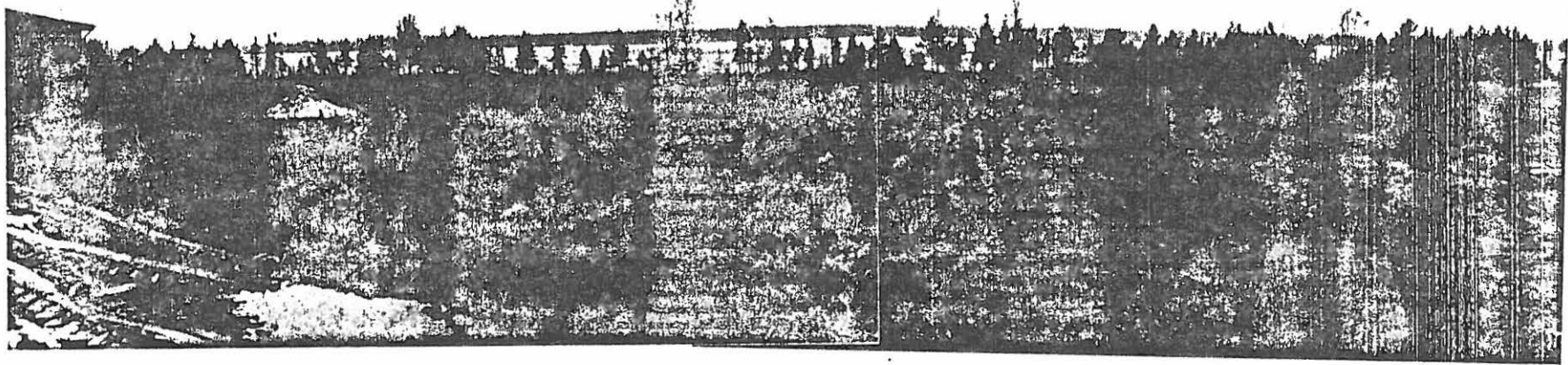
LESTIJÄRVI, INVENTOINTI 1987

Filmi 3, kuva 4, Kiiskinen. Röykkiö numero 2. Kuvattu itään.

Filmi 3, kuva 3, Kiiskinen. Röykkiö numero 1 länsisuunnasta.

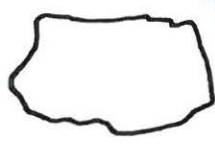
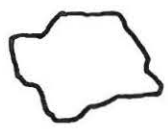
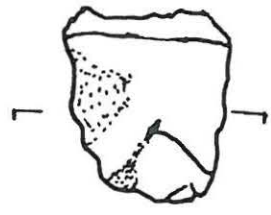
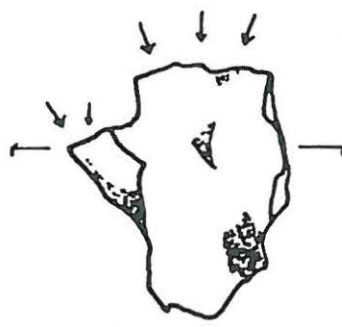
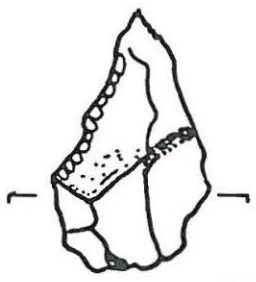
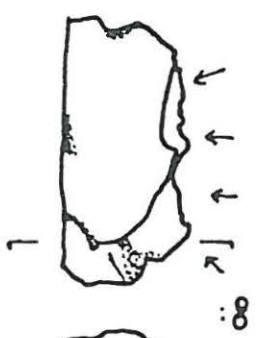
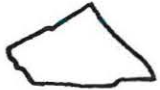
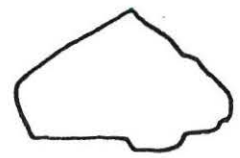
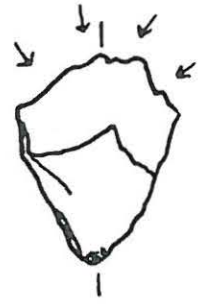
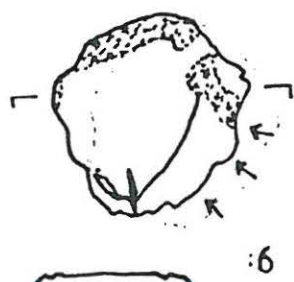
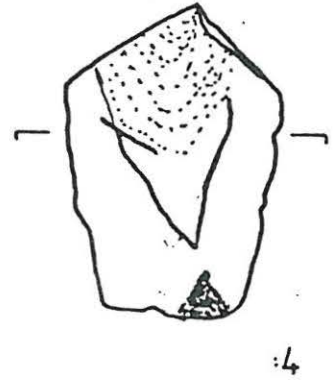
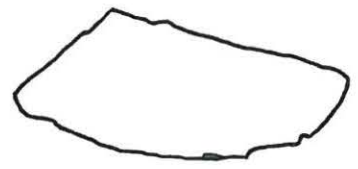
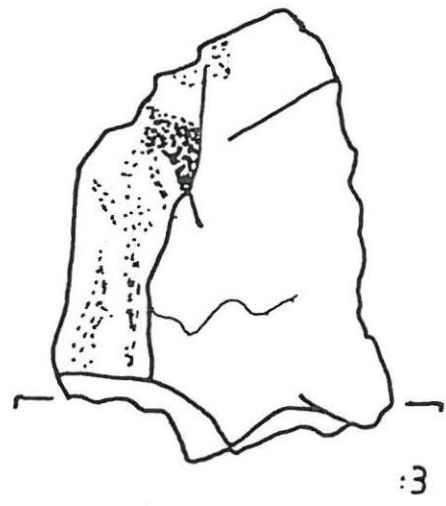
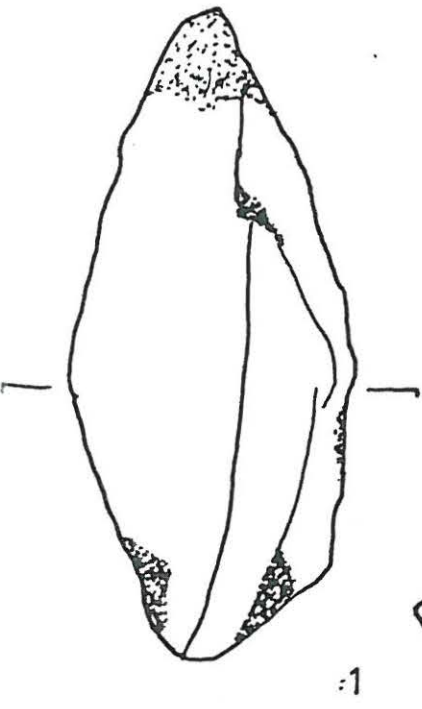

Filmi 3, kuvat 11-12, Keskitalo. Panoraama kohti Kiiskilänlahtea. Etualalla peltoalue, josta inventointilöydöt tehtiin, sekä myös reikäkivi on löytynyt. Kuvattu etelään ja itään.

ALUSTAVA LUETTELO INVENTOINTI- JA TUTKIMUSKOhteista:

- Esa Kiiskilän mailla Lestijärven pohjoispuolella on kivikasoja; noin puolen metrin syvyydestä pihamaaltaan ja lähitiluksilta löytynyt kivisiä työkaluja; maansiirros lienee peittänyt osan, joten täytyy etsiä pintaa syvemmältä; metsään rajoittuvalla terassilla voi olla jäänteitä; vanhoja tervahautojakin on nuoremmilta ajoilta; inventoinnin jälkeen voitaneen suorittaa kaivauksia;
- Vähä-Valvatin järvellä sijaitsee todennäköinen kivikauden kalmisto niemekkeessä etelärannalla; paikka on laaja ja kivikasoja on runsaasti; todennäköinen ikä parituhatta-kolmetuhatta vuotta;
- Kiiskilässä jauhinkivi nuoremmilta ajoilta; Kivi Pietilän pellolla; kiviesineitä tilallisen hallussa ja naapurilla;
- Niemelän tilan rannassa ilmeisesti kivikasoja, osa pengottu;
- Matti Huurteen kirjan mukaan Lestijärvellä runsaasti ajoittamattomia esineitä; toistaiseksi 2-3 jäänettä on ajoitettu esikeraamiseen aikaan; osa jäänteistä kuljetettu Kansallismuseoon; runsaasti esineitä eri puolilla lienee löytämättä, koska kaivauksia ei ole koskaan suoritettu lukuunottamatta kirkkoherra Mustosen tekemää "haudanhäpäisyä" Kirkkosaassa;
- Todennäköinen miekan hiontakivi Jykyrin rannassa (kartassa Hyttialanko); museovirasto rauhoitti kiven.
- Valkeisen rannassa, Pöckelöniemestä länteen löytynee kivikekoja;
- Pronssisia keihäänkärkiäkin on löydetty; osa viety Kansallismuseoon;
- Väinö Jokelan ja Vilpas Tuikan mailta löytynyt ja löytyy jatkuvasti mm. esikeraamisen ajan jäänteitä, joskin ilmeisesti myös myöhempiä kivikekoja;
- Lehtosenjoen mutkassa olevassa saassa on löytöpaikka, jota lienee jossain määrin tutkittukin; Jokela tietää paikan;
- Mustalahdessa, Lestijärven itärannalla on niemessä ja järven rannassa kekoja; läheisestä talosta paikka neuvotaan;
- Pikku-Leskelän kankaalla on todettu joitakin jäänteitä,
- Tikankylässä lienee kivikautista asutusta ollut; mahdollisesti jäänteitäkin; Tauno Hietapakka voinee jotain tietää;
- Parannassa on vanha asuinpaikka todennäköisesti;
- Pappilanjoen suun molemmiin puolin löydöspaikkoja; samoin Sikosaari ja Kangaslehto lienevät vanhoja asumapaikkoja;
- Peurala;
- Kasala Yli-Lestillä;
- Kuivaniemi;

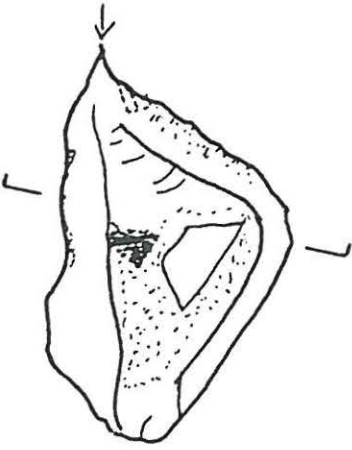
KESKITALO
KM 23852

1:1

KM 23853

UJDET ALANUMERO?
VS. KERT.

:38

:39

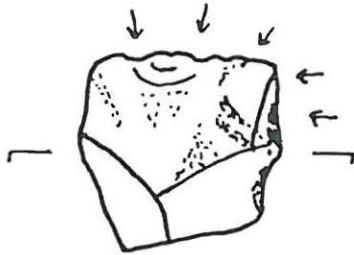
:40

:41

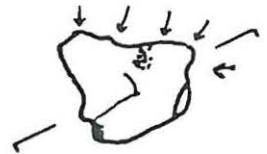
:42

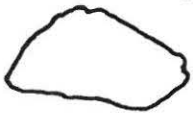
:43 :43°

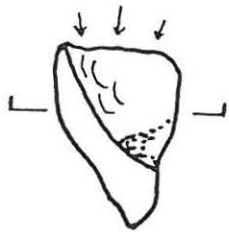
:44

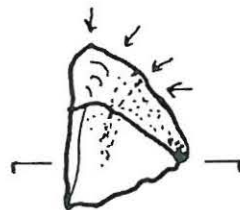
:45

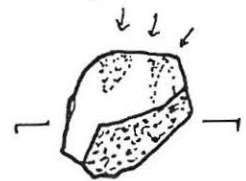
:46

:47

:48

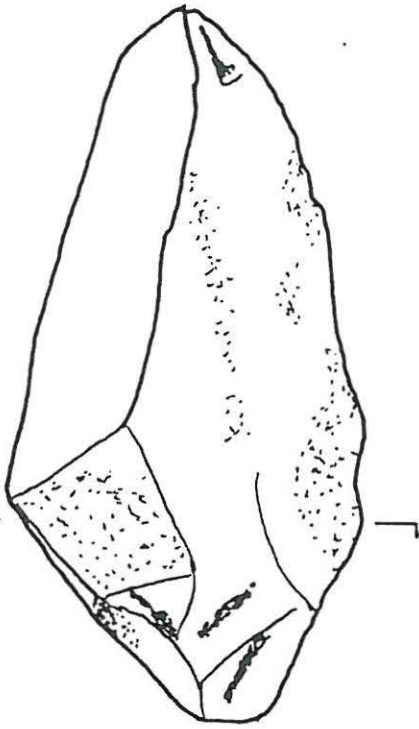
:49

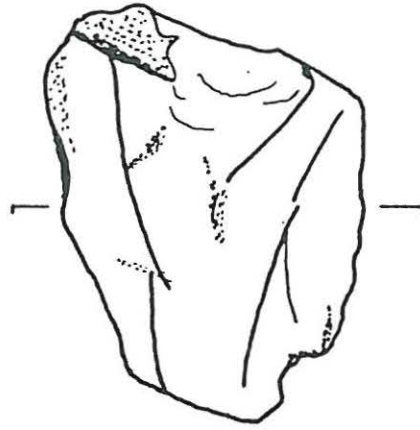
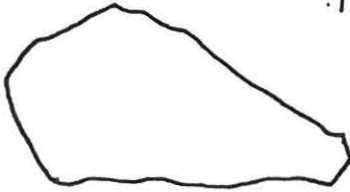

KIISKINEN
KM 23853

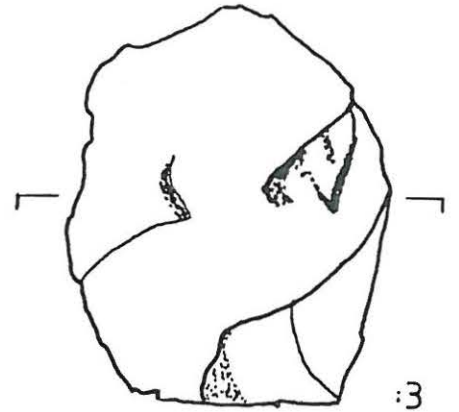
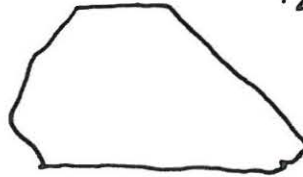
UDEI
ALANHERBIISTA
Ks. KERTOMUSTA

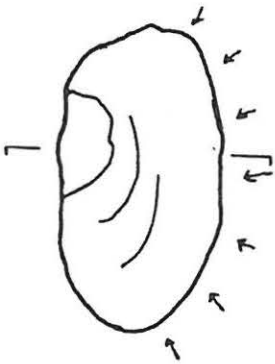
:1

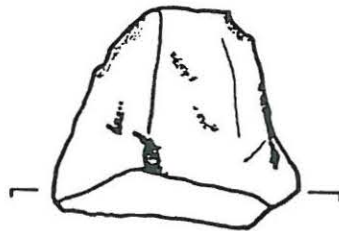
:2

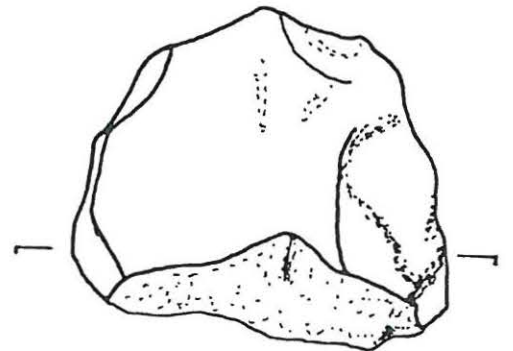
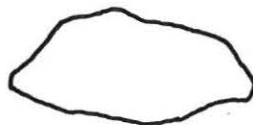
:3

:4

:5

:6

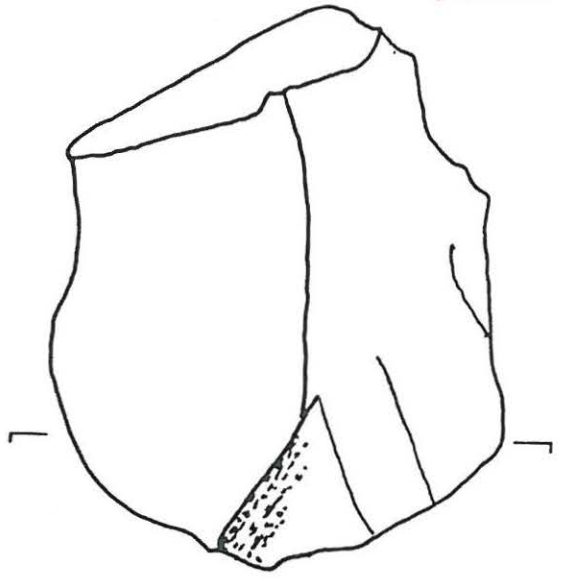

epim.

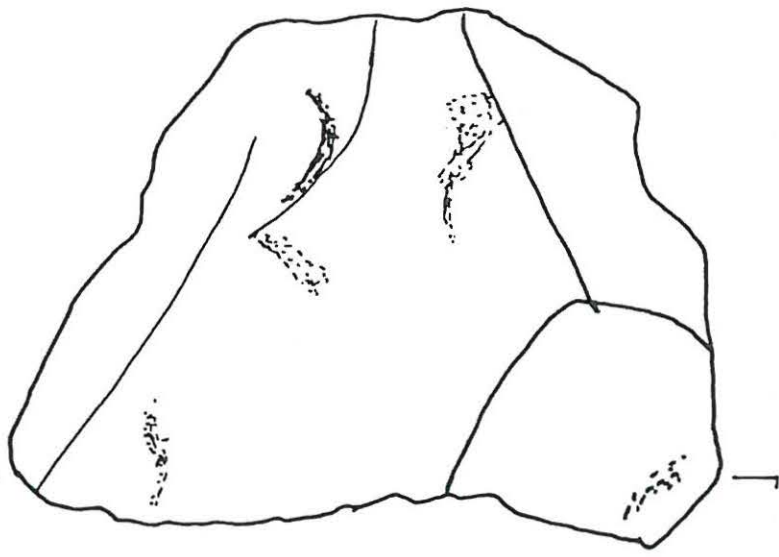
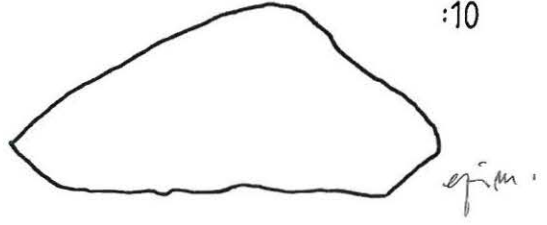
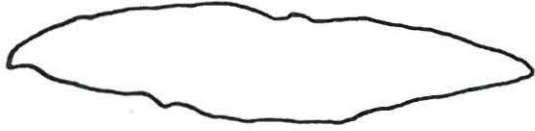
WUDET ALANUMERO7. KS. keit. KM 23853

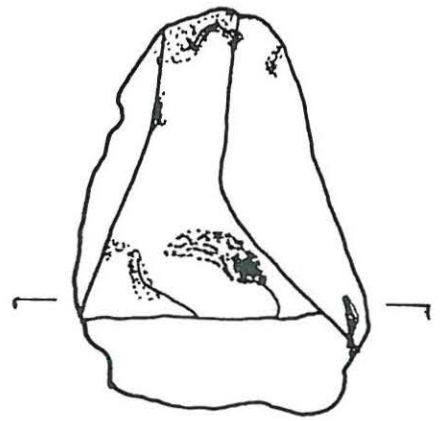
:9

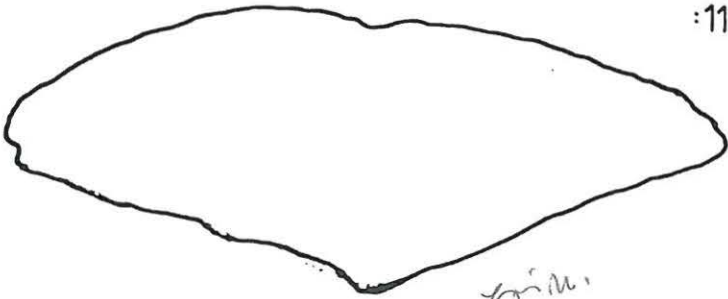
:10

:11

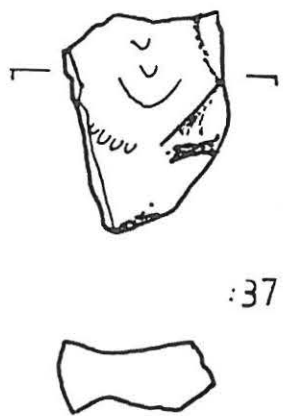
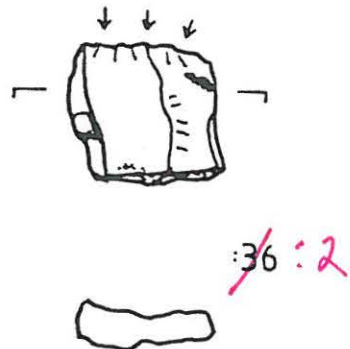
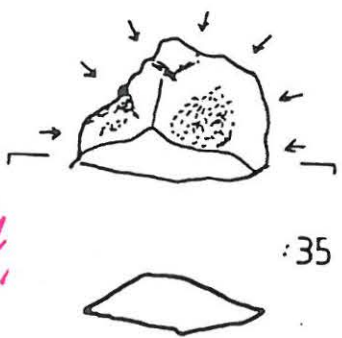
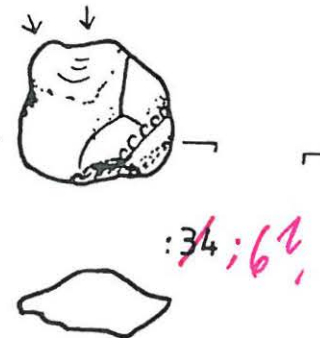
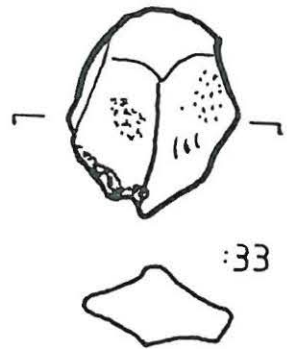
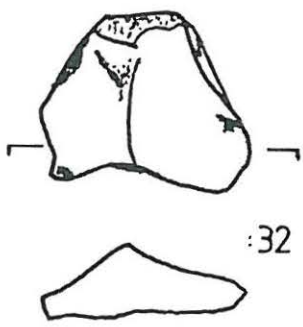
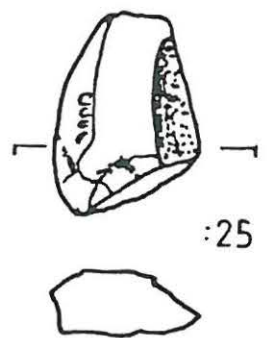
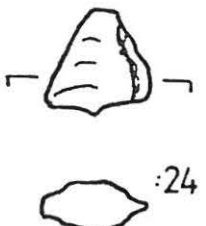
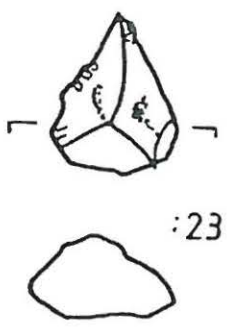
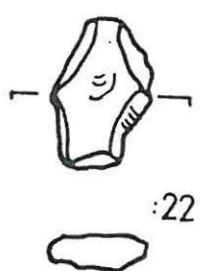
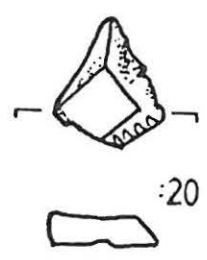
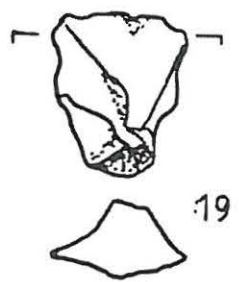
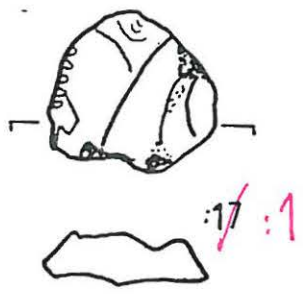
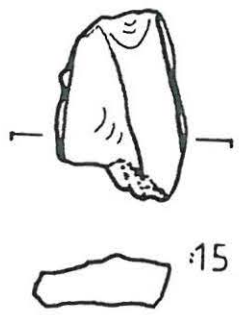
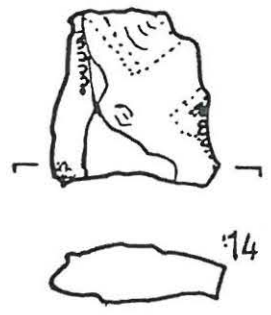
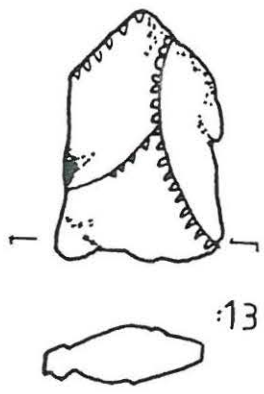

:12

1:1

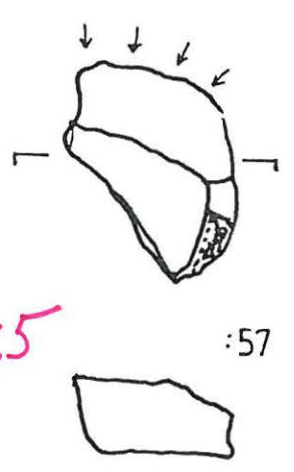
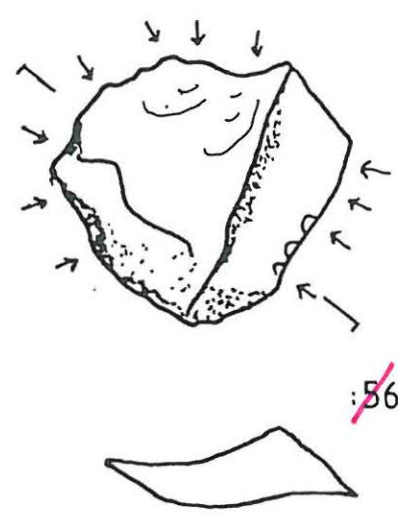
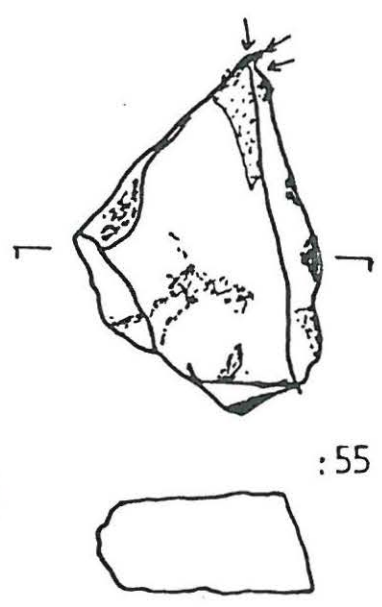
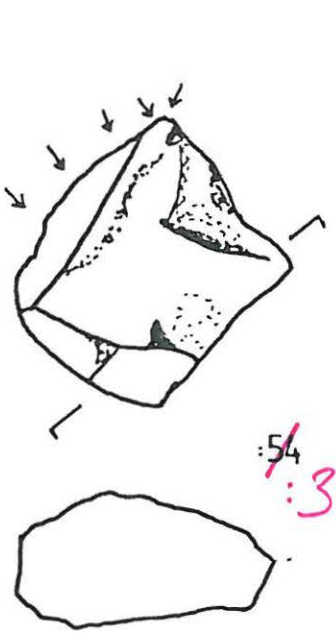
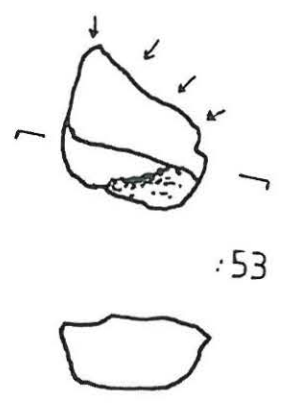
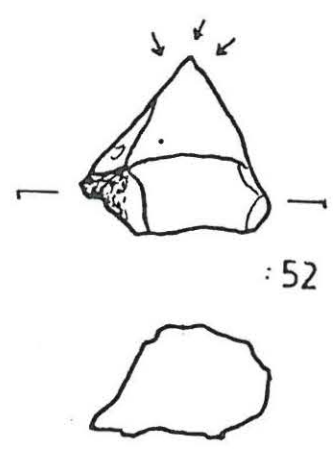
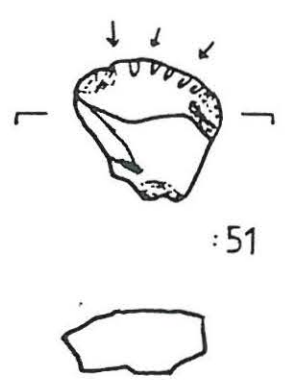
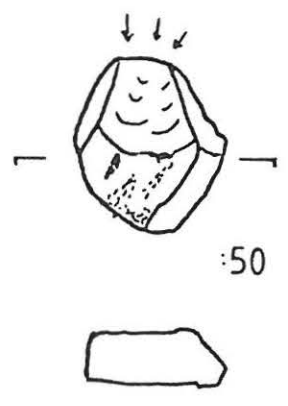
KM 23853
JUDET ARANUMEROT
Ks. KERI

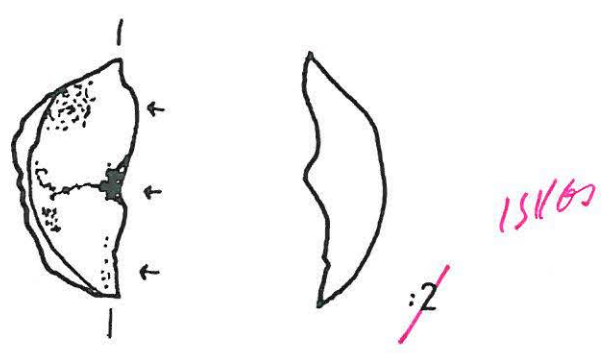
num. ot 16, 19, 22-33 ei esik esimek

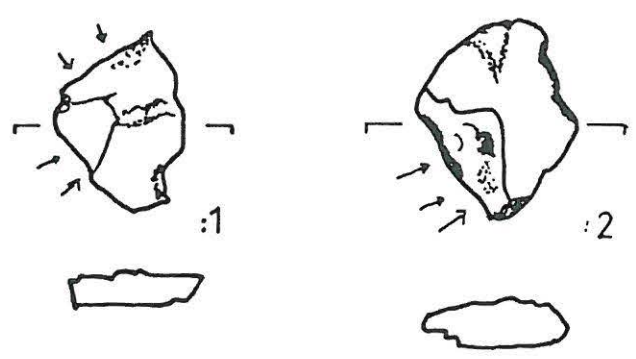
KM 23853

SAMMALISNIEMI, pelto
KM 23854

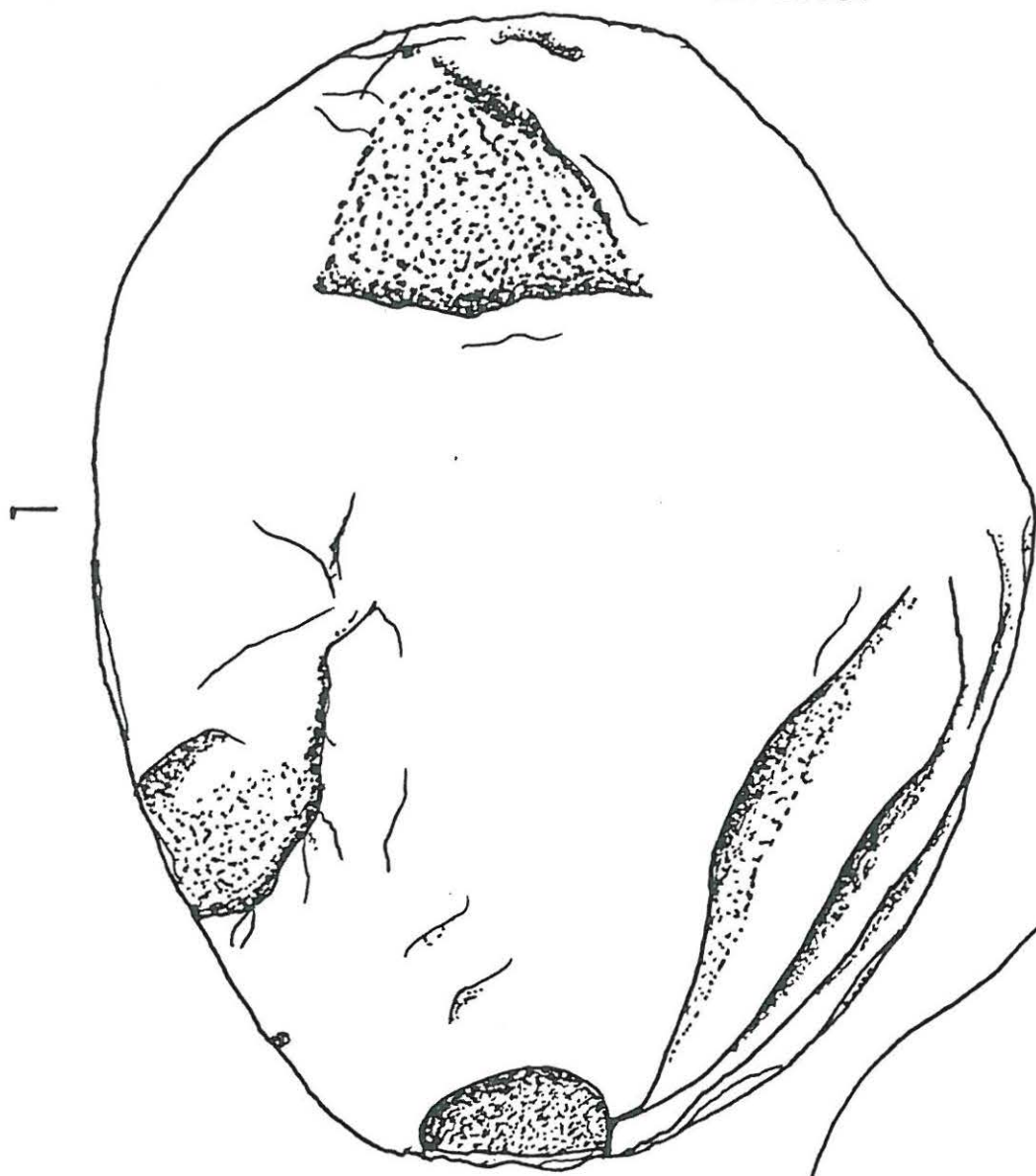
SAMMALISNIEMI, ranta
KM 23855

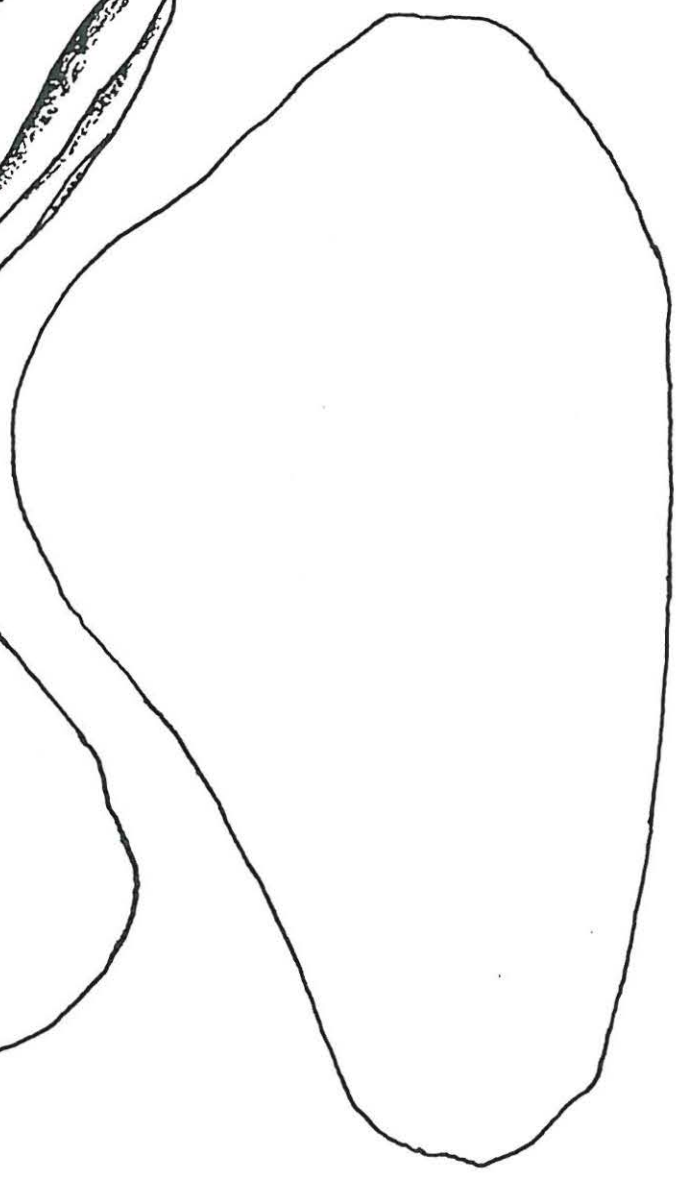
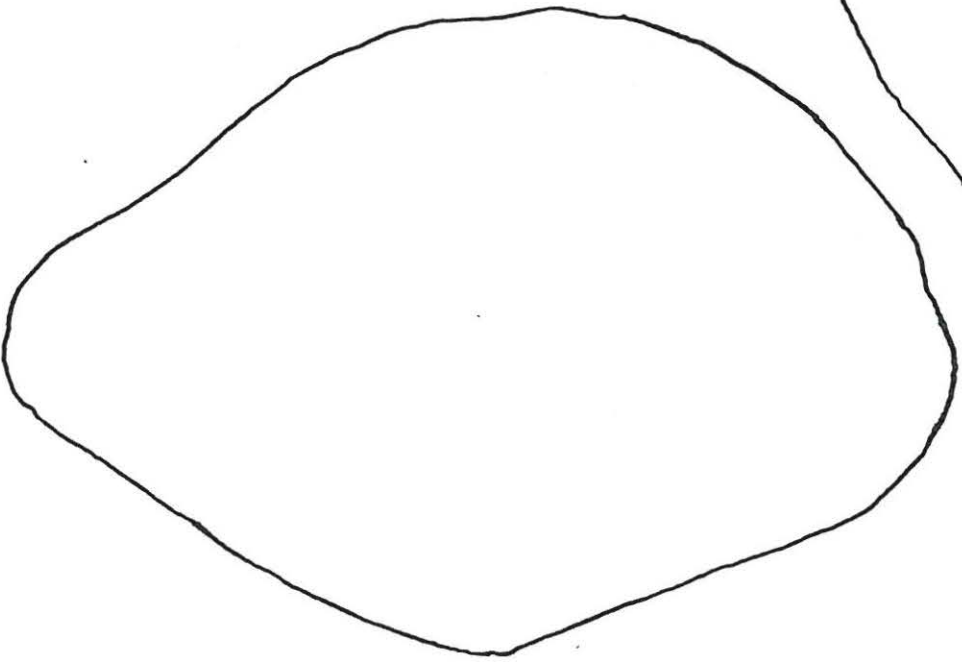
1:1

JOKELA
KM 23857

croutairca

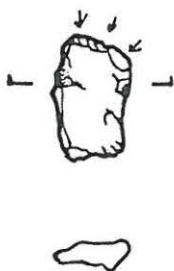

:1

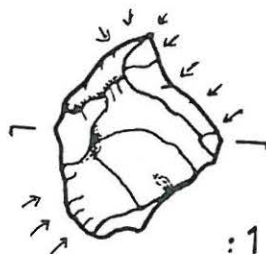
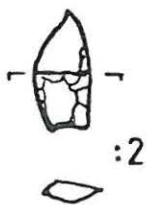

1:1

ANTTILA
KM 23858

ANTTILA, KAIVAUSPAIKKA
KM 23859

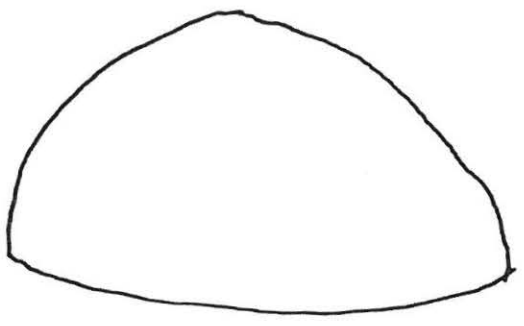
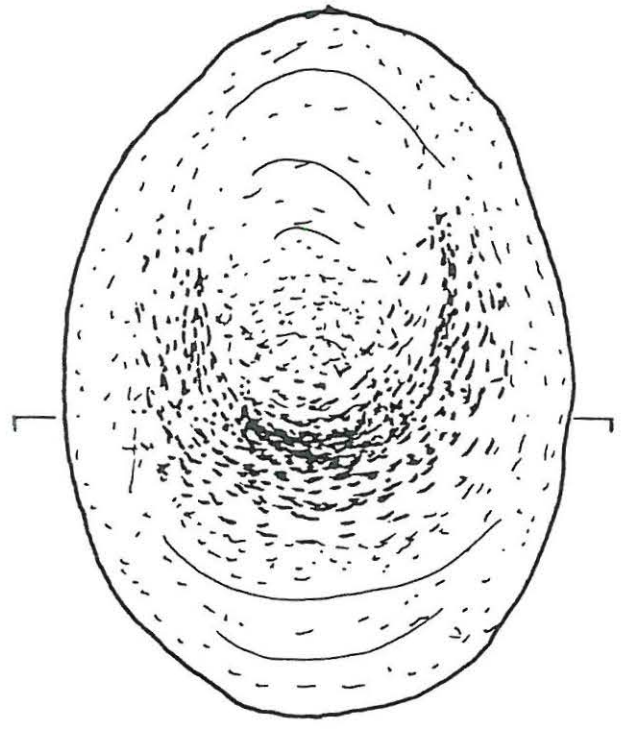

LSKolkia

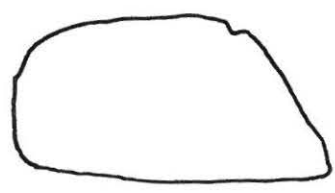
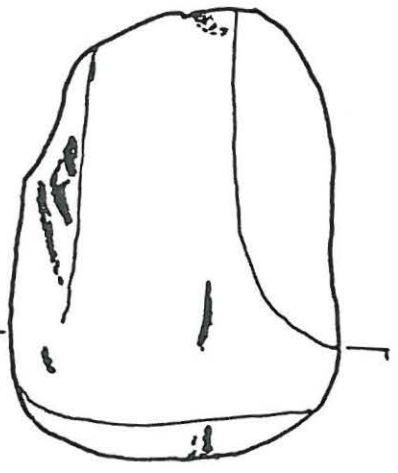
1:1

JOKELA
KM 23857

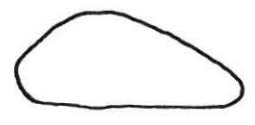
puikkettu

:2

:3

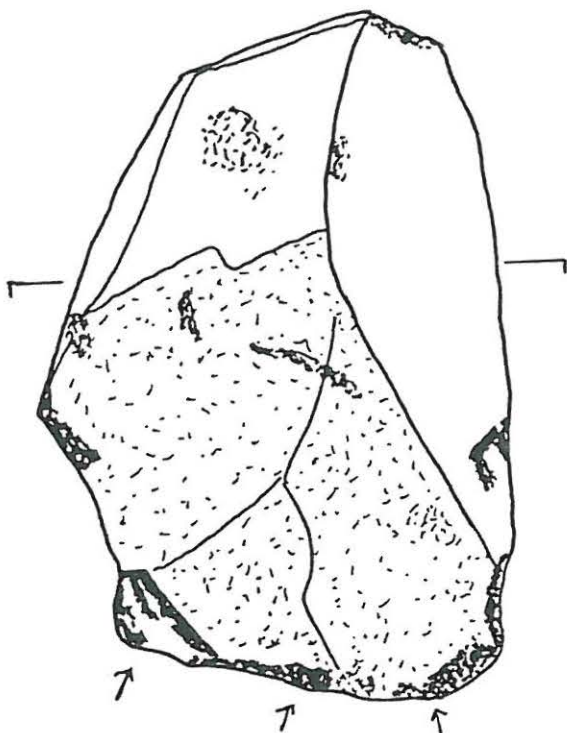
:4

:6

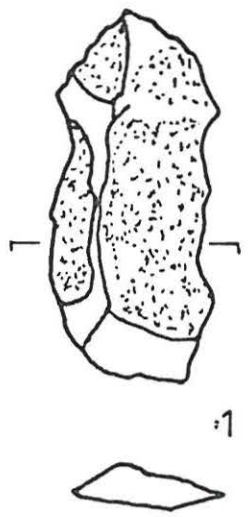
KARIKANGAS
KM 23861

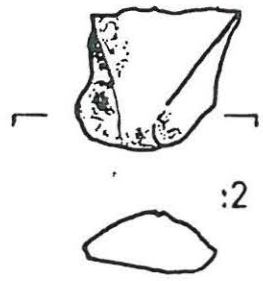
pointed

HARJULA
KM 23860

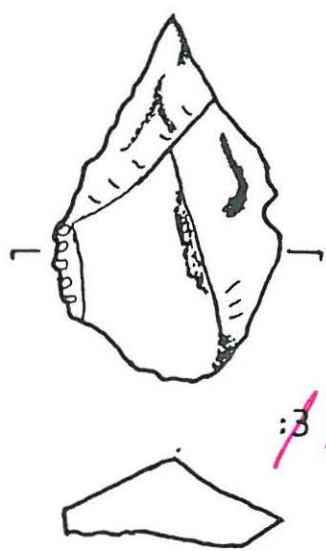
UODET ALANUMEROT
K. Kent.

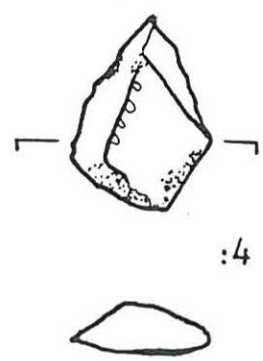
:1

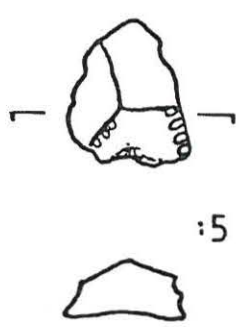
:2

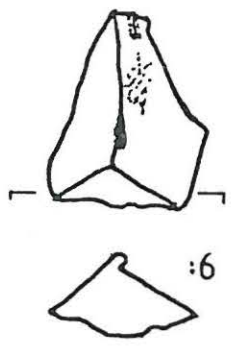
~~:3~~:8

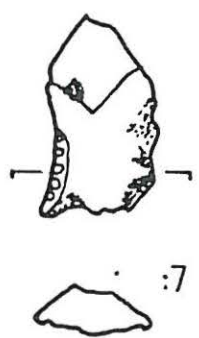
:4

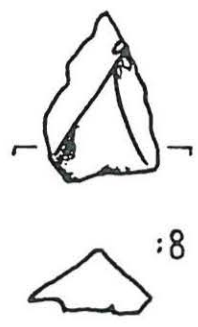
:5

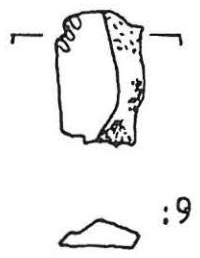
:6

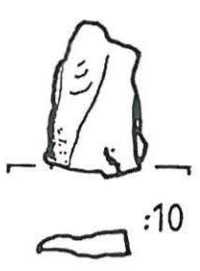
:7

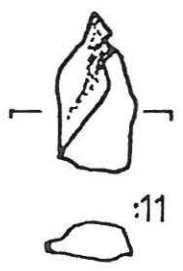
:8

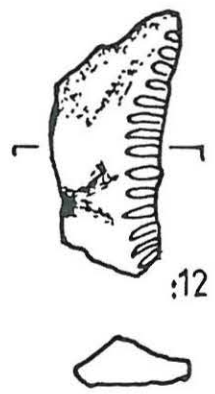
:9

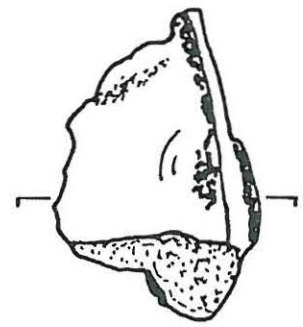
:10

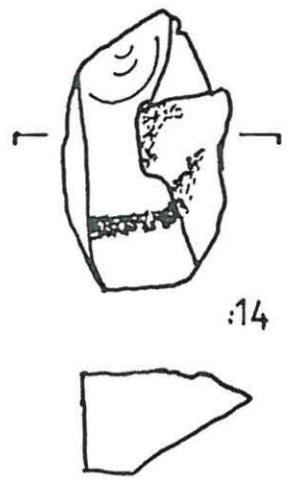
:11

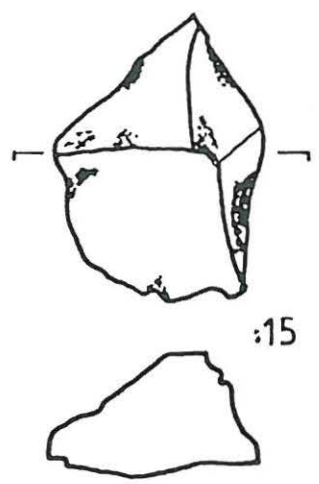
:12

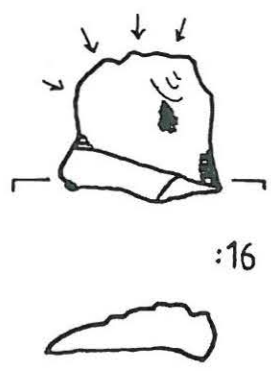
:13

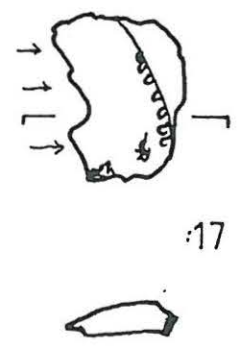
:14

:15

:16

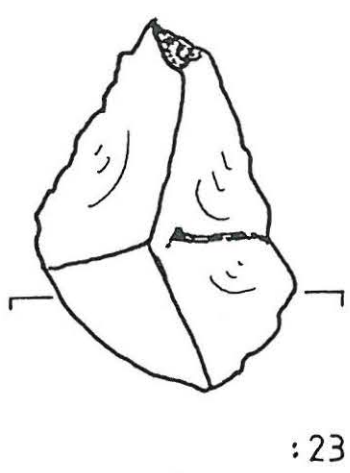
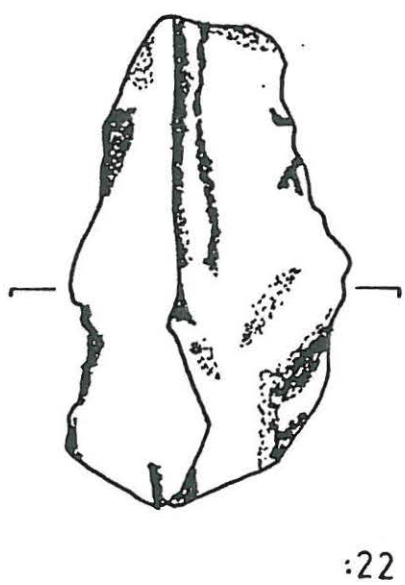
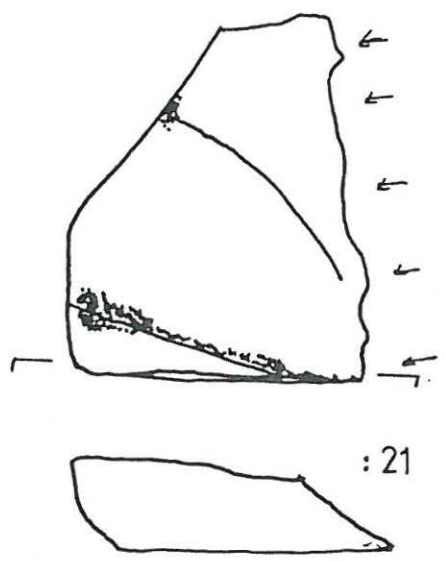
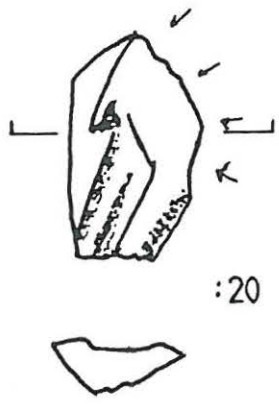
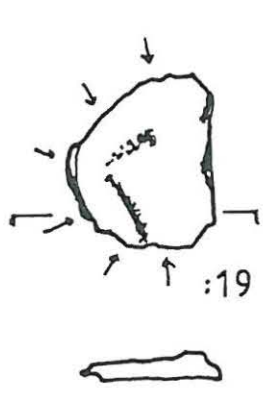
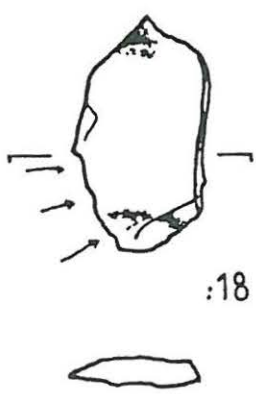

:17

1:1

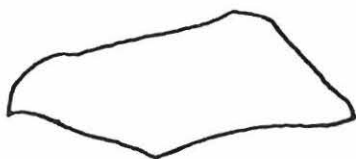
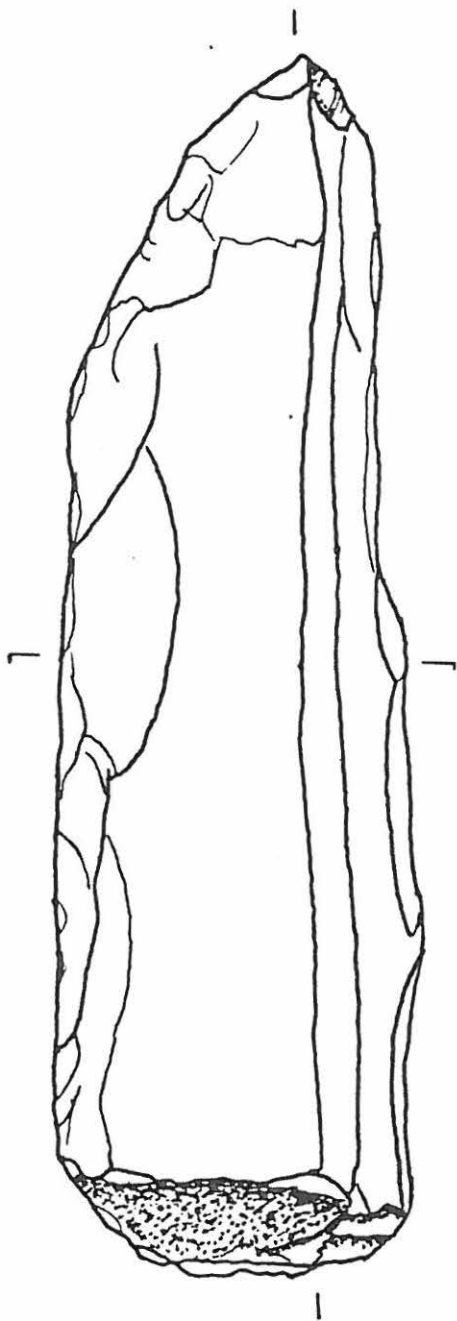

KM 23860
UDET ALTA NUBAL ENIT
Ks. KAR.

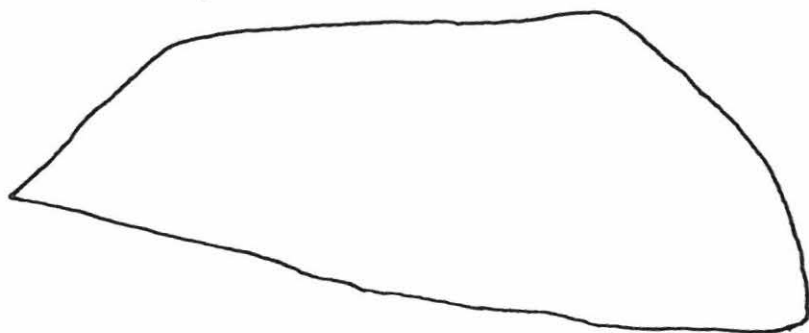
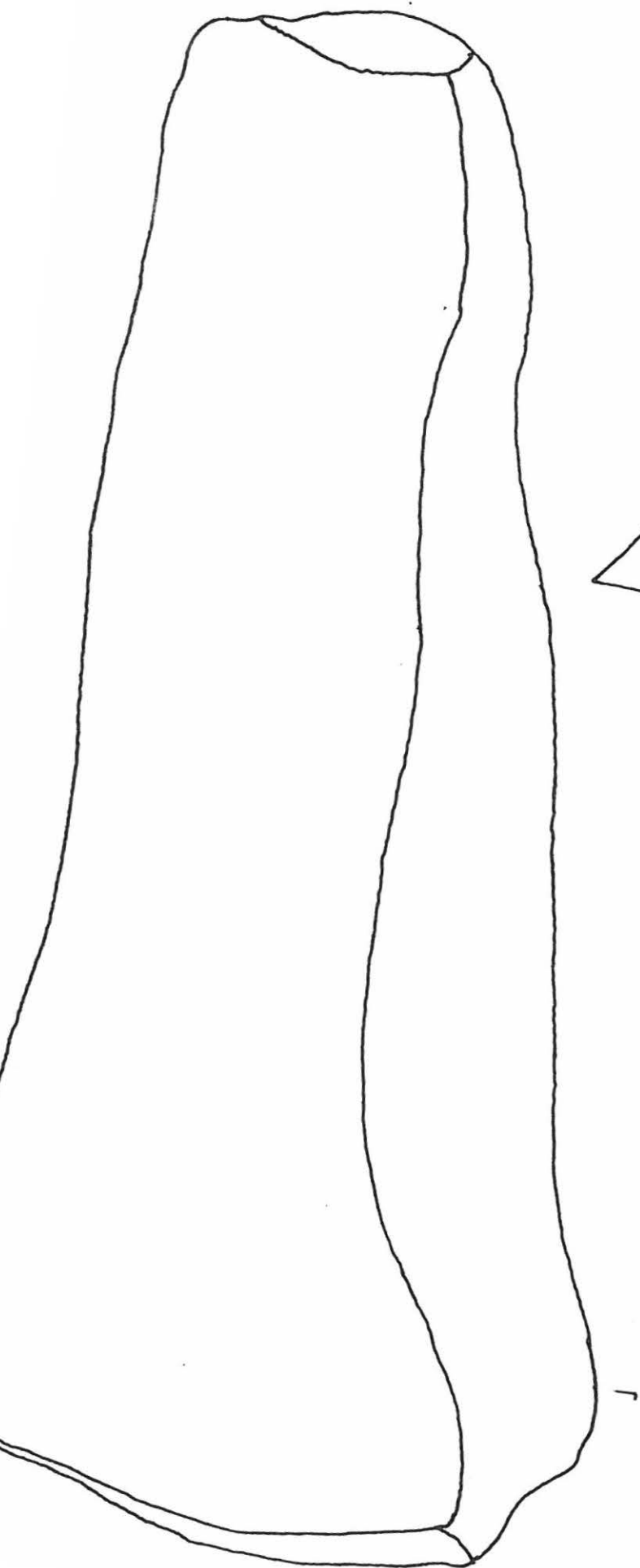
UUSIPAIKKA
KM 23862

147

1:1

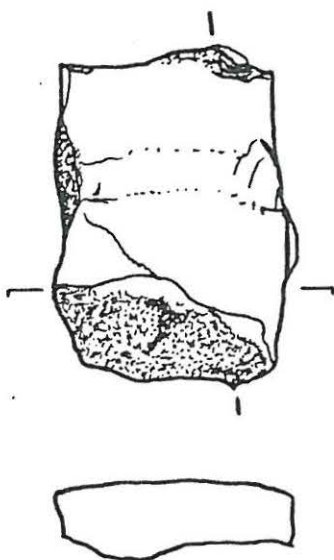
KM 23862

:4

1:1

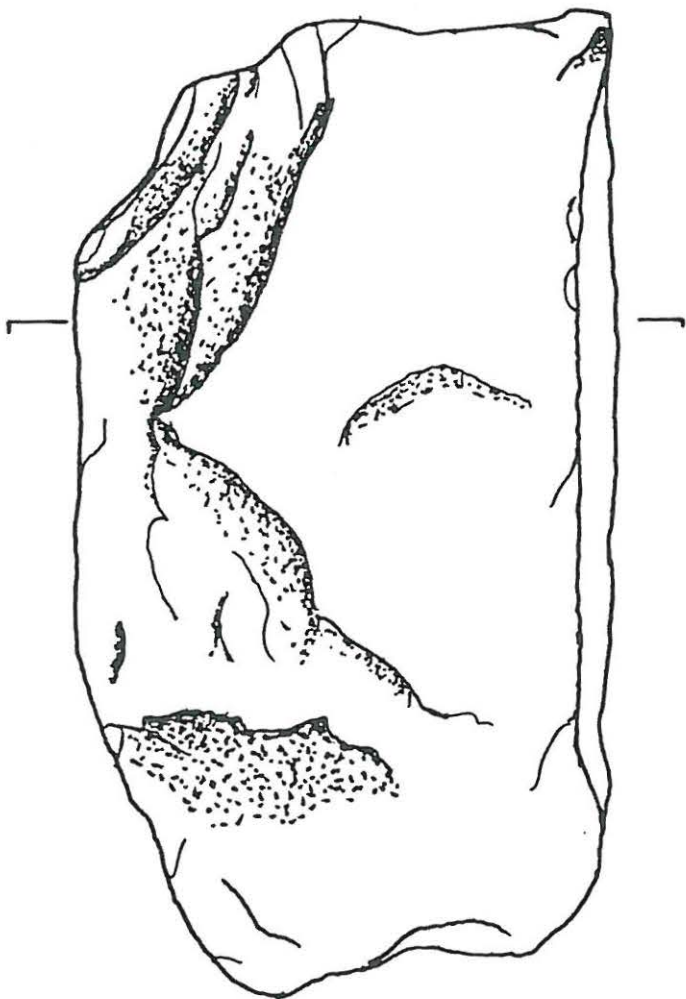
KM 23862

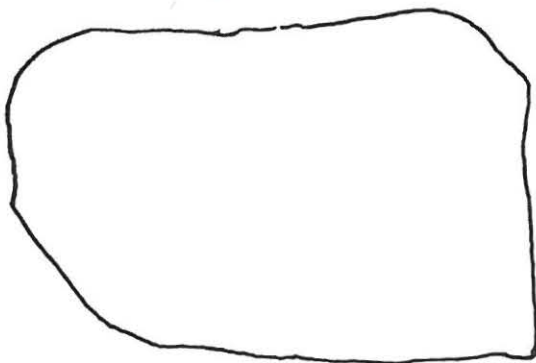
:5

Mountain postell

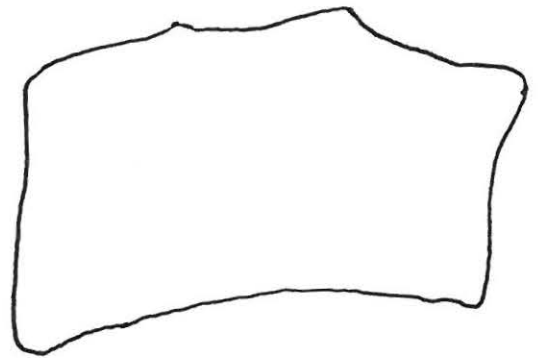
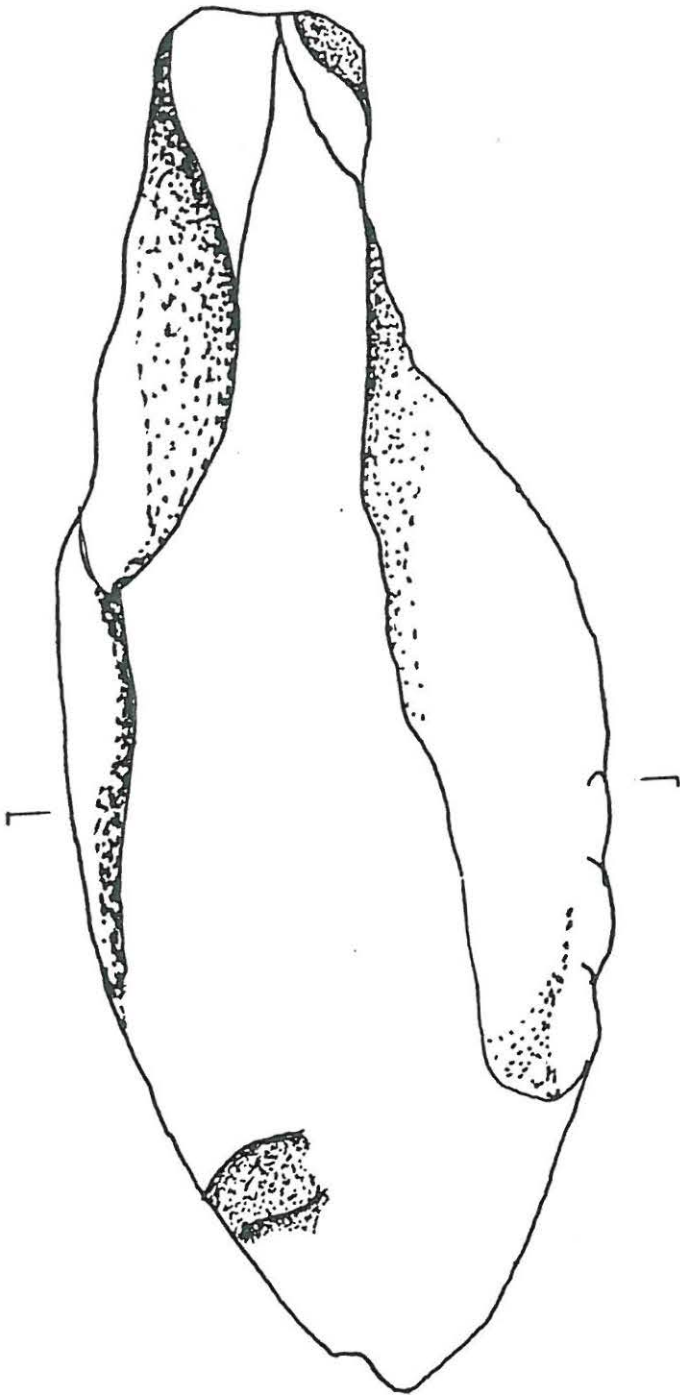
Mountain postell

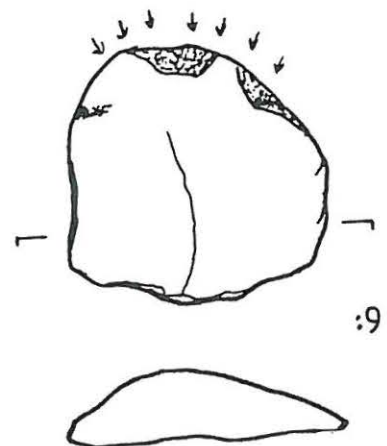
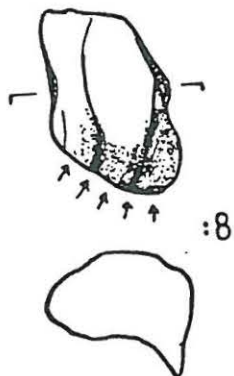
:6

KM 23862

*Lecontia
porcell*

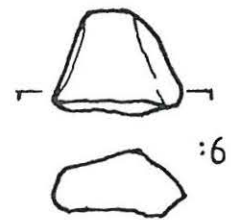
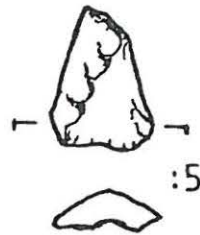
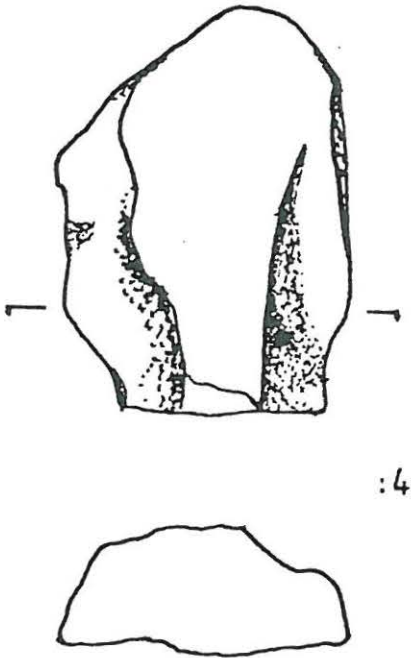
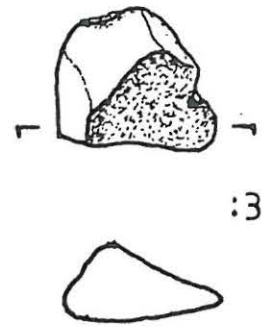
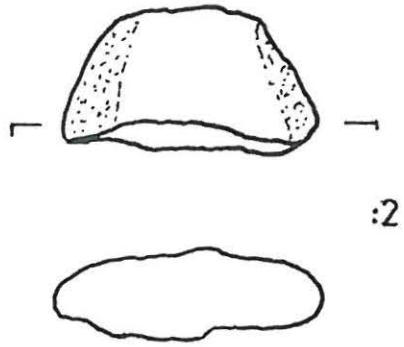
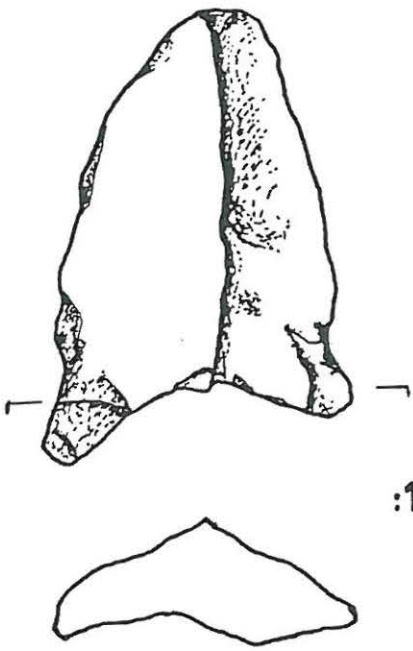

:7

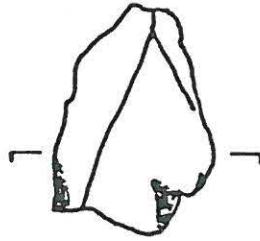

PUROAHO
KM 23863

*Lecontaini
poisteth*

KASALANKANGAS
KM 23864

ei!
pointed

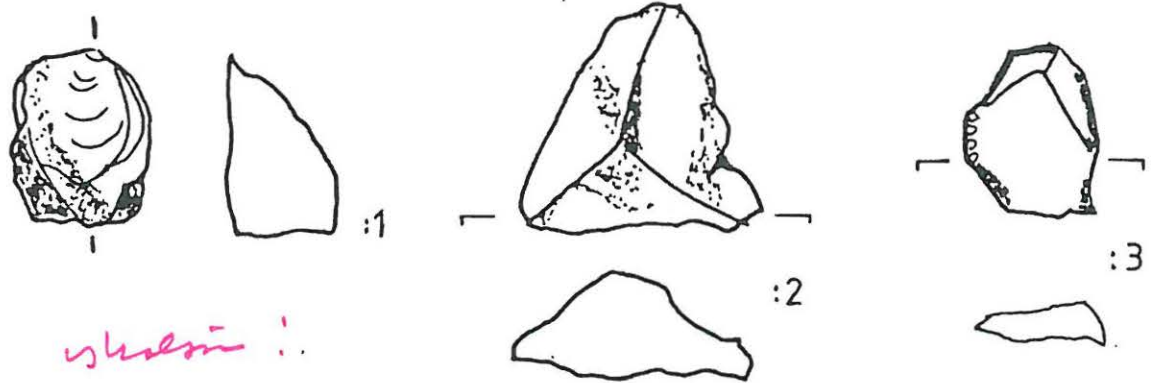
:1

1:1

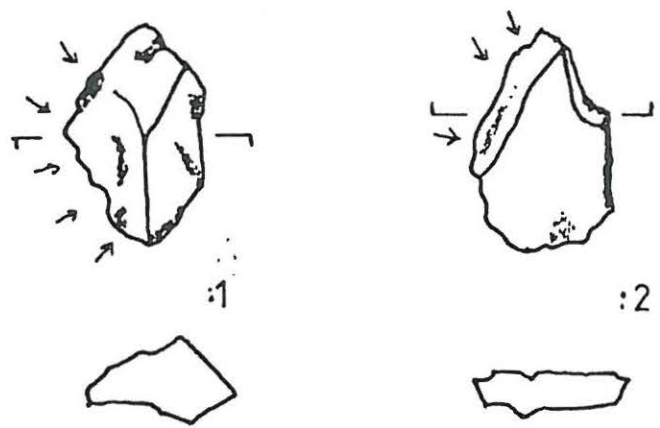

VALKEINEN, luoteispohjukka
KM 23865

iskelin !
ks. kartta

VALKEINEN, luoteisniemi
KM 23866

iskelin ?